

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2007

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2007

N:o 1432

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1432	Valtion talousarvio vuodelle 2008	5395

N:o 1432

Valtion talousarvio vuodelle 2008

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan valtion talousarvion vuodelle 2008:

TULOARVIOT

Osasto 11

	euroa
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	38 490 047 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	15 550 000 000
01. Tulovero	14 790 000 000
02. Korkotulojen lähdevero	260 000 000
03. Perintö- ja lahjaverot	500 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	15 154 000 000
01. Arvonlisävero	14 496 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero	540 000 000
03. Apteekkimaksut	118 000 000
08. Valmisteverot	4 999 000 000
01. Tupakkaverot	611 000 000
04. Alkoholijuomaverot	1 088 000 000
05. Virvoitusjuomaverot	38 000 000
07. Energiaverot	3 251 000 000
08. Eräiden juomapakkausten valmisteverot	11 000 000

HE 62/2007
HE 157/2007
VaVM 25/2007
EK 31/2007

209—2007

895043

10. Muut verot	2 671 000 000
03. Autovero	1 266 000 000
05. Varainsiirtovero	600 000 000
06. Arpajaisvero	137 000 000
07. Ajoneuvovero	611 000 000
08. Jätevero	57 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot	116 047 000
02. Lästimaksut	953 000
03. Ratavero	21 000 000
04. Viestintämarkkinamaksu, teleurakointimaksu, tietoturvamaksu, postitoiminnan valvontamaksu ja televisio- ja radiotoiminnan val- vontamaksu	4 794 000
05. Lentoliikenteen valvontamaksu	6 700 000
06. Väylämaksut	75 000 000
08. Öljyjättemaksu	4 600 000
09. Muut verotulot	3 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	4 795 198 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 500 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot	1 500 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	90 289 000
10. Tuomioistuintulot	31 000 000
20. Ulosottomaksut	51 000 000
40. Rangaistusten täytäntöönpanon tulot	8 139 000
99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	150 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 500 000
99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot	1 500 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	3 055 000
01. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tulot	8 000
20. Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista	18 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	3 029 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	1 667 465 000
10. Tullilaitoksen tulot	5 707 000
11. Kuntien osuudet verotuskustannuksista	113 451 000
12. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista	30 941 000

13. Evankelisluterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista	17 312 000
20. Palvelukeskuksen tulot	100 000
25. Metallirahatulot	24 550 000
50. Siirto valtion eläkerahastosta	1 336 664 000
51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset	47 259 000
52. Vakuutusmaksut vahingon- ym. korvauksista	23 750 000
60. Euroopan unionilta saatavat tulot matkakustannusten korvaamiseen	3 200 000
70. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot	52 000 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	12 531 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	435 410 000
70. Opintotukitoiminnan tulot	23 500 000
88. Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista	407 910 000
99. Opetusministeriön hallinnonalan muut tulot	4 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	1 005 023 000
01. EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot	632 978 000
02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	326 550 000
03. Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	8 000 000
04. EU:lta saatavat muut tulot	1 179 000
20. Valtion osuus tolopeleistä saadusta tulosta	9 000 000
31. Lihantarkastustoiminnan tulot	10 000
32. Kasvinjalostusmaksut	753 000
40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	2 300 000
41. Tenojoen kalastuslupamaksut	500 000
42. Hirvieläinten metsästysmaksut	5 400 000
43. Viehekalastusmaksut	2 400 000
44. Kalastuksenhoitomaksut	5 997 000
45. Riistanhoitomaksut	8 456 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	1 500 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	52 967 000
24. Tiehallinnon tulot	5 000 000
30. Merenkululaitoksen tulot	17 000
40. Radanpidon tulot	9 000 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	38 950 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	341 312 000
10. Rahoitusosuus työ- ja elinkeinoministeriön sekä Työvoima- ja elin- keinokeskusten pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluista	1 800 000
20. Turvatekniikan keskuksen tulot	1 320 000
70. Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta saatavat tulot	304 230 000
90. Palkkaturvamaksujen palautukset	21 327 000
99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	12 635 000

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	438 107 000
02. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tulot	1 537 000
03. Kansanterveyslaitoksen tulot	400 000
05. Vakuutusvalvontaviraston tulot	—
90. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto	420 995 000
98. Valtionapujen palautukset	15 000 000
99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	175 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	159 730 000
01. Alueellisten ympäristökeskusten tulot	230 000
10. Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista	7 500 000
20. Siirto valtion asuntorahastosta	148 000 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	4 000 000
39. Muut sekalaiset tulot	598 840 000
01. Sakkorahat	85 000 000
02. Verotukseen liittyvät korkotulot	75 000 000
04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	34 000 000
07. Valtiolle valtion eläkerahaston ulkopuolella tuloutettavat korvaukset	2 340 000
10. Muut sekalaiset tulot	2 500 000
50. Nettotulot osakemyynnistä	400 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET	1 994 430 000
01. Korkotulot	210 730 000
04. Korot valtion lainoista liikelaitoksille	65 530 000
05. Korot muista lainoista	9 600 000
07. Korot talletuksista	130 000 000
09. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen korkotulot	5 600 000
03. Osinkotulot	1 450 000 000
01. Osinkotulot	1 450 000 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta	150 000 000
01. Osuus Suomen Pankin voitosta	150 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	183 700 000
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	183 700 000

Osasto 15

15. LAINAT	242 000 000
01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat	242 000 000
02. Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille	165 400 000
04. Muiden lainojen lyhennykset	76 600 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**45 521 675 000**

MÄÄRÄRAHAT**Pääluokka 21**

euroa

21. EDUSKUNTA	122 078 000
01. Kansanedustajat	20 690 000
01. Kansanedustajien toimintamenot (arviomääräraha)	20 690 000
02. Eduskunnan kanslia	75 543 000
01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha)	58 643 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	6 900 000
74. Eduskunnan rakennusten peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v) ...	10 000 000
14. Eduskunnan oikeusasiamies	5 113 000
01. Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintamenot (arviomääräraha)	5 113 000
30. Ulkopoliittinen instituutti	3 080 000
01. Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 885 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	195 000
40. Valtiontalouden tarkastusvirasto	13 867 000
01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 382 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	485 000
99. Eduskunnan muut menot	3 785 000
01. Käyttövarat eduskuntaryhmille ryhmäkanslioita varten (kiinteä määräraha)	3 785 000

Pääluokka 22

22. TASAVALLAN PRESIDENTTI	9 548 000
01. Tasavallan presidentti	345 000
01. Presidentin palkkio ja edustusrahat (kiinteä määräraha)	297 000
02. Presidentin käyttövarat (kiinteä määräraha)	48 000

02. Tasavallan presidentin kanslia	9 203 000
01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 743 000
02. Eläkkeellä olevien presidenttien menot (kiinteä määräraha)	190 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 000 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha 3 v)	1 270 000

Pääluokka 23

23. VALTIONEUVOSTO	61 530 000
01. Valtioneuvosto	4 899 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha)	4 899 000
02. Valtioneuvoston kanslia	31 676 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 676 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	3 000 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	3 000 000
03. Oikeuskanslerinvirasto	2 939 000
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 939 000
27. Poliittisen toiminnan avustaminen	18 000 000
50. Puoluetoinnin tukeminen (kiinteä määräraha)	18 000 000
99. Valtioneuvoston muut menot	4 016 000
20. Pääministerin ja hänen avustajiensa matkat (arviomääräraha)	812 000
21. Kunniamerkit (arviomääräraha)	471 000
22. Jatkosodan ihmislouvatukset -tutkimushanke (siirtomääräraha 2 v)	108 000
23. Kemikaaliviraston valmistelumenot (siirtomääräraha 2 v)	2 100 000
25. Merkkivuoden 1809 valmistelu (siirtomääräraha 3 v)	450 000
58. Avustus Tammenlehvän perinneliiton toiminnan tukemiseen (siirtomääräraha 3 v)	75 000

Pääluokka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 134 873 000
01. Ulkoasiainhallinto	247 958 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	195 350 000

29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	16 608 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	6 000 000
76. Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen (siirtomääräraha 3 v) ..	30 000 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	682 850 000
50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	—
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	667 850 000
88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)	15 000 000
50. Lähialueyhteistyö	20 500 000
66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	20 500 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot	183 565 000
01. Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset (arviomääräraha)	1 154 000
20. Tilapäinen edustus kansainvälisissä neuvotteluissa (arviomääräraha)	2 550 000
21. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	58 537 000
22. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)	14 573 000
23. Etyj-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)	6 678 000
50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	1 515 000
51. Hädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)	39 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	97 852 000
67. Kansainvälisen ilmast sopimuksen alaisen yhteistyön menot (siirtomääräraha 3 v)	650 000
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	17 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	748 428 000
01. Ministeriö ja hallinto	99 242 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 471 000
02. Palvelukeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 382 000
03. Eräiden virastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 192 000
04. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 727 000
20. Erityismenot (arviomääräraha)	7 400 000
29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	40 000 000
50. Avustukset (kiinteä määräraha)	2 120 000
51. Eräät valtion maksamat korvaukset (arviomääräraha)	10 950 000

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu	296 605 000
01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 341 000
02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	9 121 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	223 504 000
04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 239 000
50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)	32 400 000
20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta	89 135 000
01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	89 135 000
30. Syyttäjät	38 410 000
01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	38 410 000
40. Rangaistusten täytäntöönpano	218 958 000
01. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	213 558 000
74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)	5 400 000
50. Vaalimenot	6 078 000
20. Vaalimenot (arviomääräraha)	6 078 000

Päälukko 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 117 774 000
01. Hallinto	95 987 000
01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	28 554 000
02. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 100 000
03. Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 992 000
20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	2 632 000
22. EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	10 000
29. Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	44 000 000
65. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille (arviomääräraha)	1 699 000

10. Poliisitoimi	637 466 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	634 966 000
20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)	2 500 000
20. Rajavartiolaitos	215 247 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	209 929 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)	5 318 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset	83 792 000
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 711 000
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	53 571 000
20. Erityismenot (arviomääräraha)	3 000 000
31. Pelastustoimen valtionavustukset (siirtomääräraha 2 v)	3 510 000
43. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v) ..	10 000 000
40. Maahanmuutto	85 282 000
01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	14 343 000
02. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arviomääräraha)	7 587 000
20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)	900 000
30. Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin (arviomääräraha)	9 300 000
63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	53 152 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 418 895 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	264 186 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	20 201 000
02. Puolustushallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	100 000
29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	243 885 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	2 106 471 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 449 858 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)	623 763 000
19. Hawk Mk 66-koneiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	31 000 000
50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	1 850 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta	48 238 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)	48 228 000
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	10 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 870 229 000
01. Hallinto	203 474 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	34 537 000
02. Valtion IT-strategian toteuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	12 900 000
10. Lääninhallitusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	54 060 000
11. Maistraattien ja Väestökisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	35 438 000
12. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet (siirtomääräraha 3 v)	224 000
29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	66 000 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus valtiovarainministeriön osalta (arviomääräraha)	100 000
87. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen (siirtomääräraha 2 v) ...	215 000
10. Verotus ja tullitoimi	569 949 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	357 214 000
02. Tullilaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	154 954 000
63. Verosta vapautuksen johdosta takaisin maksetut verot (arviomääräraha)	8 000 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	6 281 000
95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)	43 500 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	30 681 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	23 949 000
02. Valtioneuvoston tietohallintoyksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 990 000
03. Valtiovarain controller -toiminnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	742 000
88. Senaatti-kiinteistöt	—
30. Tilastotoimi ja taloudellinen tutkimus	47 632 000
01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	43 635 000
02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 997 000

40. Valtionhallinnon kehittäminen	31 508 000
20. Työhyvinvoinnin edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 508 000
21. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	11 500 000
71. Valtion keskeisten tietojärjestelmähankkeiden kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	18 500 000
50. Eläkkeet ja korvaukset	3 487 176 000
15. Vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet sekä kuntoutustuet (arviomääräraha)	3 341 660 000
16. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)	19 400 000
17. Muut eläkemenot (arviomääräraha)	29 450 000
50. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset (arviomääräraha)	43 107 000
63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)	47 259 000
95. Muilta eläkelaitoksilta saaduista ennakkotuloista maksettavat korkomenot (arviomääräraha)	6 300 000
60. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot	199 775 000
01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 500 000
02. Erikseen budjetoidut palkkamenot (arviomääräraha)	150 000
03. Valtion henkilöstöjärjestelyistä aiheutuvat palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	235 000
04. Työnantajan palkkapoliittiset kehittämistoimenpiteet valtionhallinnossa (siirtomääräraha 2 v)	54 000 000
20. Euroopan unionin osallistuminen matkakustannusten korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)	3 200 000
60. Siirto Koulutusrahastolle (arviomääräraha)	320 000
95. Erikseen budjetoidut säädösperusteiset menot (arviomääräraha) ...	300 000
96. Edeltä arvaamattomat menot (siirtomääräraha 3 v)	140 000 000
97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)	70 000
70. EU ja kansainväliset järjestöt	1 608 170 000
40. Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille (kiinteä määräraha)	7 000 000
66. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)	1 601 000 000
67. Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen (arviomääräraha)	170 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	236 848 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)	204 848 000
31. Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)	25 000 000
40. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)	7 000 000

90. Kuntien tukeminen	250 868 000
03. KuntaIT:n toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	7 500 000
30. Kuntien yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset (arviomääräraha)	175 624 000
31. Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajako sekä kuntien yhteistoinnin tukeminen (arviomääräraha)	44 044 000
32. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus (kiinteä määräraha) ...	20 000 000
33. Holhustoimen edunvalvonta (arviomääräraha)	3 700 000
91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen	204 148 000
40. Tuki työnantajille (arviomääräraha)	115 000 000
41. Energiaverotuki (arviomääräraha)	89 148 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 989 663 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	279 233 000
01. Opetusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 853 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	20 749 000
03. Kansainvälisen henkilöväihdon keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 300 000
21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	4 686 000
22. Eräät kopiointi- ja käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 2 v) ..	14 563 000
29. Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	135 000 000
50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)	585 000
51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)	2 571 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus opetusministeriön osalta (arviomääräraha)	64 786 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	2 140 000
10. Yleissivistävä koulutus	2 087 011 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	47 906 000
02. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 000
20. Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v) ...	16 299 000
30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	1 964 779 000
34. Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	57 400 000
51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	621 000

20. Ammatillinen koulutus	600 240 000
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	34 434 000
20. Työpaikalla tapahtuva oppiminen (siirtomääräraha 2 v)	3 026 000
21. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 434 000
30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	561 346 000
30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö	458 642 000
20. Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot (siirtomääräraha 2 v)	14 209 000
21. Aikuiskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	9 304 000
30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	152 219 000
31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)	126 474 000
32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)	127 063 000
51. Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	18 945 000
52. Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
53. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	9 428 000
40. Ammattikorkeakouluopetus	378 542 000
20. Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	2 950 000
21. Ammattikorkeakoulujen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	2 003 000
30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	373 589 000
50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus	1 485 490 000
01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 358 388 000
02. Kansalliskirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 500 000
03. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	75 903 000
04. Yliopistojen palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 000 000
20. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	32 699 000
60. Tiede	283 739 000
01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	34 079 000
02. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 449 000
03. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 660 000
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 550 000
20. Eräiden teosten laatiminen ja hankkiminen (siirtomääräraha 2 v) ..	100 000
50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)	137 433 000

53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)	77 148 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	12 320 000

70. Opintotuki **836 459 000**

01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	665 000
52. Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki (arviomääräraha)	20 900 000
55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)	750 500 000
57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)	25 400 000
58. Avustus vuokratilustusten korvaamiseen (siirtomääräraha 2 v) ..	4 294 000
59. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuki (arviomääräraha)	34 700 000

80. Taide ja kulttuuri **426 383 000**

01. Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 082 000
02. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 298 000
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	2 398 000
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 198 000
05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ...	7 134 000
06. Kansallisen audiovisuaalisen arkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 553 000
07. Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	583 000
08. Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	843 000
30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	90 478 000
31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	19 444 000
32. Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)	6 785 000
33. Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuritoimintaan (arviomääräraha)	5 563 000
34. Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)	5 700 000
40. Korvaus Suomenlinnan Liikenne Oy:lle (arviomääräraha)	252 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	10 325 000
51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	11 088 000
52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)	189 200 000
53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	17 542 000
54. Valtionavustus Suomen Kansallisteatterin peruskorjauksen lainanhoitokuluihin (kiinteä määräraha)	3 816 000
55. Kulttuuriperinnön digitoinnin tukeminen (kiinteä määräraha)	2 000 000
56. Kulttuuriviennin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	800 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	2 145 000
72. Valtion taidemuseon kokoelmien kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	739 000

75. Toimitilojen ja kiinteistöjen perusparannukset, käyttö ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)	4 400 000
95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	17 000

90. Liikuntatoimi **106 818 000**

50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)	104 065 000
52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille (kiinteä määräraha) ..	2 753 000

91. Nuorisotyö **47 106 000**

50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)	37 483 000
51. Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä huumetyö (siirtomääräraha 2 v)	9 623 000

Päälukko 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA **2 812 975 000**

01. Hallinto **103 071 000**

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	26 692 000
02. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 360 000
03. Maaseutuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 292 000
04. Lautakuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	819 000
20. Tietojärjestelmien kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	3 652 000
21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	729 000
22. Yhteistutkimukset (siirtomääräraha 3 v)	4 613 000
29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	25 200 000
40. Bioenergiatuotannon avustukset (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	3 714 000

10. Maaseudun kehittäminen **121 495 000**

50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	10 590 000
54. Hevostalouden edistäminen totopeleistä valtion osuutena kertyvillä varoilla (arviomääräraha)	8 832 000
55. Valtionapu 4H-toimintaan (kiinteä määräraha)	4 870 000
61. EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha) ..	53 000 000
62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)	41 600 000
63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 603 000

20. Maatalous	2 229 964 000
01. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	32 665 000
40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v) ..	566 165 000
41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)	607 138 000
42. Satovahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	3 400 000
43. Maatalouden ympäristötuki, tuotantoeläinten hyvinvointituki ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 2 v)	344 647 000
44. Luonnonhaittakorvaus (siirtomääräraha 2 v)	422 673 000
45. Luopumistuet ja -korvaukset ja pellonmetsitystuki (siirtomääräraha 2 v)	144 480 000
46. Markkinoinnin ja tuotannon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v) ...	5 171 000
47. Laatu järjestelmien kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 913 000
48. Puutarhatalouden ja sokerintuotannon erityistoimenpiteet (siirtomääräraha 3 v)	23 902 000
49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)	53 700 000
60. Siirto interventiorahastoon (kiinteä määräraha)	1 000 000
61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 2 v) .	23 110 000
30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu	44 471 000
01. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	40 253 000
20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)	1 650 000
41. Eräät korvaukset (arviomääräraha)	2 568 000
40. Kala-, riista- ja porotalous	59 997 000
01. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	16 636 000
20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 2 v)	2 300 000
41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (arviomääräraha)	5 400 000
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)	2 550 000
43. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 867 000
50. Metsästyksen ja riistanhoidon edistäminen (siirtomääräraha 2 v) ..	8 456 000
51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	5 636 000
52. Tenojoen kalastuslupamaksut ja viehekalastusmaksut (arviomääräraha)	2 760 000
62. Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	13 635 000
77. Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	757 000
50. Vesitalous	29 682 000
20. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 2 v)	6 700 000
30. Vesihuoltolaitteiden rakentamisen korkotuki (arviomääräraha)	800 000
31. Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (siirtomääräraha 3 v)	7 763 000

43. Eräät valtion maksettavaksi määrätyt korvaukset (arviomääräraha)	420 000
48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	841 000
77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (siirtomääräraha 3 v)	13 158 000
60. Metsätalous	158 305 000
01. Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	41 436 000
41. Metsäpuiden siemenhuolto (siirtomääräraha 2 v)	1 169 000
42. Valtionapu metsätalouden edistämisen- ja valvontaorganisaatioille (siirtomääräraha 2 v)	42 909 000
43. Eräät korvaukset (arviomääräraha)	50 000
44. Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (arviomääräraha)	63 780 000
45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	6 965 000
50. Eräät metsätalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	1 796 000
83. Lainat puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (siirtomääräraha 3 v)	200 000
63. Metsähallitus	5 766 000
50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)	5 766 000
70. Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastruktuuri	60 224 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	50 645 000
02. Geodeettisen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 579 000
40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (arviomäärä- raha)	6 000 000
Päälukokka 31	
31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 130 320 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriö	19 115 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 115 000
20. Ajoneuvohallintokeskus	12 756 000
01. Ajoneuvohallintokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) .	12 756 000
24. Tiehallinto	830 901 000
01. Tiehallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	82 445 000
21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)	524 536 000
76. Tielain mukaiset maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arvio- määräraha)	27 820 000
78. Eräät tiehankkeet (arviomääräraha)	170 800 000

79. Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	25 300 000
25. Tienpidon valtionavut	18 000 000
50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)	18 000 000
30. Merenkululaitos	114 911 000
01. Merenkululaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	33 952 000
21. Vesiväylänpito (siirtomääräraha 2 v)	61 409 000
76. Maa- ja vesialueiden hankinta (arviomääräraha)	50 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
78. Eräät vesiväylähankkeet (arviomääräraha)	19 500 000
32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen	95 703 000
41. Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkittyjen lastialusten ja kolmansien maiden välillä liikennöivien matkustaja-alusten kil- pailuedellytysten turvaaminen (arviomääräraha)	19 100 000
42. Ulkomaanliikenteen matkustaja-alusten ja -autolauttojen kilpailu- edellytysten turvaaminen (arviomääräraha)	15 700 000
43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen (arviomääräraha)	55 750 000
50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset (arviomääräraha)	953 000
51. Luotsauksen hintatuki (siirtomääräraha 2 v)	4 200 000
40. Ratahallintokeskus	502 568 000
01. Ratahallintokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	28 048 000
21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)	327 820 000
76. Rataverkon maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomäärä- raha)	700 000
78. Eräät ratakkeet (arviomääräraha)	146 000 000
41. Rautatievirasto	4 198 000
01. Rautatieviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 198 000
51. Ilmailuhallinto	7 600 000
01. Ilmailuhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 600 000
52. Ilmailiikenteen korvaukset ja valtionavut	3 000 000
41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)	3 000 000
60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet	105 233 000
34. Valtionavustus länsimetron suunnitteluun (siirtomääräraha 2 v) ...	6 750 000
42. Valtionavustus koulutuksesta (kiinteä määräraha)	841 000

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	58 175 000
64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	8 067 000
65. Junien kaukoliikenteen osto (arviomääräraha)	31 400 000
70. Viestintävirasto	6 090 000
01. Viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 090 000
72. Viestinnän korvaukset ja avustukset	20 500 000
42. Sanomalehdistön tuki (kiinteä määräraha)	18 500 000
44. Valtionavustus suomalaisten televisio- ja radio-ohjelmien lähettämiseen ulkomaille (kiinteä määräraha)	2 000 000
80. Ilmatieteen laitos	31 422 000
01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	31 422 000
81. Merentutkimuslaitos	8 795 000
01. Merentutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 795 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot	349 528 000
29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	302 313 000
40. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	942 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta (arviomääräraha)	873 000
78. Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentaminen (arviomääräraha)	45 400 000

Päälukokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 434 831 000
01. Hallinto	224 513 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	50 545 000
02. Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	83 007 000
03. Työvoimaopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 090 000
20. Työelämäohjelmat (siirtomääräraha 3 v)	3 380 000
21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	737 000
29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	61 240 000
63. Valtionavustus työelämäohjelmahankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	8 300 000

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	9 295 000
92. Korvaus valtion ydinjätehuoltorahastolle (arviomääräraha)	6 909 000
95. Maanomistajien osuus vanhoista kaivospiirimaksuista (arviomääräraha)	10 000

20. Teknologia- ja innovaatiopolitiikka **618 949 000**

01. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	40 891 000
02. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	80 440 000
03. Turvatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ...	9 287 000
04. Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 986 000
05. Mittatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 284 000
06. Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	30 490 000
20. Julkinen tutkimus- ja kehittämistoiminta (arviomääräraha)	180 696 000
21. Hanke- ja ohjelmatoiminnan selvitys- ja kehittämismenot (siirtomääräraha 3 v)	12 622 000
40. Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen (arviomääräraha)	171 157 000
41. Valtionavustus eräille yhteisöille keksintö-, laatu- ja standardisointitoimintojen edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)	7 605 000
42. Osaamiskeskusohjelman klustereiden koordinointi (siirtomääräraha 2 v)	2 600 000
50. Avustus kansainvälisen teknologiapalkinnon maksamiseen (siirtomääräraha 2 v)	1 000 000
83. Lainat teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen (arviomääräraha)	74 891 000

30. Yrityspolitiikka **170 697 000**

01. Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	4 469 000
02. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	16 257 000
40. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)	19 638 000
42. Finnvera Oyj:n korkotuet (arviomääräraha)	11 073 000
43. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset (arviomääräraha)	22 140 000
44. Alueellinen kuljetustuki (arviomääräraha)	5 000 000
45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)	25 633 000
47. Avustus elinkeinopolitiikkaa edistäville järjestöille (siirtomääräraha 3 v)	29 867 000
48. Korkotuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha)	36 600 000
60. Siirrot valtioneuvoston rahastoon (arviomääräraha)	20 000

40. Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka ja markkinoiden sääntely	16 659 000
01. Kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 924 000
02. Kilpailuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 281 000
31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)	4 611 000
50. Valtionavustus kuluttajajärjestöille (kiinteä määräraha)	823 000
95. Ryhmäkanteen oikeudenkäyntikulut (arviomääräraha)	20 000
50. Alueiden kehittäminen	79 166 000
43. Maakunnan kehittämISRaha (siirtomääräraha 3 v)	33 156 000
63. Kainuun kehittämISRaha (siirtomääräraha 3 v)	46 010 000
60. Energiapolitiikka	45 261 000
01. Energiamarkkinaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	711 000
20. Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen ja energiatiedotus (siirtomääräraha 3 v)	3 900 000
40. Energiatuki (arviomääräraha)	27 600 000
43. Kioton mekanismit (arviomääräraha)	10 000 000
45. Biopolttoaineiden uusien tuotantoteknologioiden demonstrointi (arviomääräraha)	3 000 000
50. Eräät energiataloudelliset avustukset (siirtomääräraha 3 v)	50 000
70. EU:n rakennerahastojen ohjelmien toteutus	515 369 000
61. Euroopan aluekehitysrahaston ja sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2000—2006 (arviomääräraha)	191 532 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus työ- ja elinkeinoministeriön osalta ohjelmakaudella 2000—2006 (arviomääräraha)	122 678 000
64. EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)	112 116 000
65. Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)	89 043 000
80. Työvoimapolitiikka	735 174 000
01. Työvoima-asiain paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	150 997 000
51. TyöllistämIS-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	554 422 000
64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)	29 755 000
90. Hallinnonalan muut menot	29 043 000
20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)	6 243 000
50. Palkkaturva (arviomääräraha)	22 000 000
51. Eräät merimiespalvelut (arviomääräraha)	800 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	14 128 949 000
01. Hallinto	65 374 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	38 763 000
02. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 020 000
03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 060 000
04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	718 000
05. Valtion koulukotien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	603 000
29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	16 000 000
66. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksusuudet (arviomääräraha)	4 210 000
02. Valvonta	32 084 000
01. Terveysturvakeskuksen oikeusturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 025 000
02. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 281 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	12 165 000
04. Lääkelaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 363 000
20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)	7 250 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	111 488 000
01. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 294 000
02. Kansanterveyslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	34 994 000
03. Lääkehoidon kehittämiskeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 370 000
50. Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v) ...	38 240 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta (arviomääräraha)	4 900 000
63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)	7 690 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus	1 889 861 000
27. Valtion korvaus Kansaneläkelaitokselle elatustuen siirron toimeenpanokustannuksista (siirtomääräraha 2 v)	1 861 000
50. Äitiysavustus ja valtion tuki kansainväliseen lapseksiottamiseen (arviomääräraha)	11 400 000
51. Lapsilisät (arviomääräraha)	1 414 600 000
52. Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet (arviomääräraha)	1 500 000
53. Sotilasavustus (arviomääräraha)	19 500 000
54. Asumistuki (arviomääräraha)	441 000 000

20. Työttömyysturva	1 434 500 000
31. Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)	8 000 000
50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha)	452 000 000
51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)	62 000 000
52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)	699 500 000
53. Valtionosuus koulutuspäivärahasta (arviomääräraha)	12 000 000
54. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opinto-sosiaaliset edut (arviomääräraha)	141 000 000
55. Valtionosuus aikuiskoulutustuesta (arviomääräraha)	21 000 000
56. Valtionosuus vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)	39 000 000
30. Sairausvakuutus	1 175 000 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	1 175 000 000
40. Eläkkeet	2 953 150 000
50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha) ...	44 800 000
51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	471 700 000
52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	79 000 000
53. Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä (arviomääräraha)	150 000
54. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)	14 500 000
55. Yleinen perhe-eläke (arviomääräraha)	37 800 000
56. Pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuki (arviomääräraha)	14 500 000
57. Maahanmuuttajan erityistuki (arviomääräraha)	22 900 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	2 267 800 000
50. Veteraanien tukeminen	420 372 000
30. Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon (arviomääräraha) ...	2 300 000
50. Rintamalisät (arviomääräraha)	70 200 000
51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)	233 873 000
52. Valtion korvaus sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	65 207 000
53. Valtionapu sotainvalidien puolisoitten kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	3 100 000
54. Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v)	96 000
55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)	3 500 000
56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)	40 288 000
57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 808 000

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	5 469 684 000
30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	5 075 497 000
31. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	24 800 000
32. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan (kiinteä määräraha)	48 747 000
33. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha) .	94 170 000
34. Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille mielentilatutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)	4 570 000
35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha)	211 000 000
36. Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)	600 000
38. Valtionavustus sairaanhoitopiirien kuntayhtymille rikosten esituttintaan liittyvien lasten ja nuorten oikeuspsykiatrisista tutkimuksista aiheutuviin kustannuksiin (kiinteä määräraha)	1 000 000
63. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)	3 000 000
64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (kiinteä määräraha)	6 300 000
70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen	52 236 000
01. Työsuojelupiirien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	26 846 000
20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	10 800 000
21. Terveysvalvonta (siirtomääräraha 2 v)	930 000
22. Tartuntatautien valvonta (siirtomääräraha 2 v)	1 360 000
50. Terveyden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	9 600 000
51. Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	2 700 000
80. Maatalousyrittäjien lomitustoiminta	213 200 000
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomitustalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha)	197 300 000
50. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomitustalvelujen hallintomenoihin (kiinteä määräraha)	15 900 000
90. Raha-automaattiyhdistyksen avustukset	312 000 000
50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arviomääräraha)	312 000 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	329 326 000
01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	142 028 000
01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	32 256 000
02. Alueellisten ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	67 408 000
03. Ympäristölupavirastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 979 000
04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	26 385 000
29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	9 000 000
65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	118 713 000
20. Ympäristövahinkojen torjunta (arviomääräraha)	3 000 000
21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)	1 570 000
22. Maatalouden vesiensuojelu (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v) ...	24 059 000
60. Siirto öljysuojarahastoon (siirtomääräraha 3 v)	2 300 000
61. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 300 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta (arviomääräraha)	6 484 000
63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)	35 000 000
64. EU:n ympäristörahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	3 000 000
65. Öljyjättemaksulla rahoitettava öljyjätehuolto (siirtomääräraha 3 v)	2 300 000
66. Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	1 500 000
70. Ympäristövahinkojen torjunta-alueiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	23 000 000
77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)	14 200 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	68 585 000
01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 935 000
37. Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen (siirtomääräraha 3 v)	800 000
55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)	60 500 000
60. Siirto valtion asuntorahastoon	—
64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)	2 350 000

Päälukka 36

36. VALTIONVELAN KOROT	2 364 000 000
01. Valtionvelan korko	2 343 000 000
90. Valtionvelan korko (arviomääräraha)	2 343 000 000
09. Muut menot valtionvelasta	21 000 000
20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)	21 000 000

Päälukka 37

37. VALTIONVELAN VÄHENTÄMINEN	1 848 256 000
01. Valtionvelan nettokuoletukset ja velanhallinta	1 848 256 000
94. Nettokuoletukset ja velanhallinta (arviomääräraha)	1 848 256 000

Määrärahojen kokonaismäärä:

45 521 675 000

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

YLEISET MÄÄRÄYKSET

Brutto- ja nettobudjetointi

Valtion talousarviossa noudatetaan pääsääntönä bruttobudjetointia. Nettobudjetointi on talousarviosta annetussa laissa tarkoin rajoitettu poikkeus pääsäännöstä.

Talousarviossa voidaan nettobudjetoida

1) uudet valtionlainat, valtionlainoista saatavat emissiovoitot ja pääomavoitot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionvelan kuolelutukset, valtionlainoihin liittyvät pääomatappiot ja emissiotappiot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;

2) valtionlainoista saatavat korkotulot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionlainoista aiheutuvat korkomenot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;

3) viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;

4) osakkeiden myynnistä kertyvät tulot sekä myyntiin liittyvät myyntipalkkiot ja valtion ostajan puolesta vastattavaksi ottamat maksuvelvoitteet;

5) eläkelaitokselle lain nojalla maksettava maksuvalmiussuoritus ja suorituksen palautus valtiolle;

6) lakiin perustuva valtionapu kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määräytymisperusteiden mukaan tuleva määrä;

7) yliopiston toiminnasta saatavat tulot ja toimialaltaan ja toiminnaltaan yliopistolain (645/1997) 4 §:ssä yliopistojen tehtäväksi säädettyä yhteiskunnallista vuorovaikutusta sekä yliopistojen tutkimustulosten ja taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta välittömästi edistävien tai yliopiston koulutus- ja tutki-

muspalveluiden kansainvälisessä kaupallisessa hyödyntämisessä tarvittavien, yliopiston yksin tai merkittävällä osuudella yhdessä muiden kanssa perustamien osakeyhtiöiden (yliopistoyhtiö) osakkeiden hallinnoinnista ja myynnistä saatavat tulot sekä yliopiston toiminnasta aiheutuvat menot ja yliopistoyhtiöiden perustamisesta, osakkeiden merkitsemisestä ja muista omistussjärjestelyistä aiheutuvat menot sen mukaan kuin siitä talousarvion asianomaisella momentilla erikseen määrätään.

Toimintamenomomentin vakiosisällön kuvauksessa mainitut virastolle työnantajana maksetut tulot, vakuutus- ja vahingonkorvaukset, työpaikkaruokalojen käytöstä saadut korvaukset sekä viraston toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten saadut tulot voidaan viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvinä tuloina nettobudjetoida vähentämällä ne asianomaiselta toimintamenomomentilta, vaikka sille ei olisi momentin perusteluissa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa. Toimintamenomäärärahan kanssa saa lisäksi nettouttaa myyntituotot sellaisesta irtaimesta käyttöomaisuudesta, jonka hankinta rahoitetaan toimintamenomäärärahasta. Kiinteän omaisuuden, finanssisijoitusten (esim. osakkeet ym. arvopaperit) ja erillismomenteilta rahoitettavan irtaimen käyttöomaisuuden myyntituottoja ei saa kuitenkaan nettouttaa toimintamenomäärärahan kanssa.

Jos viraston tai laitoksen toimintamenomomentille on momentin perusteluissa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, tai jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvien tulojen ja siitä aiheutuvien menojen erotus on otettu nettomääräisenä tuloarviona tulomomentille, kuuluvat nettobudjetoinnin piiriin kaikki viraston tai lai-

toksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat, toimintamomentin vakiosisällön kuvauksen ja momentin perusteluiden päätösoosan mukaiset menot. Nettobudjetoitavia tuloja ja menoja ovat tällöin muun muassa:

1) maksullista toimintaa harjoittavan viraston toiminnasta tai toiminnan osasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;

2) viraston tai laitoksen vastuulla toteutettava tutkimus- tms. yhteishankkeesta tai yhteisestä toiminnasta tuloina saatavat muiden osapuolten maksusuudet ja hankkeesta tai toiminnasta aiheutuvat menot;

3) viraston tai laitoksen toimintaan liittyvät EU:lta saatavat tulot ja näihin tuloihin liittyvät menot;

4) viraston tai laitoksen lahjoituksena ja testamentilla saamat varat sekä sponsoreilta saatavat tulot silloin, kun virastolla tai laitoksella on oikeus ottaa ne vastaan eikä kysymys ole viraston tai laitoksen tavanomaiseen toimintaan ja talouteen nähden epätavallisen suurista määristä; ja

5) liiketoimintaa harjoittavan viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot.

Jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvistä tuloista vain osa on budjetoitu toimintamomentille, jolle on momentin perusteluiden päätösoosassa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, on asianomaisen momentin perusteluiden päätösoosassa lisäksi yksilöity, mitkä tulot momentille on nettoutettu tai mitä tuloja ei ole

momentille nettoutettu. Vastaavasti, jos nettobudjetoitaessa arvioitujen tulojen suuremman määrän johdosta nettotuloarviona talousarvioon otettava tulomomentti sisältää vain osan viraston tai laitoksen toiminnasta aiheutuvista menoista, on asianomaisen tulomomentin perusteluiden päätösoosassa yksilöity, mitkä menot momentille on nettoutettu taikka mitä menoja ei silloin ole nettoutettu.

Nettobudjetoitavia tuloja eivät ole verot, veronluonteiset maksut tai sakkomaksut. Nettobudjetoinnin kohteena eivät voi olla siirtomenot tai niiden palautukset lukuun ottamatta lain nojalla maksettavaa maksuvalmiussuoritusta eläkelaitokselle ja suorituksen palautusta sekä lakiin perustuvaa valtionapua kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määräytymisperusteiden mukaan tulevaa määrää. Nettobudjetoinnin kohteena eivät myöskään voi olla sijoitusmenot tai omaisuuden myyntitulot lukuun ottamatta osakkeiden myyntiä taikka viraston tai laitoksen toimintaan tarkoitettujen irtaimen omaisuuden hankintaa tai irtaimen omaisuuden myyntiä taikka yliopistoyhtiöiden osakkeiden hankintaa ja myyntiä.

Nettobudjetoitujen toimintamomenttien menojen vakiosisältöön kuuluvat jäljempänä ilmenevät toimintamomenttien vakiosisällön mukaiset menot.

Nettoutetusta toiminnasta kertyviä tuloja saa käyttää tästä toiminnasta aiheutuviin menoihin ilman, että siitä on mainintaa luku- tai momenttiperusteluissa.

Menomomentteja koskevat yleiset määräykset

Menot on jaettu talousarviossa momenteiksi tehtävän tai menojen laadun mukaan.

Tehtävän mukaan budjetoituja määrärahoja ovat jäljempänä käsiteltävät virastojen toimintamäärärahat sekä eräät kulutusmenoihin luettavat projektiluonteiset määrärahat. Tehtävän mukaan budjetoitua määrärahaa saa käyttää kaikkiin kyseisestä tehtävästä säännönmukaisesti aiheutuviin menoihin, ellei talousarviosta muuta johdu.

Pääjaotteluna on seuraava menojen laadun mukainen pääryhmitys (suluissa vastaavat momenttien numerotunnukset):

1) kulutusmenot (01—29): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannontekijöitä, kuten työpanosta, tavaroita ja palveluksia,

2) siirtomenot (30—69): menot, joista valtio ei saa välitöntä vastiketta,

3) sijoitusmenot (70—89): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa pitkävaikuttei-

sia tuotannontekijöitä tai rahoitusvaateita, joista valtio saa tuloa tai muuta hyötyä useana varainhoitovuonna, ja

4) muut menot (90—99): edellä mainittuihin pääryhmiin kuulumattomat menot, kuten valtionvelan hoitomenot.

Momentin määrärahaa saa käyttää ainoastaan momentin numerotunnuksen osoittaman menoryhmän menoihin. Siten kulutusmenoihin tarkoitettua määrärahaa ei saa käyttää siirtomenoihin eikä siirtomenoihin tarkoitettua määrärahaa kulutusmenoihin, ellei momentin perusteluissa ole määrätty toisin.

Momentilla yksilöityyn käyttötarkoitukseen ei saa käyttää muuta käyttötarkoituksestaan yleisempää määrärahaa (esim. toimintamomentin määrärahaa), vaikka kyseisen yleisemmän määrärahan perusteluissa mainittua yksilöityä käyttötarkoitusta ei olisi suljettu pois. Tästä pääsäännöstä voidaan poiketa, jos momentin perusteluissa on asiaa koskeva maininta.

Määrärahat henkilöstön palkkaamiseen on budjetoitu pääsääntöisesti toiminta- ja palkkausmomentteille (01—14). Muun momentin määrärahaa saadaan käyttää henkilöstön palkkaamiseen virastoihin ja laitoksiin vain, jos palkkauksesta ja momentin määrärahalla palkattavien henkilöiden enimmäismäärästä ilmaistuna henkilötyövuosina on maininta momentin perustelujen päätösosassa. Virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkauksiin ei saa käyttää muita kuin toiminta- ja palkkausmomentteja. Milloin määrärahaa saa käyttää palkkoihin tai palkkioihin, sitä käytetään myös näihin liittyviin sosiaaliturva- ja eläkemaksuihin ja muihin henkilösivumenoihin.

Menojen ja tulojen kohdentaminen varainhoitovuoteen kuuluviksi

Määrärahaa saa käyttää vain momentille sovellettavan kohdentamisperusteen mukaan varainhoitovuoteen kohdentuviin menoihin.

Jos asianomaisen momentin perusteluiden päätösosassa ei ole toisin mainittu, on määrärahat ja tuloarviot kohdennettu talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi valtion talous-

arviosta annetun asetuksen 5 a ja 5 b §:ssä säädetyillä perusteilla.

Vakiosisältöiset menomomentit

Toimintamomentteille ja momenteille 29, 70, 74—75, 76 ja 77—79 on määritelty sellaisia vakiosisältöisiä käyttötarkoituksia, joihin ao. momenteille budjetoituja määrärahoja saa käyttää ilman, että siitä on maininta ao. momentin perusteluissa. Toimintamomentin vakiosisältöä sovelletaan myös silloin, kun toimintamenot on nettobudjetoinnin johdosta budjetoitu tulopuolelle osaksi nettotuloarviota.

Määrärahoja käytettäessä momenttien perustelut ovat vakiosisältömääritykseen nähden ensisijaisessa asemassa. Siten momentin perusteluissa voidaan poiketa vakiosisällöstä joko sulkeamalla osa vakiokäyttötarkoituksista pois tai täydentämällä niitä muilla käyttötarkoituksilla. Jälkimmäisessä tilanteessa käyttötarkoitusten täydentäminen ilmaistaan em. momenteilla ”myös”-sanalla esim. seuraavasti: ”Määrärahaa saa käyttää myös kunniakonsulien menoihin.”

Toimintamenumäärärahat

Viraston toiminnasta aiheutuvat menot budjetoidaan yhtenä määrarahana menomenteille 01—14. Toimintamenumäärärahaa saa käyttää viraston tai laitoksen laissa tai asetuksessa säädettyjen tehtävien hoidosta aiheutuviin palkkausmenoihin ja muihin kulutusmenoihin, koneiden ja kaluston sekä muun aineellisen tai aineettoman käyttöomaisuuden hankintamenoihin sekä muihin viraston toiminnasta välittömästi aiheutuneisiin menoihin, kuten leasingkorkoihin ym. korkomenoihin ja vahingonkorvauksiin.

Virastot ja laitokset voivat ilman niille talousarvion yhteydessä erikseen myönnettyä valtuutusta tehdä lakisääteisten velvoitteidensa täyttämiseksi välttämättä tarvittavia, ehdoiltaan ja laajuudeltaan viraston tai laitoksen talouteen ja toimintaan nähden tavanomaisia sopimuksia ja sitoumuksia, joista voi aiheutua menoja myös tulevana varainhoitovuosina. Tällaiset sopimukset

ja sitoumukset voivat koskea kulutusmenon luonteisia eriä, esimerkiksi vuokria ja tarvehankintoja.

Toimintamäärärahaa saa käyttää myös vähäisten, viraston tai laitoksen tavanomaiseen jatkuvaan toimintaan liittyvien ennakkomaksujen maksamiseen.

Erillisinä menojen laadun mukaisina määrärahoina on budjetoitu siirtomenot, talonrakennus- ja maa- ja vesirakennusinvestointimenot ja osakkeiden ja osuuksien hankinta- ja lainananto- ym. finanssijoitusmenot sekä eräät poikkeuksellisen suuret kalustoinvestoinnit. Näihin ei siten saa käyttää toimintamäärärahaa, ellei määrärahan perusteluissa ole toisin määrätty.

Ellei tarkoitukseen ole osoitettu muuta määrärahaa, toimintamäärärahaa saa käyttää viraston toimialaan kuuluvien, EU:n hyväksymien ja osarahoittamien hankkeiden rahoittamiseen sekä ao. hankkeiden tarjouksiin osallistumisen edellyttämään rahoitukseen.

Toimintamomentille nettobudjetoidaan virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetyt sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tahi työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta sekä saadut korvaukset työterveydenhuollon kustannuksiin. Lisäksi toimintamomentille nettobudjetoidaan viraston saamat kohdassa ”Brutto- ja nettobudjetointi” tarkoitetut irtaimen käyttöomaisuuden myyntituotot, korvaukset työpaikkaruokaloiden käytöstä ja viraston saamat vakuutus- ja vahingonkorvaukset sekä viraston saamat tulot sen toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten.

Lisäksi toimintamomentin määrärahaa saa käyttää maksullisen toiminnan menoihin, mikäli viraston tai laitoksen maksullista toimintaa ei ole budjetoitu omaksi momentikseen.

Menojen laadun mukaiset momentit

Kulutusmenot (01—29)

Kulutusmenoja ovat menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannontekijöitä. Kulutusmenoihin luetaan valtion palveluksessa olevan henkilöstön palkkaukset, muut palkkiot, sosiaaliturvamaksut, eläkemaksut, tavaroiden ja palvelusten ostomenot, puolustusmateriaalin sekä arvoltaan vähäisten tai taloudelliselta pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot sekä muut sellaiset valtion toiminnasta johtuvat tai toimintaan liittyvät menot, mikäli niitä ei ole luettava siirto- tai sijoitusmenoihin.

Kulutusmenoihin luetaan myös EU-ohjelmien vaatima tekninen apu.

Valtion henkilöstön palkkauksiin saa käyttää kulutusmenomomentteja seuraavasti:

a) toiminta- ja palkkausmenomomentteja (numerotunnus 01—14) ja

b) muita kulutusmenomomentteja työsuhteisen henkilöstön ja valtion virkamieslain (750/1994) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitettyjen virkamiesten palkkauksiin, jos momentin vakiokäyttötarkoituksessa tai päätösosassa on niin määrätty sekä

c) valtion virkamieslain mukaan valtioneuvoston käytettäväksi asetetun virkamiehen palkkaukseen kyseessä olevan hallinnonalan ministeriön toimintamomenttia.

Virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkauksia ei saa maksaa muilta kuin toiminta- ja palkkausmenomomenteilta.

15—17. Eläkkeet

Momenteille on merkitty lakiin, asetukseen tai valtiota sitovaan sopimukseen perustuvat tai perusteluissa erikseen määritellyt vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet, ylimääräiset eläkkeet sekä eräät lähinnä eläkkeen luonteiset avustukset.

18—19. Puolustusmateriaalin hankkiminen

Momenteille on merkitty puolustusmateriaalin hankkimisesta aiheutuvat menot. Lisäksi momentille voidaan vähennyksenä merkitä viraston saamat puolustusmateriaalihankintoihin liittyvät vakuutus- ja vahingonkorvaukset sekä sopimussakot, vaikka tästä ei olisi mainintaa momentin perusteluissa.

29. Arvonlisäveromenot

Määrärahaa saa käyttää pääluokassa 21 eduskunta ja pääluokassa 22 tasavallan presidentti tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen sekä muissa pääluokissa valtioneuvoston ja ministeriöiden hallinnonalojen muiden kuin erikseen arvonlisäverovelvollisten virastojen ja laitosten tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen.

Jos menoa, joka maksetaan viraston nettobudjetoidusta toimintamäärärahasta (momenttitunnus 01) ja hallinnonalan arvonlisäveromenomäärärahasta (momenttitunnus 29), vastaan saadaan tuloa (kuten maksullinen toiminta, EU- ja muu yhteisrahoitus), tulon arvonlisäveromenoa vastaava osuus nettobudjetoidaan hallinnonalan arvonlisäveromenomomentille (momenttitunnus 29). Valtion viraston tai laitoksen arvonlisäverollisten suoritteiden myynnistä arvonlisäverolain mukaan suoritettava vero tuloutetaan kuitenkin momentille 11.04.01 Arvonlisävero.

Valtion kulutus- ja investointimenot (momentit 01—28 ja 70—79) on budjetoitu ilman arvonlisäveroa. Muille kuin erikseen verovelvollisille valtion virastoille ja laitoksille myönnetään määrärahat verottomin hinnoin.

Siirtomenot (30—69)

Siirtomenoihin luetaan kunnille, muille julkisille yhteisöille, elinkeinoelämälle, kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille maksettavat valtionavut ja valtion välityksellä tapahtuvat varainsiirrot sekä vastikkeetta tapahtuvat varain-

siirrot talousarvion ulkopuolella oleviin valtion rahastoihin, kansaneläkelaitokselle ja ulkomaille. Valtio ei saa siirtomenoista välitöntä tai suoraista aineellista vastiketta, kuten rahaa, tavaraa tai palvelusta siirron saajalta. Välillisesti siirtomenot edistävät valtion tehtävien toteuttamista. Siirtomenomenteilta maksettavat kulutus- ja investointimenot budjetoidaan arvonlisäverollisina.

Siirtomenot on yleensä luokiteltu saajan mukaan. Valtionavut rakennustoimintaan sekä koneiden ja kaluston hankintaan on pyritty merkitsemään eri momenteille kuin kulutukseen tai muihin käyttötarkoituksiin menevät valtionavut. Mikäli määräraha koskee useaa siirronsaajaryhmää, on esitetty jaottelu saajaryhmittäin tarvittaessa edelleen jaoteltuna käyttötalouteen ja pääomatalouteen tarkoitettuihin siirtoihin.

Momenteille 30—69 on budjetoitu korvaukset liiketoimintaa harjoittaville yksiköille niiden yleisen edun vuoksi suorittamista tehtävistä, milloin etu koituu muille kuin valtiolle.

Lakisääteisesti määräytyvät ja harkinnanvaraiset siirtomenot on pyritty merkitsemään eri momenteille.

30—39. Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille ym.

Momenteille on merkitty kunnille ja kuntayhtymille sekä Ahvenanmaan maakunnalle suoritettavat valtionavut.

40—49. Valtionavut elinkeinoelämälle

Momenteille on merkitty elinkeinoelämän edistämiseksi tarkoitettavat valtionavut yrityksille ja yksityisille elinkeinonharjoittajille sekä yrittäjien ja elinkeinonharjoittajien yms. etuja edistävälle keskusjärjestöille, yhdistyksille ym.

50—59. Valtionavut kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille

Momenteille on merkitty siirrot kotitalouksille (yksityisille kuluttajille) sekä valtionavut yleishyödyllisille järjestöille, laitoksille, yhdistyksille, seuroille jne. Tällaisia ovat esimerkiksi ur-

heilujärjestöt, yksityiset oppilaitokset, yksityiset sairaalat ja sellaiset yksityiset tutkimuslaitokset, jotka eivät välittömästi palvele liike- tai elinkeinoelämää.

60. Siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin ja kansaneläkelaitokselle

Momentille on merkitty siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin sekä siirrot kansaneläkelaitokselle.

61—65. EU:n rakennerahasto-osuudet ja vastaavat valtion rahoitusosuudet ja muut siirrot kotimaahan

Momenteille on budjetoitu varainsiirrot Euroopan unionin komission kanssa hyväksyttävien EU:n rakennerahastojen tavoite- ja yhteisöaloiteohjelmien mukaisten valtion omien ja muiden hankkeiden EU:n rahoituksen suorittamiseen. EU:n osallistuminen ohjelmiin on merkitty momentille 61 ja vastaava valtion rahoitus momentille 62 ohjelmakauden 2000—2006 osalta. Kalatalouden ohjaamisen rahoitusvälineen rahoitusosuus on poikkeuksellisesti budjetoitu momentille 62 (30.40.62). Ohjelmakauden 2007—2013 osalta EU:n osallistuminen ohjelmiin on merkitty momentille 32.70.64 sekä vastaava valtion rahoitus momentille 32.70.65.

Muille 63—65 momenteille on merkitty sellaiset erittelemättömät siirrot, joiden jakamista kuntien, elinkeinoelämän ja kotitaloussektorin kesken ei ole voitu edeltäkäs in suorittaa.

66—69. Siirrot ulkomaille

Momenteille on merkitty sellaiset ulkomaille siirrettävät varat, joista ei saada välitöntä vastiketta tai joiden vastike on vähäinen suhteessa menon suuruuteen. Tällaisia ovat esim. kehitysyhteistyötoiminnan puitteissa myönnettävät avustukset sekä kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksut sekä muut sellaiset avustusluonteiset jäsenmaksut, jotka ao. yhteisöt käyttävät toimintansa rahoitukseen tai välittävät edelleen avustuksina kolmansille tahoille.

Sijoitusmenot (70—89)

Sijoitusmenoihin luetaan muut kuin puolustusmateriaalin ja arvoltaan vähäisten tai taloudelliselta pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot, talonrakennusten sekä maa- ja vesirakenteiden rakentamismenot, arvopapereiden, maa-alueiden ja rakennusten hankintamenot sekä lainananto.

Reaalisijoitukset (70—79)

Reaalisijoituksiin luetaan sellaiset valtion käyttöomaisuuden hankinnat, jotka täyttävät jäljempänä eri vakiomomenttiryhmien kohdalla esitetyt tunnusmerkit. Koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot on merkitty momenteille 70—73. Talonrakennukset on merkitty momenteille 74—75 ja muut rakennustyöt momenteille 77—79. Maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot on merkitty momentille 76.

70—73. Kaluston hankinta

Mikäli viraston tai laitoksen toimintamenot on budjetoitu toimintamenomomentille (01—14), on tälle yleensä sisällytetty myös määrärahat kaluston ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan.

Poikkeustapauksissa (hankinnan suuruus, kertaluonteisuus, valtuuden käyttö, poikkeuksellinen hankintamenettely) voidaan momentilla erikseen määriteltävän kaluston hankintamenot budjetoida momentille 70 (Kaluston hankinta), jonka määrärahaa saa käyttää mainitunlaisten, viraston tai laitoksen (tai nimetyn hallinnonalan) toiminnan edellyttämien koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenoihin.

74—75. Talonrakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisista valtion uudisrakennustöistä ja rakennusten peruserparannustöistä aiheutuviin tarpeellisiin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin rakentamismenoi-

hin. Perusparannuksiksi katsotaan sellaiset muutostai korjaustyöt, joiden johdosta rakennuksen arvo lisääntyy oleellisesti. Määrärahoja saa käyttää myös rakennusten turva- ja muista teknisistä järjestelmistä aiheutuviin menoihin. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös uudisrakennustöiden ja perusparannustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen ostoista aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Momenteilla yksilöityjen hankkeiden kustannusarviot vastaavat rakennuskustannusindeksin pistelukua, joka ilmoitetaan kehyspäätöksen yhteydessä. Jos hankkeesta on tehty urakkasopimus, kustannusarvio perustuu sopimukseen. Kustannusarviot eivät sisällä arvonnalisäveroa.

76. Maa-alueet, rakennukset ja kiinteistöt

Momentille on merkitty maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot.

77—79. Maa- ja vesirakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisten muista valtion rakennustöistä kuin talonrakennuksista aiheutuviin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin menoihin. Tällaisia töitä voivat olla esim. yleisten teiden, rautateiden, satamien, kanavien ja siltojen rakentamis- ja peruskorjaustyöt, maankuivatustyöt, vesi- ja viemärijohtotyöt, koskien ja vesiväylien perkaamis-, uittoväylien rakentamis- sekä pengerrys- ja patoamistyöt. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös mainitunlaisten rakennustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen ostoista aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta

sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Lainat ja muut finanssisijoitukset (80—89)

80—86. Valtion varoista myönnettävät lainat

Momenteille on merkitty valtion varoista myönnettävät lainat.

87—89. Muut finanssisijoitukset

Momenteille on merkitty osakkeiden ja arvopapereiden ostomenot, sijoitukset valtionenemmistöisiin osakeyhtiöihin ym. finanssisijoitukset.

Muut menot (90—99)

Muihin menoihin luetaan valtionvelan korot sekä muut kulutus-, siirto- ja sijoitusmenoihin kuulumattomat menot.

90—92. Valtionvelan korot

Momenteille on merkitty valtionvelan korot.

93—94. Valtionvelan nettokuoletukset ja velanhallinta

Momenteille on merkitty valtionvelan nettokuoletukset, pääomatappiot ja emissiotappiot nettoutettuina.

95—99. Muut ja erittelemättömät menot

Momenteille on merkitty edellä luokittelemattomat menot, kuten alijäämän kattamiseen tarkoitettut menot.

TULOARVIOT**Osasto 11****VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT****01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot***01. Tulovero*

Momentille arvioidaan kertyvän 14 790 000 000 euroa.

02. Korkotulojen lähdevero

Momentille arvioidaan kertyvän 260 000 000 euroa.

03. Perintö- ja lahjaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 500 000 000 euroa.

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut*01. Arvonlisävero*

Momentille arvioidaan kertyvän 14 496 000 000 euroa.

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentille arvioidaan kertyvän 540 000 000 euroa.

03. Apteekkimaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 118 000 000 euroa.

08. Valmisteverot*01. Tupakkaverot*

Momentille arvioidaan kertyvän 611 000 000 euroa.

04. Alkoholijuomaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 088 000 000 euroa.

05. Virvoitusjuomaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 38 000 000 euroa.

07. Energiaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 3 251 000 000 euroa.

08. Eräiden juomapakkausten valmisteverot

Momentille arvioidaan kertyvän 11 000 000 euroa.

10. Muut verot*03. Autovero*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 266 000 000 euroa.

05. Varainsiirtoverot

Momentille arvioidaan kertyvän 600 000 000 euroa.

06. Arpajaisverot

Momentille arvioidaan kertyvän 137 000 000 euroa.

07. Ajoneuvoverot

Momentille arvioidaan kertyvän 611 000 000 euroa.

08. Jätevero

Momentille arvioidaan kertyvän 57 000 000 euroa.

19. Muut veronluonteiset tulot*02. Lästimaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 953 000 euroa.

03. Ratavero

Momentille arvioidaan kertyvän 21 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan suoriteperusteisena.

*04. Viestintämarkkinamaksu, teleurakointimaksu, tietoturvamaksu, postitoiminnan valvonta-**maksu ja televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksu*

Momentille arvioidaan kertyvän 4 794 000 euroa.

05. Lentoliikenteen valvontamaksu

Momentille arvioidaan kertyvän 6 700 000 euroa.

06. Väylämaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 75 000 000 euroa.

08. Öljyjättemaksu

Momentille arvioidaan kertyvän 4 600 000 euroa.

09. Muut verotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 3 000 000 euroa.

Osasto 12
SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

99. *Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 1 500 000 euroa.

25. Oikeusministeriön hallinnonala

10. (12.25.01) *Tuomioistuintulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 31 000 000 euroa.

20. (12.25.47) *Ulosottomaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän 51 000 000 euroa.

40. (12.25.50) *Rangaistusten täytäntöönpanon tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 8 139 000 euroa.

99. *Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 150 000 euroa.

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala

99. *Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 1 500 000 euroa.

27. Puolustusministeriön hallinnonala

01. (12.27.22) *Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän nettotulona 8 000 euroa.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää toimintamäärärahojen vakioisällön mukaisiin tarkoituksiin. Lisäksi tuloja saa käyttää myös peruskorjaus- tai perusparannusmenojen väliaikaiseen rahoittamiseen.

20. *Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista*
Momentille arvioidaan kertyvän nettotulona 18 000 euroa.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää irtaimen omaisuuden myynnistä aiheutuviin menoihin, kotimaisen puolustusteollisuuden kanssa tehtävistä materiaalin vaihtosopimuksista aiheutuviin menoihin sekä muihin irtaimen omaisuuden hankinta- ja huoltomenoihin.

99. *Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 3 029 000 euroa.

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

10. (12.28.49) *Tullilaitoksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 5 707 000 euroa.

11. (12.28.28) *Kuntien osuudet verotuskustannuksista*
Momentille arvioidaan kertyvän 113 451 000 euroa.

12. (12.28.29) *Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 30 941 000 euroa.

13. (12.28.30) *Evangelisluterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 17 312 000 euroa.

20. (12.28.23) *Palvelukeskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 100 000 euroa.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää toimintamäärärahojen vakiosisällön mukaisiin tarkoituksiin.

25. (12.28.51) *Metallirahatulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 24 550 000 euroa.

Momentille tuloutetaan:

1) metallirahojen liikkeeseenlaskusta ja niiden lyöntioikeuksien luovutuksesta saatavat tulot,

2) palautuneiden rahojen metalliseosten myynnistä saatavat tulot ja

3) juhla- sekä keräilyrahoista saatavat tulot.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää:

1) metallirahojen valmistuksesta tehtyjen sopimusten mukaisten valmistus-, rahoitus- ja varastointikustannusten maksamiseen,

2) metallirahojen takaisinlunastukseen sekä rahojen varastoinnista ja hävityksestä aiheutuviin menoihin ja

3) juhla- sekä keräilyrahoista aiheutuviin menoihin.

50. (12.28.07) *Siirto valtion eläkerahastosta*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 336 664 000 euroa.

Siirron kuukausittaisen määrän päättää Valtion Eläkerahasto.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

51. (12.28.63) *Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset*

Momentille arvioidaan kertyvän 47 259 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

52. (12.28.25) *Vakuutusmaksut vahingon- ym. korvauksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 23 750 000 euroa.

60. (12.28.91) *Euroopan unionilta saatavat tulot matkakustannusten korvaamiseen*

Momentille arvioidaan kertyvän 3 200 000 euroa.

70. (12.28.90) *Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot*

Momentille arvioidaan kertyvän 52 000 000 euroa.

99. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 12 531 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

29. Opetusministeriön hallinnonala

70. *Opintotukitoiminnan tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 23 500 000 euroa.

88. *Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajaisien voittovaroista*

Momentille arvioidaan kertyvän 407 910 000 euroa.

99. *Opetusministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 4 000 000 euroa.

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

01. *EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 632 978 000 euroa.

02. *Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta*

Momentille arvioidaan kertyvän 326 550 000 euroa.

03. *Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta*

Momentille arvioidaan kertyvän 8 000 000 euroa.

04. *EU:lta saatavat muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 179 000 euroa.

20. *Valtion osuus tolopeleistä saadusta tulosta*

Momentille arvioidaan kertyvän 9 000 000 euroa.

31. *Lihantarkastustoiminnan tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 10 000 euroa.

Tulot kertyvät lihentarkastuksesta ja eräiden liha-alan laitosten valvonnasta perittävistä maksuista (830/2001) sekä eräiden kalastustuotteiden ja kalalaitosten valvonnasta perittävistä maksuista (831/2001) annettujen maa- ja metsätalousministeriön asetusten perusteella.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää Elin-
tarviketurvallisuusviraston tehtävänä olevasta lihentarkastuksesta aiheutuviin toimintameno-
momentin vakiosisällön mukaisiin tarkoituksiin.

32. *Kasvinjalostusmaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 753 000 euroa.

40. *Vesioikeudelliset kalatalousmaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 2 300 000 euroa.

41. *Tenojoen kalastuslupamaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 500 000 euroa.

42. *Hirvieläinten metsästysmaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 5 400 000 euroa.

43. *Viehekalastusmaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 2 400 000 euroa.

44. *Kalastuksenhoitomaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 5 997 000 euroa.

45. *Riistanhoitomaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 8 456 000 euroa.

99. *Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 500 000 euroa.

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

24. *Tiehallinnon tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 5 000 000 euroa.

30. *Merenkululaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 17 000 euroa.

40. *Radanpidon tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 9 000 000 euroa.

99. *Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 38 950 000 euroa.

**32. (12.32, 34 ja 26, osa) Työ- ja elinkeino-
ministeriön hallinnonala**

10. *Rahoitusosuus työ- ja elinkeinoministeriön sekä Työvoima- ja elinkeinokeskusten pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluista*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 800 000 euroa.

20. *Turvatekniikan keskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 320 000 euroa.

70. *(12.26.98 ja 12.34.40) Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta saatavat tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 304 230 000 euroa.

90. *(12.34.70) Palkkaturvamaksujen palautukset*

Momentille arvioidaan kertyvän 21 327 000 euroa.

99. *(12.32.99 ja 12.34.99) Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 12 635 000 euroa.

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

02. *(12.33.09) Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 537 000 euroa.

03. *(12.33.08) Kansanterveyslaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 400 000 euroa.

05. *Vakuutusvalvontaviraston tulot*

Momentille ei arvioida kertyvän nettotuloa.

90. *(12.33.92) Raha-automaattiyhdistyksen tuotto*

Momentille arvioidaan kertyvän 420 995 000 euroa.

98. *Valtionapujen palautukset*

Momentille arvioidaan kertyvän 15 000 000 euroa.

99. *Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 175 000 euroa.

35. Ympäristöministeriön hallinnonala

01. *(12.35.40) Alueellisten ympäristökeskusten tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 230 000 euroa.

10. *(12.35.60) Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista*

Momentille arvioidaan kertyvän 7 500 000 euroa.

20. *(12.35.07) Siirto valtion asuntorahastosta*

Momentille siirretään 148 000 000 euroa.

99. *Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 4 000 000 euroa.

39. Muut sekalaiset tulot

01. *Sakkorahat*

Momentille arvioidaan kertyvän 85 000 000 euroa.

02. *Verotukseen liittyvät korkotulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 75 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

04. *Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset*

Momentille arvioidaan kertyvän 34 000 000 euroa.

07. *Valtiolle valtion eläkerahaston ulkopuolella tuloutettavat korvaukset*

Momentille arvioidaan kertyvän 2 340 000 euroa.

10. *Muut sekalaiset tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 2 500 000 euroa.

50. *Nettotulot osakemyynistä*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 400 000 000 euroa.

Osasto 13
KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET

01. Korkotulot

04. *Korot valtion lainoista liikelaitoksille*

Momentille arvioidaan kertyvän 65 530 000 euroa.

05. *Korot muista lainoista*

Momentille arvioidaan kertyvän 9 600 000 euroa.

07. *Korot talletuksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 130 000 000 euroa.

09. *Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen korkotulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 5 600 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

03. Osinkotulot

01. *Osinkotulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 450 000 000 euroa.

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

01. *Osuus Suomen Pankin voitosta*

Momentille arvioidaan kertyvän 150 000 000 euroa.

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. *Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset*

Momentille arvioidaan kertyvän 183 700 000 euroa.

Osasto 15
LAINAT

01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat
Valtion lainasaatavaa hoitavalla viranomaisella on oikeus yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 78 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen velkajärjestelyn yhteydessä luopua osasta valtion myöntämän lainan pääomaa ja korkoa.

02. *Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille*

Momentille arvioidaan kertyvän 165 400 000 euroa.

04. *Muiden lainojen lyhennykset*

Momentille arvioidaan kertyvän 76 600 000 euroa.

MÄÄRÄRAHAT**Pääloukka 21
EDUSKUNTA****01. Kansanedustajat**

01. (21.01.21) *Kansanedustajien toimintamenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 20 690 000 euroa.

02. (21.02 ja 09) Eduskunnan kanslia

01. (21.02.21 ja 09.21) *Eduskunnan kanslian toimintamenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 58 643 000 euroa.

29. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 6 900 000 euroa.

74. *Eduskunnan rakennusten peruskorjaukset* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.
Määrärahaa saa käyttää eduskunnan rakennusten peruskorjausten ja muutostöiden suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiin.

14. Eduskunnan oikeusasiamies

01. (21.14.21) *Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintamenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 5 113 000 euroa.

30. Ulkopoliittinen instituutti

01. (21.30.21) *Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 885 000 euroa.

29. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 195 000 euroa.

40. Valtiontalouden tarkastusvirasto

01. (21.40.21) *Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 13 382 000 euroa.

29. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 485 000 euroa.

99. Eduskunnan muut menot

01. (21.99.21) *Käyttövarat eduskuntaryhmille ryhmäkanslioita varten* (kiinteä määräraha)
Momentille myönnetään 3 785 000 euroa.
Määrärahaa saa käyttää ryhmien toiminnalle välttämättömien sihteerien ja muun toimistohenkilökunnan palkkaamiseen sekä ryhmien toiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

Pääluokka 22
TASAVALLAN PRESIDENTTI

01. Tasavallan presidentti

01. *Presidentin palkkio ja edustusrahat* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 297 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain (1032/1999) mukaisien menojen maksamiseen.

02. (22.01.21) *Presidentin käyttövarat* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 48 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin käyttömenojen maksamiseen.

02. Tasavallan presidentin kanslia

01. (22.02.21) *Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 743 000 euroa.

02. (22.02.27) *Eläkkeellä olevien presidenttien menot* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 190 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin eläkeoikeudesta annetun lain (930/1999) 1 §:n 2 momentin mukaisten eläkkeellä olevien presidenttien käytettäväksi osoitetuista palveluista aiheutuvien menojen maksamiseen.

29. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

75. *Perusparannukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 270 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Presidentinlinnan, Mäntyniemen virka-asunnon ja Kultarannan huvilatilan tarpeellisiin peruskorjauksiin sekä Kultarannan porttirakennuksen uudisrakentamiseen.

Päälukka 23
VALTIONEUVESTO

01. Valtioneuvosto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 899 000 euroa.

Henkilöstön määrä on enintään 52, josta 20 valtioneuvoston jäsentä ja 32 erityisavustajaa.

02. (23.02, 31.99, osa ja 32.70) Valtioneuvoston kanslia

01. (23.02.21) *Valtioneuvoston kanslian toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 25 676 000 euroa.

Valtioneuvoston kanslian organisaation uudelleen järjestelyyn liittyen muutetaan 1.1.2008 lukien omistajaohjausyksikön johtajan, hallituseuvos, hallintojohtajan ja rakennusneuvoksen virkojen nimikkeet osastopäälliköiksi.

Määrärahaa saa käyttää myös julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden arvioinnista aiheutuviin menoihin.

29. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

88. (31.99.88 ja 32.70.88) *Osakehankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtionyhtiöiden tai valtion osakkuusyhtiöiden osakeannissa taikka uusia valtio-omisteisia yhtiöitä perustettaessa. Määrärahaa saa käyttää myös muiden omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä valtion osakemyynteihin ja omistajaohjaukseen liittyvien, muiden kuin toimintamenomomentille kuuluvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa

saa käyttää osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvussa tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien, kuten vaihtovelkakirjalainojen, merkitsemiseen. Jos merkintä perustuu lainaan, osakkeiksi muutettavissa oleva laina saa olla vakuudeton.

03. Oikeuskanslerinvirasto

01. (23.03.21) *Oikeuskanslerinviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 939 000 euroa.

27. Poliittisen toiminnan avustaminen

50. *Puoluetöiminnan tukeminen* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 18 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puoluelain (10/1969) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/1973) 1 §:n mukaisesti avustuksiin eduskunnassa edustettuina oleville puolueille niiden säännöissä ja yleisohjelmissa määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Määrärahasta 17 910 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen toiminnan tukemiseen, mistä 12 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 12 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset. Lisäksi määrärahaa saa käyttää 90 000 euroa avustuksen suorittamiseen Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

99. Valtioneuvoston muut menot

20. (23.99.21) *Pääministerin ja hänen avustajiensa matkat* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 812 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Eurooppa-neuvoston kokouksista sekä pääministerin työvierailuista ja muista matkoista aiheutuvien menojen korvaamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös valtioneuvoston kansliassa toimivien muiden ministerien valtioneuvoston kanslian toimialasta johtuvien matkustusmenojen korvaamisen sekä ministerin vieraanvaraisuuteen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää pääministeriä välittömästi avustavien henkilöiden ja turvamiesten sekä muun ministerin yksinomaan valtioneuvoston kanslian toimialalla toimivan erityisavustajan matkustusmenojen korvaamiseen.

21. (23.99.24) *Kunniamerkit* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 471 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerkkien kustannusten korvaamiseen.

22. (23.99.25) *Jatkosodan ihmisluovutukset -tutkimushanke* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 108 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tutkimuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään kymmentä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

23. (23.99.26) *Kemikaaliviraston valmistelumenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n kemikaaliviraston perustamisesta Helsinkiin aiheutuviin valmistelu- ja vuokramenoihin. Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

25. (23.99.28) *Merkkivuoden 1809 valmistelu* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää merkkivuoden 1809 valmisteluun. Määrärahaa saa käyttää enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

58. *Avustus Tammenlehvän perinneliiton toiminnan tukemiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 75 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Tammenlehvän perinneliiton valtakunnallisen perintöön tukemiseen.

Pääluokka 24
ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. (24.01.21) *Ulkoasiainhallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 195 350 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kunniakonsulien menojen maksamiseen,
- 2) valtion virastoille maksettavien tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen ja
- 3) ulkoasiainhallinnon toimialaan liittyvien tutkimusapurahojen maksamiseen.

29. *Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 608 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhön ja lähialueyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonalisäveromenojen maksamiseen.

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen.

76. *Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Tokion uuden suur- lähetystökiinteistön tontin hankintaan.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

50. *Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle*

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Valtioneuvosto voi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentin ja 3 a ja b §:n nojalla antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalennuksia ja valtio maksaa yhtiön ottamasta muusta kuin euromääräisestä lainasta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion. Sitoumuksia saa antaa siten, että niiden piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten ja takausten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 168 187 926 euroa ja nostettujen muiden kuin euromääräisten lainojen yhteinen pääoma enintään 100 000 000 euroa.

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 667 850 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) käyttösuunnitelmassa yksilöidyistä käyttötarkoituksista aiheutuvien menojen maksamiseen,
- 2) aikaisemmin myönnettyjen valtuuksien nojalla tapahtuviin maksatuksiin,
- 3) kehitysyhteistyöhallinnon menojen maksamiseen, kun ne aiheutuvat henkilökunnan koulutuksesta, kohdemaihin, kohdemaisissa ja niitä käsitteleviin kansainvälisiin hallitustenvälisiin järjestöihin ja rahoituslaitoksiin sekä Euroopan yhteisöön tehtävistä kehitysyhteistyöhallinnon virkamatkoista, toimistoautomaatiikan hankinnasta sekä kehitysyhteistyöhankkeisiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamisesta, lisäksi
- 4) humanitaariseen apuun tarkoitettuja määrärahoja saa käyttää muiden kuin kehitysmaiden

avustamiseen vain poikkeuksellisen laajan humanitaarisen kriisin niin edellyttäessä kyseisen maan apupyynnön pohjautuen ja vain mikäli valtioneuvosto niin päättää.

Momentin määrärahoista veloitetaan valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettuista kehitysyhteistyötehtävistä virastolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset. Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta sekä maksaa valtuuksien käytöstä aiheutuviin menoihin liittyviä ennakkomaksuja enintään 1 000 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	180 269 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	240 770 000
3. Euroopan kehitysrahasto	54 000 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	28 361 000
5. Humanitaarinen apu	63 200 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	8 250 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	1 000 000
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	81 000 000
9. Korkotuki	11 000 000
Yhteensä	667 850 000

Valtuus

Vuoden 2008 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2008 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 644 385 000 euron ja korkotukiluottoja myöntää enintään 84 000 000

euron arvosta. Korkotuen osuus on 28 000 000 euroa.

Myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautuminen	euroa
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	150 400 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	336 185 000
3. Euroopan kehitysrahasto	-
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	16 600 000
5. Humanitaarinen apu	-
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	4 100 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	109 100 000
9. Korkotuki	28 000 000
Yhteensä	644 385 000

88. *Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden merkisemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

50. Lähialueyhteistyö

66. *Lähialueyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 20 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ensisijaisesti Venäjän Federaatiossa toteuttaviin lähialueyhteistyöhankkeisiin,

2) Ukrainassa ja Valko-Venäjällä toteutettaviin hankkeisiin, joita ei voida pitää kehitysyhteistyöhankkeina,

3) vuonna 2004 tai aikaisemmin myönnettyjen valtuuksien nojalla tapahtuviin maksatuksiin Baltian maissa toteutettavissa hankkeissa,

4) kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten yhteydessä toimivien rahastojen tukemiseen,

5) kansainvälisissä järjestöissä ja rahoituslaitoksissa toimivien asiantuntijoiden rahoittamiseen,

6) lähialueyhteistyöhön liittyvien valtion kulusmenojen maksamiseen ja

7) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilömäärän palkkaamiseen määräaikaiseen työsopimussuhteeseen lähialueyhteistyön koordinointiin, hankevalmisteluun, yhteisrahoitukseen, arviointiin ja hallintoon sekä sen kehittämiseen liittyviin asiantuntijatehtäviin.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Valtuus

Vuoden 2008 aikana saa tehdä lähialueyhteistyötä koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2008 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 3 500 000 euron arvosta.

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

01. *Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 154 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan parlamentin Suomen edustajien palkkausmenojen maksamiseen.

20. (24.99.21) *Tilapäinen edustus kansainvälisissä neuvotteluissa* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 550 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtio- ja ministerivierailuista aiheutuvien menojen maksamiseen Suomessa ja ulkomailla ja

2) valtio- ja ministerivierailuihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

21. (24.99.22) *Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 58 537 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen,

2) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin,

3) kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen ja

4) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden taloudelliseen tukemiseen, joihin

Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu.

Käyttösuunnitelma	euroa
01. EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	2 838 000
02. AMIS II-operaation menot, Sudan	105 000
03. Liberian kriisinhallinta-operaation menot (UNMIL-operaatio)	212 000
04. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	25 020 000
05. Yhteiset menot	2 775 000
06. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (ALTHEA/EUFOR-operaatio)	4 152 000
07. YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio), Sudan	213 000
08. SRJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	9 724 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin sekä muihin rauhanturvamenoihin	9 276 000
11. Suomen Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	42 000
13. EU:n Tshadin ja Keski-Afrikan kriisinhallintaoperaation menot	4 180 000
Yhteensä	58 537 000

22. (24.99.25) *Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 573 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien erityismenojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen sekä muiden hallinnonalojen siviilikriisinhallintaan osallistuvien virkamiesten menojen maksamiseen,

2) siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen Suomessa,

3) vaalitarkkailijoiden aiheuttamien menojen maksamiseen,

4) siviilikriisinhallintatoimintaa harjoittavien järjestöjen toiminnan tukemiseen ja

5) siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen.

Määrärahasta saa käyttää 4 000 000 euroa uusiin siviilikriisinhallintaprojekteihin tai käynnissä olevien siviilikriisinhallintaprojektien mahdollisiin lisämenoihin.

23. (24.99.26) *Etyj-puheenjohtajuus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 678 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen vuoden 2008 Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön, Etyj, puheenjohtajuuskaudesta aiheutuvien menojen, mukaan lukien määräaikaisen henkilöstön palkkausten, maksamiseen.

50. *Eräät valtionavut* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 515 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhteisöille.

Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen varatusta määrärahasta osoitetaan Eurooppalai-

nen Suomi ry:lle 219 000 euroa ja Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle 51 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	515 000
Suomen YK-liitto ry	315 000
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	110 000
Saamelaisneuvosto	47 000
SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	60 000
Muut kansainvälistä toimintaa harjoittavat yhteisöt	268 000
CMI ry	200 000
Yhteensä	1 515 000

51. *Hädänalaisten avustaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 39 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) konsulipalvelulain mukaan hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen,

2) edellisistä aiheutuviin tileistä poistoihin ja

3) avustuksien maksamiseen ulkomailla.

66. *Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 97 852 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen.

67. *Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 650 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälisen ilmastopimuksen alaiseen yhteistyöhön kehitysmaiden kanssa ja

2) Suomen Kioton joustomekanismeja koskevan koeohjelman ja sen hankkeiden kustannuksiin.

Valtuus

Vuoden 2008 aikana saa tehdä yhteistyötä koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2008 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 2 000 000 euron arvosta.

95. *Kurssivaihtelut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ulkoasiainministeriön vahvistamien tili-kurssien ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen ja

2) muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.

Pääluokka 25
OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (25.01 ja 25.10, osa) Ministeriö ja hallinto

01. (25.01.21) *Oikeusministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 25 471 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksujen ja maksuosuuksien maksamiseen.

02. (25.01.22, osa) *Palvelukeskusten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 382 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa on otettu huomioon Oikeushallinnon palvelukeskuksen maksullisen palvelutuotannon tulot.

03. (25.01.22, osa) *Eräiden virastojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 192 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Oikeusrekisterikeskuksen, Onnettomuustutkintakeskuksen, tietosuojaavaltuutetun toimiston ja tietosuojalautakunnan toimintamenojen maksamiseen.

04. (25.01.22, osa) *Tutkimus ja kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 727 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Kriminaalipoliitiikan instituutin jakamien apurahojen maksamiseen.

20. (25.01.27 ja 10.27) *Eriyisment* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) onnettomuuksien tutkinnasta annetun lain (373/1985) mukaan onnettomuustutkintaa varten asetetuista tutkintalautakunnista sekä valtioneuvoston päättämässä laajuudessa kansainvälisenä yhteistyönä toimitettavasta tutkinnasta aiheutuvien palkkioiden ja muiden kulutusmenojen maksamiseen,

2) konkurssiasiamiehen vähävaraisessa konkurssipesässä ottamaan kuluvastuuseen liittyen ulkomaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa antamasta sitoumuksesta mahdollisesti johtuvan korvausvastuun toteuttamiseen,

3) viranomaistoiminnasta lakien ja asetusten nojalla aiheutuvien oikeudenkäyntikulujen,

4) valtion maksettavaksi vahingonkorvauslain (412/1974) nojalla määrättyjen korvausten maksamiseen ja

5) enintään 200 000 euroa Tuusulan kunnan Jokelan koulukeskuksessa tapahtuneen ampuvälikohtauksen tutkinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

29. *Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 000 000 euroa.

50. (25.01.51, osa) *Avustukset* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 120 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksiin saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen,

2) avustuksiin rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville ja rikosten uhreista huolehtiville yhteisöille,

3) avustuksiin Julkisen Sanan Neuvostolle ja säädösaineistoa julkaiseville yhteisöille, avustuksiin maakuntien liitoille, jotka alueellaan huolehtivat lainopillisen asiantuntija-avun hank-

kimisestä kalatalousyhteisöille eräisiin laajoihin vesiasioihin liittyvissä kysymyksissä ja maakuntien liitoille alueensa vesi- ja maanomistus-oikeuksien selvittämiseen,

4) avustuksiin oikeusjärjestyksen kehittämistä ja tunnetuksi tekemistä tukevaan toimintaan ja

5) avustuksiin ympäristövahingoista johtuvien oikeudenkäyntien korvaamiseen sekä ympäristönsuojelua koskevissa hallintoasioissa aiheutuneisiin tarpeellisiin edunvalvontakustannuksiin edellyttäen, että asialla voidaan katsoa olevan tärkeää merkitystä yleisen ympäristönsuojelun edun kannalta tai huomattavaa vaikutusta lukuisten henkilöiden oloihin, eikä asianosaiselle tai kantajalle aiheutuvia kuluja voida pitää kohtuullisina ottaen huomioon hänen maksukykynsä.

Valtuus

Saamelaiskäräjät saa vuoden 2008 aikana tehdä Senaatti-kiinteistöjen kanssa Saamelaiskulttuurikeskuksen uudisrakennusta koskevan vuokrasopimuksen siten, että siitä aiheutuva menojen lisäys on vuodesta 2011 alkaen vuositasolla enintään 1 200 000 euroa ja edellyttäen, että EU:n rakennerahasto-ohjelmien osuus rakentamis- ja kalustamiskustannuksista on vähintään 5 000 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset saamelaisten kulttuuri- itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	1 600
Avustukset rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville ja rikosten uhreista huolehtiville yhteisöille (enintään)	290
Muut avustukset (enintään)	230
Yhteensä	2 120

51. (25.01.51, osa) *Eräät valtion maksamat korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 950 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) rikosvahinkolain (1204/2005) nojalla maksettaviin rikosvahinkokorvauksiin ja

2) syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain (422/1974) nojalla maksettaviin korvauksiin sekä niihin liittyvien vähäisten asiamiespalkkioiden maksamiseen.

10. (25.10, osa ja 25.30) Tuomioistuimet ja oikeusapu

01. (25.10.21) *Korkeimman oikeuden toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 7 341 000 euroa.

02. (25.10.22) *Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 9 121 000 euroa.

03. (25.10.23) *Muiden tuomioistuinten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 223 504 000 euroa.

Käräjäoikeuksien tuomiopiirijärjestelyihin liittyen (Heinola, Imatra, Loviisa) voidaan 1.10.2008 lukien perustaa kolme käräjätuomarin virkaa (2 T13 ja 1 T11) edellyttäen, että samasta ajankohdasta lukien lakkautetaan kolme laamannin virkaa (T15).

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmän tuloista asetuksen perusteella oikeusministeriölle jakamat osuudet sekä EU:lta saatavat tulot.

04. (25.30.21) *Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 239 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon tulot oikeusapumaksusta, oikeusavun saajan maksamat korvaukset samoin kuin hävinneen vastapuolen korvaukset oikeudenkäyntikuluista.

50. (25.30.50) *Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 32 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) oikeusapulaissa (257/2002),
  - 2) yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) ja
  - 3) oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997)
- säädettyjen korvausten maksamiseen ja
- 4) enintään 700 000 euroa konkurssilain (120/2004) mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkioihin.

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Oikeusapu ja puolustus	28 250 000
Asianomistajan avustaminen	200 000
Yksityishenkilön velkajärjestely	1 400 000
Syytteestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvaus	1 850 000
Konkurssilain mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkiot (enintään)	700 000
Yhteensä	32 400 000

20. (25.40 ja 26.07, osa) Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

01. (25.40.21 ja 26.07.21, osa) *Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 89 135 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Konkurssiasiamiehen toimiston, ulosottovirastojen ja Ahvenanmaan maakunnan maakunnanvoudinviraston toimintamenojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon Konkurssiasiamiehen toimiston erityis-tilintarkastuksista takaisin perittävät korvaukset.

30. (25.60) Syyttäjät

01. (25.60.21 ja 26.07.21, osa) *Syyttäjälaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 38 410 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtakunnansyyttäjänviraston, syyttäjänvirastojen ja Ahvenanmaan maakunnan maakunnansyyttäjänviraston toimintamenojen maksamiseen.

40. (25.50) Rangaistusten täytäntöönpano

01. (25.50.21) *Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 213 558 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää Vankeinhoitolaitoksen toiminnallisista tarpeista aiheutuvien henkilökunnan asuntojen vuokraosuuksien alentamiseen enintään 2 000 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa on otettu huomioon laitospöytäkirjojen myyntitulot, Satakunnan vankeilan toiminnan tulot, Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen tulot, tulot mielentilatutkimuksista ja vaarallisuusarvioinneista sekä EU:lta saatavat tulot lukuun ottamatta maataloustukia.

74. (25.50.74) *Avolaitostyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös maarakennustöihin. Määrärahasta saa käyttää enintään 1 000 000 euroa työsiirtolaitoihin kunnan omistuksessa oleviin työkohteisiin, jotka ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita tai joihin voidaan liittää kuntouttavaa toimintaa, jonka kustannuksiin kunta osallistuu.

50. (25.70) Vaalimenot

20. (25.70.21) *Vaalimenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 078 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yleisten vaalien ja valtiollisten kansanäänestysten toimittamisesta ja niihin liittyvästä tiedottamisesta ja tietopalve-

5450

N:o 1432

lusta, vaalitietojärjestelmän ja vaalivalmiuden ylläpidosta sekä vaalijärjestelmän ja vaalitietojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa lisäksi käyttää saamelaiskärjävaaleista aiheutuvien menojen maksamiseen ja siirtomenojen maksamiseen.

Pääloukka 26
SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (26.01, osa ja 34.01, osa) Hallinto

01. (26.01.21, osa ja 34.01.21, osa) *Sisäasiainministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 28 554 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) siviilikriisinhallinnan koulutustoimintaan,
- 2) EU:n hyväksymien ja rahoittamien hankkeiden maksamiseen,
- 3) toimitilojen vuokramenoihin perustettavaan työ- ja elinkeinoministeriöön sekä valtiovarainministeriöön 1.1.2008 lukien siirtyvien henkilöiden osuutena sekä
- 4) 5 800 000 euroa julkisen hallinnon verkkoturvallisuutta edistäviin menoihin.

Siirretään kuntaosaston ylijohhtajan osastopäällikkönä virka 1.1.2008 lukien valtiovarainministeriöön.

02. (26.01.23) *Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 100 000 euroa.

03. *Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 992 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Poliisin tietohallintokeskuksen menoihin.

20. (26.01.22) *Tietohallinnon yhteiset menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 632 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon:

- 1) runkoverkon ja hallinnonalan tietoliikenneverkkojen ja

2) yhteiskäytössä olevien tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämismenoihin sekä

3) hallinnonalan tietotekniikkakeskuksen suunnittelu- ja toteuttamismenoihin.

22. *EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionin mukaisiin yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan puiteohjelman 2007—2013 alaisen erityisohjelmien mukaisesti toteutettaviin hankkeisiin (Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös 435/2007/EY, 573/2007/EY, 574/2007/EY, 575/2007/EY) ja

2) teknisen avun ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan ja näihin tehtäviin kohdennettavan sisäasiainministeriön hallinnonalan eri virastojen, enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan, henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kuluksien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Momentti on nettobudjetoitu Euroopan unionin rahoitusosuuksien osalta.

29. (26.01.29, osa ja 34.01.29, osa) *Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 44 000 000 euroa.

65. *Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 699 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen, mak-

suosuuksien ja vastaavien velvoitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

10. (26.07, osa ja 26.75) Poliisitoimi

01. (26.07.21, osa ja 75.21) *Poliisitoimen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 634 966 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien ja rahoittamien poliisitoimeen liittyvien hankkeiden maksamiseen.

20. (26.75.22) *Maasta poistamis- ja noutokuljettuksista aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) poliisiin vastuulla olevien maasta poistettavien henkilöiden maasta poistamiskuljettuksista,
- 2) turvapaikanhakijoiden tulkkauksen ja käännöspalveluista sekä
- 3) Suomeen luovutettavien rikoksentehtäjäiden noutokuljettuksista aiheutuviin menoihin.

20. (26.90) Rajavartiolaitos

01. (26.90.21) *Rajavartiolaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 209 929 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) meripelastuslain (1145/2001) 21 §:n 3 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen sekä rajavartiolaitoksen ilma-alusten meripelastustehtävistä johtuvien lennonvarmistuspalvelujen ja meripelastustoimeen liittyvän lentopelastuksen hälytys- ja johtamistoiminnasta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Ilmailulaitokselle,
- 2) koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenojen maksamiseen silloin, kun hankkeen hankintameno tai kustannusarvio on alle 1 000 000 euroa,
- 3) rajavartiolaitoksen omistajahallinnassa olevien merivartioasemien ja partiomajojen ra-

kennusten sekä rakenteiden, ilma-alustukikoh-
tien rakennusten ja rakenteiden sekä muiden
rakennettujen kiinteistöjen ulkopuolella sijaitse-
vien rajavaltion käytettävien rakennusten ja
rakenteiden perusparannuksesta ja uudisrakenta-
misesta aiheutuvien menojen maksamiseen,

- 4) rajavartiolaitoksen (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhteasuntojen vuokratuottoon sekä
- 5) EU:n hyväksyntään ja rahoittamiin hankkeisiin.

70. (26.90.70) *Ilma- ja vartioalusten hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 318 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) rajavartiolaitoksen käytössä olevien AB 206 helikopterien korvaamiseen uusilla 1-moottorisilla rajaturvallisuustehtäviin käytettävillä helikoptereilla,
- 2) rajavartiolaitoksen 1980-luvulla hankittujen partiovenneiden uusimiseen ja
- 3) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin.

Valtuus

1) Tilausvaltuuteen sisältyy neljän helikopterin ja niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankinta ja henkilöstön koulutus. Hankinnat ajoittuvat vuosille 2008—2010 ja niiden kokonaiskustannusarvio on 11 000 000 euroa.

2) Tilausvaltuuteen sisältyvä 21 partioveneen hankinta ajoittuu vuosille 2008—2011. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 12 448 000 euroa.

30. (26.01, osa ja 80) Pelastustoimi ja hätäkeskukset

01. (26.80.21, osa) *Pelastustoimen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 13 711 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) EU:n hyväksyntään ja rahoittamiin hankkeisiin,

2) Kansanterveyslaitoksen koti- ja vapaa-ajantapaturmien ehkäisyn yksikölle myönnettävään rahoitukseen 21.12.2004 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti sekä

3) Turvatekniikan keskuksen pelastustoimen laitelain (10/2007) mukaisten valvontaviranomaistehtävien sekä vuosittain laadittavan tulosopimuksen mukaisien pelastustoimen kehitys-, selvitys- ja valmistelutehtävien toimintamenoihin.

02. (26.80.21, osa) *Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 53 571 000 euroa.

20. (26.80.22) *Erityismenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (468/2003) 74 §:ssä tarkoitetulla tavalla toimintakustannuksiin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin (ml. poliisiviranomaisen johtama etsintä- tai muu vastaava virka-aputehtävä) ja siihen liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamisesta Ilmailulaitokselle,

2) kansainvälisen hätäavun antamisesta ja vastaanottamisesta ja siihen varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin ml. EU:n ja kansainvälisten järjestöjen pelastuspalvelu- ja siviilikriisinhallintajärjestelmien puitteissa annettava apu sekä YK:n alaisena toimivien katastrofien arviointi-, koordinointi- ja tukiryhmien (UN-DAC, UNDAC-support, IHP), Naton Euro-Atlanttisen kumppanusneuvoston (EAPC) asiantuntijoiden ja Suomen kansainvälisen pelastuspalvelukomennuskunnan (FRF) kahden- tai monenvälisistä komennuksista johtuviin palkkaus-, varautumis- ja toimintakustannuksiin sekä sisäasiainministeriön määräämistä kuntien pelastustehtävistä lähialueilla aiheutuviin toimintakustannuksiin,

3) pelastuslain 27 §:n mukaisiin metsäpalojen tähytystoiminnasta aiheutuneisiin kustannuksiin,

4) pelastuslain 87 §:n 2 momentin mukaisten erityisten palon- tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen,

5) pelastuslain 77 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen sekä

6) pelastuslain 74 §:ssä tarkoitetulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen.

31. (26.80.31) *Pelastustoimen valtionavustukset* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustusten maksamiseen alueen pelastustoimen valtionavustuksesta annetun lain (1122/2003) nojalla pelastustoimen hoidon kannalta tarpeellisen kaluston tai järjestelmän hankinnasta aiheutuviin huomattaviin kustannuksiin sekä kehittämishankkeisiin pelastustoimen alueille ja

2) pelastuslain (468/2003) 77 §:n 2 momentin mukaisten avustusten maksamiseen väestönsuojelumenoihin kunnille ja pelastustoimen alueille.

43. (26.01.43) *Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon hintatuen ja alijäämätuen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle.

40. (26.02 ja 34.07) **Maahanmuutto**

01. (26.02.21) *Maahanmuuttoviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 343 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) EU:n rahoittamiin hankkeisiin sekä

2) maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen.

02. (34.07.21) *Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 587 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta (493/1999) annettuun lakiin perustuen:

1) valtion vastaanottokeskusten toimintamenojen maksamiseen,

2) vastaanottokeskusten järjestämässä toimenpiteissä olevien tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen ja Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen,

3) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen,

4) turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten oikeusapupalvelujen hankkimiseen,

5) ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toiminnan rahoittamiseen sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen tähtäävään ns. etsivään työhön ja neuvontatyöhön,

6) pakolaisten maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen,

7) kotouttamisen ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton neuvottelukunnan kustannuksiin,

8) rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisemiseen, seurantaan ja syrjinnän vastaiseen koulutukseen ja

9) kotoutumista edistävien hankkeiden toteuttamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 103 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

20. (34.07.28) *Paluumuuttajien muuttovalmennus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ulkomaalaislain (301/2004) 48 §:n perusteella järjestettävään paluumuuttovalmennukseen,

2) suomen tai ruotsin kielen taidon testaamiseksi laaditun kielitutkinnon järjestämiseen ja muihin menoihin sekä

3) enintään 30 000 asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan suoriteperusteisena.

30. (34.07.30) *Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämin perustein (512/1999) entisen Neuvostoliiton alueelta Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen kustannusten sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannusten korvaamiseen kunnille.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätöserusteisesti.

63. (34.07.63) *Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 53 152 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämin perustein (512/1999):

1) pakolaisten kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä ja sosiaali- ja terveydenhuollosta kunnille aiheutuvien kustannusten laskennallisiin korvauksiin,

2) toimeentulotuen, tulkkipalvelujen ja erityiskustannusten korvaamiseen sekä paluumuutosta aiheutuviin menoihin,

3) kunnille, kuntayhtymille ja yhteisöille niiden ylläpitämien turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten, ryhmä- ja perheryhmäkotien, tulkkikeskusten sekä muihin tarvittaviin menoihin,

4) turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten oikeusapupalvelujen hankkimiseen,

5) vastaanottokeskusten järjestämässä toimenpiteissä olevien tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen,

6) toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen ulkomaalaisille, jotka on otettu säilöön ulkomaalaislain (301/2004) 121—123 §:n perusteella sekä

7) kuntaan sijoitettujen tai kunnassa asuvien ihmiskaupan uhrien kunnille sosiaali- ja terveys- sekä muiden palveluiden järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista maksettaviin korvauksiin.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Vuoden 2008 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Pääluokka 27**PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. (27.01 ja 27.92) Puolustuspolitiikka ja hallinto**

01. (27.01.21) *Puolustusministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 20 201 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) räjähtävän materiaalin turvallisuuteen keskittyvän järjestön (Munitions Safety Information Analysis Center) ja Euroopan puolustusviraston maksusuuksien maksamiseen,

2) ETY-järjestön luottamusta ja turvallisuutta lisäävien toimien täytäntöönpanosta sekä näistä johtuvista hallinnollisista toimista aiheutuvien menojen maksamiseen ja

3) 5 800 000 euroa julkisen hallinnon verkko-turvallisuutta edistäviin menoihin.

02. *Puolustushallinnon palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 18 000 euroa palvelukeskuksen toiminnallisista tarpeista aiheutuvien palvelussuhdeasuntojen vuokraosuuksien maksamiseen.

29. *Puolustusministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 243 885 000 euroa.

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. (27.10.21) *Puolustusvoimien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 449 858 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) ulkomaalaisille oppilaille annettavasta sotilaskoulutuksesta ja puolustusvoimien joukkojen kansainvälisestä harjoitustoiminnasta ja sen valmisteluista sekä muusta puolustusvoimien kansainvälisestä yhteistoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen,

2) enintään 4 400 000 euroa puolustusvoimien toiminnallisista tarpeista aiheutuvien palvelussuhdeasuntojen vuokraosuuksien maksamiseen,

3) enintään 336 000 euroa sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle sekä merkittäville urheilutapahtumille suoritettavan liiketaloudellisin perustein hinnoitellun maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen,

4) puolustusvoimien toimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja monikansallisten yhteishankintajärjestelyjen kuulusuuksiin ja

5) Vapaudenristin Ritarikunnan menoihin.

Valtuus

Vuonna 2008 saa tehdä puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 30 905 000 euroa ja vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 37 590 000 euroa.

Vuonna 2008 saa tehdä sopimuksia Käyttöajoneuvojen hankinnat -tilausvaltuuden sitomatta olevaa määrää vastaavasti muuttamatta aiemmin talousarviossa päätettyä menojen vuotuista jakaumaa.

Uuteen tilausvaltuuteen sisältyvien tavaroiden ja palvelujen hintojen tarkistuksista aiheutuvien lisämenojen maksamiseen käytetään puolustusvoimien toimintamenoihin vuosittain myönnettäviä määrärahoja.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat ja niihin liittyvät indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet sekä indeksien ja valuuttakurssien alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisina.

18. (27.10.16) *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 623 763 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) puolustusmateriaalin sekä puolustusvoimien muun kaluston ja välineistön hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen,

2) hankintaan välittömästi liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja

3) järjestelmien testaukseen ja käyttökoulutukseen.

Määrärahasta saa käyttää 531 514 372 euroa aikaisemmin myönnettyistä tilausvaltuuksista ja niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä 63 658 628 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Valtuus

Sen johdosta, että aikaisemmissa talousarvioissa hyväksytyjen tilausvaltuuksien perusteella ei kaikilta osin ole ollut mahdollista tehdä sopimuksia, saa vuoden 2008 aikana tehdä sopimuksia Helikopterien huolto- ja tukeutumisyjärjestelmien kehittämisen (HTH), Valmiusyhtymien varustamisen täydentämisen (VYV 2), Suomen sotataloudellisen valmiuden kehittämisen (STALVA), Raskaan raketinheitinjärjestelmän (MLRS), Puolustusvoimien materiaalian kehittämisen (PVKEH 2006) sekä Puolustusvoimien materiaalian kehittämisen (PVKEH 2007) tilausvaltuuksien sitomatta olevaa määrää vastaavasti muuttamatta aiemmin talousarvioissa päätettyjä menojen vuotuisia jakaumia.

Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistelu (TTK-PROTO 2007) -tilausvaltuuden osalta saadaan sitoa uudelleen tilausvaltuuden varoja vuonna 2008 valtuuden sitomatta olevaa määrää sekä purettavia sopimuksia vastavalla määrällä.

Vuonna 2008 saa tehdä puolustusvoimien materiaalliseen kehittämiseen liittyen (Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2008 -tilausvaltuus, PVKEH 2008) sopimuksia siten, että niistä aiheutuu talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2008—2011 enintään 109 450 000 euroa. Valtuuden käytöstä saa aiheutua mainitulla valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuoden 2008 loppuun mennessä enintään 28 590 000 euroa, vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 87 850 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 101 550 000 euroa ja vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 109 450 000 euroa.

Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2008 (PVKEH 2008) -tilausvaltuuden enimmäismäärän mukaiset suoritukset voidaan sitoa alaa kuvaavaan hintakehitykseen vuoden 2008 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat ja niihin liittyvät indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet sekä indeksien ja valuuttakurssien alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisina.

19. *Hawk Mk 66-koneiden hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 31 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Hawk Mk 66-koneiden, niiden varaosien ja vaihtolaitteiden sekä huoltovälineiden hankinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen samoin kuin koneiden lentokuntoon saattamisesta ja ohjaamomodifikaation tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

50. *Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 850 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen ja

2) Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle (MPK) myönnettävään valtionavustukseen sille laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutuksesta (556/2007) säädettyjen julkisten hallinto-

tehtävien hoitamisesta aiheutuviin toimintamenoihin.

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. (27.30.22) *Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 48 228 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenoihin sekä siirtokorvauksiin,

2) sotilastarkkailijoiden palkkojen ja kansallisen päivärahan maksamiseen,

3) valmiusjoukon palkkaus-, koulutus-, ylläpito-, varustamis-, hallinto- ja muiden kulutusmenojen sekä kansainvälisten kriisinhallintakurssien menojen maksamiseen,

4) suomalaisten kriisinhallintajoukkojen henkilöstön matkakustannusten, terveydenhoito-, kuljetus-, varustamis-, huolto-, edustus- ja hallintomenojen maksamiseen,

5) Suomen kansainväliseen kriisinhallintaan nimeämien joukkojen kehittämisohjelmasta aiheutuviin menoihin,

6) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin sekä kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen,

7) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden materiaalliseen tukemiseen, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muuten osallistu ja

8) SALIS-sopimuksen mukaisen ilmakuljetusjärjestelyn Suomen maksuosuuden hallinnollisten kulujen maksamiseen.

Käyttösuunnitelma

euroa

01. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	13 708 000
02. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	2 477 000
03. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 757 000
04. SRJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	8 800 000
05. YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio), Sudan	35 000
06. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	35 000
07. Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	1 417 000
08. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	6 000 000
09. EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirtokorvaukset	2 200 000
10. Suomen Libanonin kriisinhallintaoperaation menot (UNIFIL-operaatio)	2 250 000
11. AMIS II-operaation menot, Sudan	20 000
12. EU:n Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintaoperaation menot	5 000 000
20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämeneihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	3 529 000
Yhteensä	48 228 000

95. *Kurssivaihtelut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa
10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää suomalaisista kriisinhallintajoukoista aiheutuvien puolustusministeriön hallinnonalan menojen laskutuksessa syntyviin kurssieroihin.

Päälukko 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (28.01, osa, 26.01, osa, 26.05, 26.06 ja 26.07, osa) Hallinto

01. (28.01.21, osa ja 26.01.21, osa) Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 537 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) vastikkeettomien menojen maksamiseen kansainvälisille yhteisöille,

2) koko hallintoa koskeviin hallinnon kehittämishankkeisiin, josta kunta- ja palvelurakennemuutostuksen (PARAS-hanke) toteuttamiseen enintään 755 000 euroa ja

3) EU-yhteistyöhön hallinnon kehittämisessä.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

1) siirtyvän omaisuuden väliaikaisesta hallinnasta valtiovarainministeriölle saatavat tulot ja

2) Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan (JHTT-lautakunnan) tulot.

Siirretään sisäasiainministeriöstä 1.1.2008 alkaen kuntaosaston ylijohtajan osastopäällikönä virka.

Perustetaan 1.1.2008 lukien osastopäällikön virka ja lakkautetaan 1.9.2008 lukien hallinnon kehittämisosaston osastopäällikön virka.

02. Valtion IT-strategian toteuttaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 12 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion IT-strategiaan perustuvien tietojärjestelmämuutostusten toimeenpanoon. Lisäksi määrärahasta saa rahoittaa vuoden 2007 toiseen lisätalousarvioon momentille 28.01.73 sisällytettyä tilausvaltuutta.

Vuoden 2007 toisessa lisätalousarviossa myönnettyä 35 000 000 euron valtuutta talous-

ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmähankinnan toteuttamiseen saa käyttää vuonna 2008 silta osin kuin se jää käyttämättä vuonna 2007.

10. (26.05.21) Lääninhallitusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 54 060 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien ja rahoittamien hankkeiden maksamiseen.

11. (26.06.21 ja 26.07.21, osa) Maistraattien ja Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 35 438 000 euroa.

12. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 224 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) alueellisten ja valtion paikallisten hallintorakenteiden selvittämiseen ja hallintokokeiluihin,

2) viranomaisten yhteispalvelun yleishallinnointiin,

3) valtion toimintojen alueellistamisen yleiseen hallinnointiin,

4) Kainuun hallintokokeilun seurantaan ja

5) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen.

29. (28.01.29 ja 26.01.29, osa) Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot (arvionmääräraha)

Momentille myönnetään 66 000 000 euroa.

62. *EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus valtiovarainministeriön osalta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ohjelmakauden 2000—2006 Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien yhteisöaloitteiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuosien 2003—2006 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

87. (28.01.89) *Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 215 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) osake- ja muista omaisuusjärjestelyistä aiheutuviin menoihin,
- 2) omaisuuden hallinnoinnista aiheutuviin menoihin ja
- 3) valtionyhtiöiden yksityistämiseen liittyviin menoihin.

10. (28.18, 40 ja 99, osa) Verotus ja tullitoimi

01. (28.18.21) *Verohallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 357 214 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

02. (28.40.21) *Tullilaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 154 954 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

- 1) huumekoiratoimintaan saatavat lahjoitukset,

- 2) EU:lta saatavat tulot pois lukien EU:lle kannettavista kolmansien maiden tulleista saatava kantopalkkio,

- 3) mahdolliset tulot viranomaisyhteistyöstä ja

- 4) tullilaitoksen käsikirjojen ja muiden vastaavien tuotteiden myynnistä saatavat julkaisupalkkiot.

63. (28.99.63) *Verosta vapautuksen johdosta takaisin maksetut verot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä taikka verosopimuksissa tarkoitetuista syistä valtiovarainministeriön, Verohallituksen tai Tullihallituksen päätöksen nojalla oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron,

- 2) tuomioistuimen päätöksellä palautettavaksi määrättyjen verojen, korkojen ja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen tapauksissa, joissa vastaavaa tulo- tai muuta momenttia ei ole käytävissä ja

- 3) tullilaitoksen maksamien verojen, tullien ja muiden maksujen palautuskorkojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

70. (28.40.70) *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 281 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) läpivalaisulaitteiden sekä hahmontunnistusvälineistön hankinta- ja ylläpitomenoihin,

- 2) Vuosaaren sataman laite- ja rakennusmenoihin ja

- 3) Vaalimaan tulliaseman tavara- ja henkilöliikenteen eriyttämisestä johtuviin kalustomenoihin.

95. (28.99.97) *Verotukseen liittyvät korkomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 43 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää verotukseen liittyvien korkomenojen maksamiseen. Korkomenot perustuvat seuraaviin säädöksiin:

- 1) verontilityslaki (532/1998),
  - 2) veronkantolain 27 b § ja siihen liittyvä voimaantulosäännös (568/2004),
  - 3) autoverolain 65 § (1482/1994),
  - 4) valmisteverotuslain 39 §:n 1 momentti (569/2004) ja
  - 5) tullilain 39 §:n 2 momentti (570/2004).
- Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

20. (28.01, osa, 05 ja 60) Palvelut valtioyhteisölle

01. (28.05.21) Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 949 000 euroa.

02. (28.01.22) Valtioneuvoston tietohallintoyksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 990 000 euroa.

03. (28.01.21, osa) Valtiovarain controller -toiminnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 742 000 euroa.

88. Senaatti-kiinteistöt

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Senaatti-kiinteistöjen arvoperusta on yhteiskuntavastuullinen toiminta osana valtioyhteisöä. Tehtävänä on tarjota tilapalveluja, jotka ovat taloudelliselta, sosiaaliselta ja ympäristön näkökulmasta vastuullisesti tuotettu ja hinnoiteltu.

Rajavartiolaitoksen hallinnassa ollutta rakennusvarallisuutta saa siirtää Senaatti-kiinteistöjen hallintaan 1.1.2008 alkaen yhteensä noin 79 milj. euron arvosta. Omaisuus merkitään lainaehdoin annetuksi vieraaksi pääomaksi. Valtioneuvosto saa päättää tarkemmin siirrettävästä valtion omaisuudesta.

Senaatti-kiinteistöille asetetaan seuraavat palvelu- ja toimintatavoitteet:

Senaatti-kiinteistöt

— varmistaa toimintansa kestävä ja vastuullisen pohjan taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristön näkökulmasta,

— turvaa toiminnan kannattavuuden ja ylläpitää asiakastyytyväisyyttä,

— kehittää ja ylläpitää tilakysymyksiin liittyviä asiantuntijapalveluita tukemaan sekä asiakkaidensa että valtion rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia,

— parantaa asiakaspalvelukykyään tarkistamalla toimintansa organisointia osana strategian kehittämistyötä,

— optimoi investointien elinkaarikustannuksia ottaen huomioon ympäristölliset seikat ja käyttäjätarpeiden muuttumisesta ajan myötä seuraavat riskit,

— toteuttaa valtiolle tarpeettoman omaisuuden myynnit avoimin ja syrjimättömin menettelyin ja

— varmistaa sille siirtyvien rajavartiolaitoksen kiinteistöjen haltuunotto yhteistyössä käyttäjien kanssa siten, että korjausohjelmassa etusijalle asetetaan kiinteistöt, joihin ei liity riskiä nykyisen käytön päättymisestä.

2. Investoinnit

Senaatti-kiinteistöjen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2008 enintään 328 milj. euroa. Lisäksi Senaatti-kiinteistöt saa tehdä sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina enintään 260 milj. euroa. Investoinnit painottuvat rakennuskannan arvoa säilyttäviin ja sen toimintakelpoisuutta parantaviin peruskorjausinvestointeihin. Investointikehitys ei sisällä maankäyttömaksuja eikä varainsiirtoveroja.

Senaatti-kiinteistöt saa antaa lainaa samaan liikelaitoskonserniin kuuluvalle osakeyhtiömuotoiselle tytäryhtiölle tai osakkuusyhtiölle enintään 30 milj. euroa. Lisäksi Senaatti-kiinteistöt saa antaa vastavakuutta vaatimatta omavelkaisia takauksia tytäryhtiöinä toimivien kiinteistöosakeyhtiöiden lainoista sekä riittävää vakuutta vastaan osakkuusyhtiöidensä lainoista yhteensä enintään 35 milj. euron arvosta.

3. Lainanotto

Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan ottamaan vuoden 2008 aikana tehtäviä investointisitou-

muksia varten valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 280 milj. euroa.

30. (28.03 ja 52) Tilastotoimi ja taloudellinen tutkimus

01. (28.52.21) *Tilastokeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 43 635 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) jäsenmaksujen maksamiseen ja
- 2) EU-jäsenyyteen liittyvien tilastohankkeiden rahoitukseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

- 1) maksullisen toiminnan tulot ja
- 2) EU:lta ja yhteishankkeista talousarvion ulkopuolisilta tahoilta saatavat tulot.

02. (28.03.21) *Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 997 000 euroa.

40. (28.80, osa) Valtionhallinnon kehittämisen

20. (28.80.21 ja 23) *Työhyvinvoinnin edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 508 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) työsuojelun edistämiseen: työsuojelututkimukseen ja -koulutukseen, työsuojelutietojen keräämiseen ja työsuojelua koskevaan tiedottamiseen sekä valtiotyönantajan ja sen palveluksessa olevan henkilöstön välisten työelämän suhteiden edistämistä tarkoittavaan tutkimukseen, koulutukseen ja tiedotukseen ja

2) hallinnon rationalisoinnista johtuviin henkilöstön uudelleensijoittamisen tukitoimien laattamiseen ja toteuttamiseen, uusien sopeuttamisen tukimuotojen kehittämiseen sekä tiedotukseen.

21. (28.80.27) *Tuottavuuden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 11 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisen hallinnon tuottavuuden edistämiseen tähtäävien tietohallintoinvestointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 25 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

71. *Valtion keskeisten tietojärjestelmähankkeiden kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 18 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion keskeisten tietojärjestelmähankkeiden kehittämiseen.

50. (28.07) Eläkkeet ja korvaukset

15. (28.07.05) *Vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet sekä kuntoutustuet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 341 660 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion eläkelain (1295/2006) ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaisten:

- 1) eläkkeiden, perhe-eläkkeiden, kuntoutustukien ja muiden kuntoutusetuuksien ja niiden lisien,
- 2) viivästyskorotusten,
- 3) mahdollisten oikeudenkäyntikulujen,
- 4) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien ennakkomenojen ja
- 5) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien selvittelyerien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

16. (28.07.06) *Ylimääräiset eläkkeet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen voimassa olevien valtioneuvoston päätösten mukaisesti sekä aiemmin myönnettyjen ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään 765 065 euroa uusiin taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeisiin siten, että enintään saadaan myöntää täyttä eläkettä vastaavina 35 ylimääräistä taiteilijaeläkettä ja 10 ylimääräistä sanomalehtimieseläkettä ja

2) enintään 9 000 euroa eduskunnan kansliatoimikunnan myöntämien ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

17. (28.07.07) *Muut eläkemenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 29 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvausten maksamiseen:

1) Kuntien eläkevakuutukselle valtion toimintojen kunnallistamisen yhteydessä suorite- tuista eläkejärjestelyistä,

2) Eläkekassa Maalle siitä eläkemenojen lisäyksestä, mikä aiheutuu asutustehtävissä palvelun ajan huomioimisesta eläkekassan myöntämässä eläkkeessä,

3) Nokia Oyj:lle, Vapo Oy:lle, Vammas Oy:lle ja Lapua Oy:lle siitä valtion eläkelain tasoisen eläketurvan säilyttämisestä syntyvästä lisärasituksesta, joka niille aiheutuu Televan, Valtion polttoainekeskuksen, Vammaskosken tehtaan ja Lapuan patruunatehtaan palveluksessa olleen henkilöstön siirrosta yhtiöiden palvelukseen,

4) yritysten omistus pohjan uudelleenjärjestelyjen yhteydessä tai konsernin sisällä yhtiöstä toiseen vanhana työntekijänä ennen 1.1.1994 siirretyn henkilön työnantajalle ja

5) Patria Vammas Oy:n tai Patria Lapua Oy:n palveluksesta uudelleenjärjestelyjen yhteydessä vanhana työntekijänä siirretyn henkilön työnantajalle.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää eläkeoikeuksien pääoma-arvojen siirtoihin Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmään.

Valtiokonttori saa sopia vakuutusmatemaattisin perustein lasketusta eläkevastuiden kerta-suorituksesta.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

50. (28.07.50) *Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 43 107 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tapaturmakorvauksiin,

2) liikennevahinkokorvauksiin,

3) ryhmähenkivakuutusta vastaaviin taloudellisiin tukiin,

4) valtion virkamiesten toistuviin korvauksiin,

5) valtion henkilöstölle aiheutuvien eräiden kustannusten ja vahinkojen korvauksiin,

6) rautatien käytöstä johtuvan vahingon vastuusta annetun lain mukaisiin korvauksiin,

7) tapaturma- ja liikennevahinkojen korvauksiin liittyviin asiantuntijalääkäripalkkioihin ja

8) valtioneuvoston erikseen päättäessä luonnonkatastrofien johdosta katastrofialueilla tehdyistä pelastus- ja evakuointitoimista, evakuointilennoista ja annetusta sairaanhoidosta sekä surmansa saaneiden kotimaahan kuljettamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

63. (28.07.63) *Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 47 259 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion eläkelain (1295/2006) nojalla viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien, Valtiokonttorin toisten eläkelaitosten puolesta myöntämien eläkkeiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

95. (28.07.95) *Muilta eläkelaitoksilta saaduista ennakkotuloista maksettavat korkomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion eläkelain (1295/2006) nojalla viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien, Valtiokonttorin toisten eläkelaitosten puolesta myöntämien eläkkeiden maksamisesta aiheutuvien korkomenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

60. (28.80, osa, 81 ja 99, osa) Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

01. (28.81.01) *Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionin toimielimissä toimivien suomalaisten kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja sosiaaliturvamenojen maksamiseen ja

2) eräissä tapauksissa tiettyjen päivärahojen maksamiseen sellaisille kansallisille asiantuntijoille, joille Euroopan unioni ei maksa korvauksia.

Määrärahalla saa palkata enintään 25 henkilötyövuotta vastaavan määrän henkilöstöä määräraha-aikaisiin kansallisten asiantuntijoiden tehtäviin.

02. (28.81.02) *Erikseen budjetoidut palkkamenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) välttämättömän lisähenkilökunnan palkkausten maksamiseen sellaisissa tapauksissa, joissa henkilöstön lisätarve ei ole ollut tiedossa varsinaista talousarvioesitystä laadittaessa ja

2) valtiovarainministeriön tekemistä virkasuhteen ehtoja koskevista päätöksistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

03. (28.80.25) *Valtion henkilöstöjärjestelyistä aiheutuvat palkkamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 235 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lakkautuspalkkalain (182/1931) mukaisten lakkautuspalkkojen maksamiseen.

04. *Työnantajan palkkapolitiittiset kehittämistoimenpiteet valtionhallinnossa* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 54 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionhallinnon henkilöstön työnantajapäätöksillä toteutettavien palkkapolitiittisten kehittämistoimenpiteiden aiheuttamiin palkkausmenoihin.

20. (28.81.25) *Euroopan unionin osallistumisen matkakustannusten korvauksiin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n jäsenvaltioiden valtuuskuntien matkakulujen korvaamisesta annetun päätöksen mukaisten matkustusmenojen sekä matkustusmenoihin liittyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

60. (28.80.60) *Siirto Koulutusrahastolle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 320 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Koulutusrahastosta annetun lain (1306/2002) 13 §:n mukaiseen valtion maksuun Koulutusrahastolle.

95. (28.81.95) *Erikseen budjetoidut säädösperusteiset menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten lakiin tai asetukseen perustuvien menojen maksamiseen, joita varten talousarvioon ei ole erikseen myönnetty määrärahaa.

96. (28.81.96) *Edeltä arvaamattomat menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 140 000 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 135 000 000 euroa mahdollisesti maksettavaksi tulevien puolustusarvokkeiden taannehtivien tuontitullien maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten edeltä arvaamattomien välttämättömien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole erikseen määrärahaa.

97. (28.99.95) *Valtion saatavien turvaaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 70 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion laina- ja takaussaatavien perintään,
2) valtion laina- ja takaussaatavien sekä perintöomaisuuden turvaamiseen ja hoitoon,

3) aiheettomasti maksettujen etuuksien takaisin perimisestä ja valtion takautumisoikeuden

käyttämistä aiheutuvien menojen maksamiseen,

4) kiinnityksen haltijan vastuuvakuutuksen maksamiseen ja

5) kiinteistön tai muun omaisuuden ostamiseen konkurssi- tai pakkohuutokaupassa tai muussa realisointijärjestelyssä, milloin se on valtion laina-, takaus- tms. saatavien turvaamiseksi tai takausvastuiden minimoimiseksi tarpeen sekä valtiolle näin tulleen omaisuuden hoidosta ja realisoinnista aiheutuvien menojen maksamiseen.

70. (28.82, 84 ja 90) EU ja kansainväliset järjestöt

40. (28.82.44) *Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sen taloudellisen hyödyn korvaamiseksi, minkä Suomen Pohjoismaiden Investointipankin isäntämaana katsotaan saavan.

66. (28.90.69) *Maksut Euroopan unionille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 601 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionille suoritettavien arvonnäköperojen ja bruttokansantuloon perustuvien Suomen maksuosuuksien maksamiseen ja

2) Yhdistyneelle Kuningaskunnalle myönnettävän maksuhelpotuksen rahoitusosuuden maksamiseen.

67. (28.84.66) *Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 170 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälisille rahoituslaitoksille jäsenyyden perusteella vuosina 1982—1986 annettujen sitoumusten lunastamiseen sekä lunastamisesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen ja

2) vuoden 1986 jälkeen annettujen sitoumusten lunastamisen yhteydessä aiheutuvien valuut-

takurssitappioiden ja lunastamiskustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

80. (28.39) Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. (28.39.30) *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 204 848 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaista tasoitusta ja tasoitusmäärää koskevien ennakkomaksujen suorittamiseen. Kun tasoitus lain mukaan suoritetaan jälkikäteen, saattavat tällöin vielä vahvistamattomien tasoitusten määrät nousta ennakkomaksuja suuremmiksi. Tämän johdosta määrärahaa saa käyttää ennen lopullisen tasoituksen vahvistamista myös lisäennakon myöntämiseen varainhoitovuotta edeltäneiden vuosien menoihin.

31. (28.39.31) *Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain 49 §:n mukaisen verohyvityksen maksamiseen Ahvenanmaan maakunnalle.

40. (28.39.40) *Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää arpajaisveron tuoton palauttamiseen Ahvenanmaan maakunnalle.

90. (26.01, osa ja 26.97) Kuntien tukeminen

03. (26.01.24 ja 26.01.25) *KuntaIT:n toimintamenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen sekä muihin toimintamenoihin,

2) kuntien informaatioteknologiaan kohdennettuihin, kuntien tietovarantojen hyväksikäytön edellytyksiä parantaviin kehittämishankkeisiin ja

3) EU:n hyväksymien ja rahoittamien hankkeiden maksamiseen.

30. (26.97.31) *Kuntien yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 175 624 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kuntien valtionosuuslain (1147/1996) mukaisen

- 1) kuntien yleisen valtionosuuden,
- 2) verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen ja
- 3) siirtymätasauksen maksamiseen.

31. (26.97.32) *Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajakko sekä kuntien yhteistoiminnan tukeminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 44 044 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kuntajakolain (1196/1997) 38 §:n mukaisiin laskennallisiin yhdistymisavustuksiin,
- 2) lain 39 §:n mukaisten valtionosuuksien vähenemisen korvaamiseen,
- 3) kumotun lain 40 §:n (167/2005) mukaiseen investointi- ja kehittämishankkeiden tukeen,
- 4) enintään 760 000 euroa kuntajakolain 8 §:n mukaisten erityisten selvitysten toimittamisesta aiheutuneiden kustannusten maksamiseen sekä avustuksiin kunnille niistä kustannuksista, joita niille aiheutuu yhdistymiseen liittyvistä esiselvityksistä ja
- 5) kuntien valtionosuuslain 13 a §:n mukaisen yhteistoiminta-avustusten maksamiseen sekä avustukseen Kainuun maakunta -kuntayhtymälle yhteensä enintään 2 000 000 euroa, josta enin-

tään 1 000 000 euroa Kainuun maakunta -kuntayhtymälle.

32. (26.97.34) *Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 20 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kuntien valtionosuuslain 13 §:n mukaisten harkinnanvaraisten rahoitusavustusten maksamiseen kunnille.

33. (26.97.35) *Holhustoimen edunvalvonta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yleisen edunvalvonnan järjestämisestä annetun lain (443/1999) 6 §:ssä tarkoitettuihin edunvalvontapalvelun tuottajille maksettaviin korvauksiin.

91. (28.99, osa) Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

40. (28.99.41) *Tuki työnantajille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 115 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion maksamaan tukeen työnantajille.

41. (28.99.43) *Energiaverotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 89 148 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valmisteverojärjestelmän kautta maksettavaan:

- 1) energiaverotukeen maa- ja puutarhataloudelle,
- 2) kasvihuoneviljelijöiden tukeen,
- 3) alusliikenteen tukeen,
- 4) sähkön tuotannon tukiin ja
- 5) energiaintensiivisten yritysten veronpalautukseen.

Pääluokka 29
OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Opetusministeriön hallinnonalalla myönnettävät valtionosuudet ja -avustukset budjetoidaan vuonna 2008 myöntöpäätöksen perusteella poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä. Valtuusmenettelyyn piiriin kuuluvat sekä ammattikorkeakoulujen valtionosuudet ja -avustukset budjetoidaan kuitenkin maksuperusteisesti.

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. (29.01.21) *Opetusministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 25 853 000 euroa.

Opetusministeriöön voidaan perustaa ylijohdajan virka.

Määrärahaa saa käyttää myös lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelman palkkaus-, matka-, kokous-, koulutus- ja tiedotus- sekä muihin vastaaviin toimintamenoihin.

02. (29.01.23) *Opetushallituksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 20 749 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oppimateriaalin kehittämiseen,
- 2) enintään 800 000 euroa ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalin tuotannon hintojen alentamiseen ja
- 3) 258 000 euroa avustuksena saamelaiskäräjille jaettavaksi saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen.

03. (29.01.27) *Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) enintään 144 000 euroa maksullisen palvelutoiminnan tukemiseen,
- 2) 1 684 000 euroa ulkomailla tapahtuvan Suomen kielen ja kulttuurin opetuksen järjestämiseen mukaan lukien ulkomaisissa yliopistoissa palvelevien yliopisto-opettajien ja muiden opetushallintoviranomaisten, yhteensä enintään 47 henkilön, palkkaukseen ja
- 3) 2 802 000 euroa opiskelija-, harjoittelija-, opettaja-, nuoriso- ja asiantuntijavaihtoon myönnettäviin stipendeihin, apurahoihin ja avustuksiin.

21. (29.01.25) *Kansainvälinen yhteistyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 686 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) menoihin, jotka aiheutuvat osallistumisesta kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja pohjoismaiseen kulttuuriyhteistyöhön,
- 2) kulttuurisopimusten ja vaihto-ohjelmien toimeenpanosta aiheutuviin menoihin ja
- 3) ulkomaille suuntautuvan kulttuuri- ja sivistystoiminnan edellyttämiin palkkaus- ja ohjelmamenoihin tarkoitettujen avustusten ja apurahojen maksamiseen henkilöille ja yhteisöille, jotka edistävät opetus-, tiede- ja kulttuurivaihtoa sekä Suomen kulttuurin tunnetuksi tekemistä ulkomailla.

22. (29.01.26) *Eräät kopiointi- ja käyttöoikeuskorvaukset* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 14 563 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tekijänoikeuslakiin (404/1961) perustuvien kopiointi- ja muiden käyttökorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen ja

2) enintään 3 000 000 euroa suojattujen teosten tekijöille maksettavan lainauskorvauksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

29. *Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 135 000 000 euroa.

50. *Eräät avustukset* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 585 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Svenska Finlands folkting -nimisestä järjestöstä annetun lain (1331/2003) mukainen valtionavustus	575 000
2. Paasikivi-Seuralle myönnettävä valtionavustus	10 000
Yhteensä	585 000

51. *Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 571 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Avustus Ortodoksiselle kirkolle (L 985/2006)	2 013 000
2. Avustus Suomen Merimieskirkolle, eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon sekä kaatuneiden muiston vaalimiseen ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen	358 000
— mistä Lontoon merimieskirkon rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (enintään)	152 000
3. Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille	200 000
Yhteensä	2 571 000

62. *EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus opetusministeriön osalta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 64 786 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2000—2006 Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta rahoitettavien tavoite 1-, 2- ja 3 -ohjelman sekä Equal-, Interreg- ja Urban-yhteisöaloitteiden ja innovatiivisten toimien hankkeiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen ja

2) teknisen avun ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen yhdessä momentilla 32.70.61 olevan EU-osuuden kanssa,

3) neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 30 artiklasta (tukikelpoisuus) ja 39 artiklasta (varainhoitoa koskevat oikaisut) johtuvien velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

66. *Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 140 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Unescon ja muiden hallitustenvälisten monenkeskisen sivistyksellisen yhteistyön järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

10. Yleissivistävä koulutus

01. (29.10.21) *Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 47 906 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) Eurooppa-koulujen opettajien ja hallinto-henkilökunnan palkkaus- ja eräiden muiden menojen maksamiseen sekä Eurooppa-koulujen Suomen puheenjohtajuuskaudesta aiheutuviin kuluihin,

2) valtion yleissivistävien oppilaitosten kansainvälistämiseen, maahanmuuttajien täydentävään opetukseen, vammaisten lasten koulujen palvelu- ja kehittämiskeskustoimintaan sekä avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja tieto- ja viestintäteknikan hyväksikäyttöön opetuksessa ja

3) Helsingin eurooppalaisen koulun toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

02. (29.10.22) *Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 000 euroa.

20. (29.10.25) *Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 299 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) yleissivistävän koulutuksen sekä siihen liittyvän kouluhyvinvoinnin kokeilu-, tutkimus-,

kehittämisen- ja arviointihankkeista aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämisen- ja toimintamenojen sekä avustusten maksamiseen,

2) EU:n ja OECD:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen ja

3) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

30. *Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 964 779 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen sekä kuntien valtionosuuslain mukaisten verotuloihin ja valtionosuusuudistukseen perustuvien valtionosuuksien tasausten maksamiseen kunnille,

2) enintään 200 000 euroa aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevan lainsäädännön toimeenpanon tukemisesta, seurannasta ja toiminnan kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen,

3) enintään 3 986 000 euroa avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen,

4) enintään 1 290 000 euroa avustuksina oppilashuollon laadun ja sitä tukevan verkostomaisen oppilas- ja opiskelijahuoltotyön sekä palvelurakenteen edistämiseen,

5) enintään 9 652 000 euroa opetusministeriön määräämin perustein opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 42 §:n mukaisen avustusten maksamiseen oppilaitosten kokeilu- ja kehittämistoimintaan ja oppilaitosten kansainvälistämiseen, vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä sekä heidän muun opetuksensa tukemiseen, saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen, kunnalle tai rekisteröidylle yhdistykselle Ruotsissa rajakuntien yhteistoimintaan perustuvasta suomalaisoppilaiden koulunkäynnistä aiheutuviin kustannuksiin sekä opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville oppilaitoksille,

6) enintään 1 400 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) 43 §:n 2 momentin ja saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista annetun valtioneuvoston päätöksen (191/1999) 4 ja 5 §:n mukaisten saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen valtionavustuksen maksamiseen,

7) Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaisten menojen maksamiseen,

8) enintään 136 000 euroa taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin ja

9) enintään 18 000 000 euroa avustuksina perusopetuksen laadun kehittämiseen.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä ohjaustuntien määrä on enintään 2 930 300. Ohjaustuntien hinta on 21,37 euroa.

Taiteen perusopetuksen asukaskohtaisen valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 1,4 euroa. Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä tuntimäärä on musiikin perusopetuksessa enintään 1 509 000 ja muussa tuntiperusteisen valtionosuuden piiriin kuuluvassa taiteen perusopetuksessa enintään 116 950 tuntia.

34. *Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 57 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) perusopetuksen, lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten perustamishankkeiden valtionosuuksien maksamiseen ja

2) peruskoulujen, lukioiden, musiikkioppilaitosten, ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/1992) mukaisten perustamishankkeiden valtionosuuksien maksamiseen.

Valtuus

1) Vuonna 2008 saa myöntää valtionosuutta yleissivistävän koulutuksen perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 2008 kustannustasossa yhteensä enintään 45 000 000 euroa. Valtionosuuksista enintään 26 000 000 euroa saa myöntää toteutusaikaisena.

2) Vuonna 2008 saa edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 2009 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 2008 tammikuun kustannustasossa on yhteensä enintään 55 000 000 euroa.

51. *Valtionavustus järjestöille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 621 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen kodin ja koulun yhteistyöstä huolehtiville järjestöille, Kerhokeskus - koulutyön tuki ry:lle, koulun vapaan harrastustoiminnan tukemiseen, Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry:lle, Ympäristökasvatuksen seura ry:lle, Kesälukioseura ry:lle ja eräiden vaihto-oppilasjärjestöjen toiminnan tukemiseen.

20. Ammatillinen koulutus

01. (29.20.21) *Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 434 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) valtion ammatillisten erityisoppilaitosten, Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen toimintaan ja

2) valtion ammatillisten oppilaitosten kansainvälistämiseen, oppimisympäristöjen kehittämiseen ja tietoverkkojen rakentamiseen sekä tieto- ja viestintätekniikan käyttöön opetuksessa ja opiskelussa, maahanmuuttajien tukiopetukseen, valtion ammatillisten erityisoppilaitosten palvelu- ja kehittämiskeskustoimintaan, ammatilli-

seen lisäkoulutukseen sekä työnantajille maksettaviin koulutuskorvauksiin.

20. (29.20.24) *Työpaikalla tapahtuva oppiminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 026 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää työssäoppimisen ja muun työpaikalla tapahtuvan oppimisen rahoittamiseen ja koulutuksen kehittämiseen sekä avustusten maksamiseen.

21. (29.20.25) *Ammatillisen koulutuksen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 434 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ammatillisen koulutuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämisen- ja toimintamenojen sekä avustusten maksamiseen,

2) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutus-hankkeiden maksamiseen ja

3) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

30. *Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 561 346 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen,

2) enintään 10 146 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 42 §:n 1 momentin ja opetusministeriön määräämin perustein 42 §:n 2 momentin mukaisten avustusten maksamiseen, ammatillisen koulutuksen yhteisiin tehtäviin ja laatupalkintoihin sekä Örebron kuulovammaisten oppilaitoksen suomalaisten ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kustannusten kattamiseen ja

3) enintään 961 000 euroa avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen.

30. (29.30 ja 29.20, osa) **Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö**

20. (29.30.21 ja 22) *Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 209 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetustoimen henkilöstön henkilöstö- ja lisäkoulutukseen,

2) enintään 400 000 euroa Opetusalan koulutuskeskuksen palvelutoiminnan tukemiseen,

3) ammattitutkintojen ja kielitutkintojen kehittämiseen sekä virallisten kääntäjien koulutuksen ja tutkintojen kehittämiseen,

4) lähialueyhteistyöhön ja muuhun Venäjäyhteistyöhön sekä erityisryhmien koulutuksesta aiheutuviin menoihin ja avustuksiin ja

5) enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon Opetusalan koulutuskeskuksen opettajien ja opetustoimen muun henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutuksesta sekä tähän toimintaan liittyvistä oheispalveluista saatavat tulot.

21. (29.30.25) *Aikuiskoulutuksen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 9 304 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaan sisältyviin ja muihin aikuis-koulutuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeisiin, josta enintään 3 050 000 euroa yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittämiseen sekä pitkäkestoisen täydennyskoulutuksen tuotekehitystyöhön ja enintään 3 500 000 euroa avoimen ammattikorkeakoulun toteutukseen,

2) muista kuin rakennerahastoista rahoitettavista EU:n tutkimus- ja koulutushankkeista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen ja

3) enintään yhdeksää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

30. (29.30.30, 50, 55 ja 56) *Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 152 219 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen kansalaisopistoille, kansanopistoille, opin-

tokeskuksille ja kesäyliopistoille sekä Snellman-korkeakoulu-nimiselle oppilaitokselle ja

2) enintään 4 840 000 euroa vapaasta sivistystyöstä annetun lain 14 §:n mukaisiin erityisavustuksiin ja ylimääräisiin avustuksiin kansalaisopistoille, kansanopistoille, opintokeskuksille ja kesäyliopistoille.

Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt

	Valtionosuuteen oikeuttavien yksiköiden enimmäismäärä	Yksikkö
Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin	2 036 920	opetustunti
Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	294 530	opiskelijaviikko
Valtionosuus opintokeskusten opintokerhotoimintaan	255 000	opintokerhotunti
Valtionosuus opintokeskusten muuhun opintotoimintaan	172 940	opetustunti
Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	54 436	opetustunti

Kansanopistojen valtionosuuteen oikeuttavista laskennallisista opiskelijaviikoista enintään 4 700 opiskelijaviikkoa suunnataan Snellman-korkeakoulu-nimiselle vapaan sivistystyön oppilaitokselle. Tunti- tai opiskelijaviikkokiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

31. *Valtionosuus ja -avustus ammatilliseseen lisäkoulutukseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 126 474 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen ja

2) enintään 6 300 000 euroa työelämän palvelutoiminnan ja koulutuksen laadun kehittämiseen, näyttötutkintojen koe- ja materiaalipalveluihin, sähköisen palautejärjestelmän kustannuksiin sekä edellisiin vuosiin kohdistuviin loppusuorituksiin ja oikaisuihin.

Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opiskelijatyövuosia on enintään 15 200. Opiskelijatyövuosikiintiön estämättä määrärahaa saa

käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

32. (29.20.31) *Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 127 063 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja enintään 250 000 euroa tuetun oppisopimusopiskelun juurruttamiseksi osaksi oppisopimusjärjestelmää tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen.

Oppisopimusopiskelijoiden enimmäismäärä ammatillisessa lisäkoulutuksessa vuonna 2008 on 27 100. Oppisopimuksena järjestettävän ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen yksikköhinta on 3 027 euroa ja muun ammatillisen lisäkoulutuksen 2 186 euroa opiskelijaa kohden.

51. *Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 18 945 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen.

Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia tunteja on enintään 350 830.

52. *Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten vapaan sivistystyön perustamishankkeiden valtionavustusten maksamiseen.

Valtuus

1) Vuonna 2008 saa myöntää perustamishankkeisiin valtionavustusta yhteensä enintään 1 000 000 euroa.

2) Vuonna 2008 saadaan edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionavustus tullaan myöntämään vuonna 2009 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionavustuksista on vuoden 2008 tammikuun kustannustasossa yhteensä enintään 1 500 000 euroa.

53. *Valtionavustus järjestöille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 9 428 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisiin valtionavustuksiin ja

2) avustusten maksamiseen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:lle, Marttaliitto ry:lle ja Käsi- ja taideteollisuusliitto TAITO ry:lle ja niiden edelleen jaettavaksi piiri- tai jäsenjärjestöilleen, Finlands svenska Marthaförbund rf:lle, Sami Duodji ry:lle, järjestöille sivistystyöhön sekä Kriittiselle korkeakoululle.

40. Ammattikorkeakouluopetus

20. (29.40.22) *Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 950 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ammattikorkeakoulujen tietoyhteyksien ja -verkon rahoittamiseen, ammattikorkeakoulujen seurannan ja arvioinnin tietokannan, ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintajärjestelmän, ammattikorkeakoulujen arviointien sekä ammattikorkeakoulujen muiden vastaavien yhteisten menojen keskitettyyn rahoittamiseen ja

2) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

21. (29.40.25) *Ammattikorkeakoulujen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 003 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ammattikorkeakoulujen arvioinnista, ammattikorkeakoulututkimuksesta ja muista selvitys- ja kehittämishankkeista aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämisen- ja toimintamenojen sekä avustusten maksamiseen,

2) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutus-hankkeiden maksamiseen ja

3) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

30. *Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 373 589 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ammattikorkeakoululain (351/2003) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen,

2) enintään 950 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja liikenneopettajankoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (358/2003) mukaisen liikenneopettajankoulutuksen valtionavustuksen maksamiseen,

3) enintään 11 600 000 euroa ammattikorkeakoululain mukaisena hankerahoituksena toiminnan kehittämiseen ja tukemiseen ja

4) enintään 7 485 000 euroa ammattikorkeakoulujen tuloksellisuusrahoitukseen, tietoyhteiskuntahankkeisiin sekä ammattikorkeakoulu-

jen soveltavan tutkimus- ja kehitystyön tukemiseen.

50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

01. (29.50.21) *Yliopistojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 358 388 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) enintään 1 065 000 euroa täydennyskoulutuksen hintojen alentamiseen yliopistojen omien päätösten mukaisesti,

2) enintään 500 000 euroa muun liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan tukemiseen,

3) enintään 650 000 euroa yliopiston yksin tai yhdessä muiden kanssa perustamien valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 3 a §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen yliopistoyhtiöiden perustamisesta ja valtiolle kuuluvien osakkeiden merkitsemisestä ja muista omistajajärjestelyistä sekä yhtiöiden toiminnan käynnistämisestä aiheutuviin menoihin ja

4) yliopistojen opettajille, tutkijoille ja opiskelijoille myönnettäviin tutkimusta ja koulutusta edistävien apurahojen maksamiseen, opiskelijoille opintoihin liittyvän harjoittelun järjestämiseen sekä yliopistojen toimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuista ja rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kohdassa 3 tarkoitettut yliopistoyhtiöt perustetaan yliopiston esityksestä opetusministeriön päätöksellä. Perustetuissa yliopistoyhtiöissä valtiolle kuuluvia osakkeita hallinnoi asianomainen yliopisto. Yliopistot oikeutetaan hyväksymään tässä tarkoitettujen yliopistoyhtiöiden osakkeiden luovutus, merkitsemättä jättäminen tai vastaava osakejärjestely, joka aiheuttaa valtion määräysvallan tai määräenemmistövallan menetyksen taikka, muussa kuin valtionyhtiössä, määrävähemmistön hallinnan menetyksen.

Määrärahan käytön edellytyksenä kohdan 3 käyttötarkoitukseen on, että

a) perustettava yliopistoyhtiö toteuttaa välittömästi yliopistolain 4 §:ssä yliopiston tehtäväksi säädettyä yhteiskunnallista vuorovaikutusta sekä tutkimustulosten tai taiteellisen toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämistä; tai

b) perustettava yliopistoyhtiö vahvistaa mahdollisuuksia hyödyntää yliopistojen toimintaa ja sen tuloksia liiketoiminnassa kotimaassa tai kansainvälisesti;

c) perustettavan yliopistoyhtiön toimialaksi on määritely tämän kappaleen a tai b kohdan mukainen liiketoiminta.

Osakkeiden hallinnoinnista ja myynnistä saavat tulot otetaan 5 000 000 euroon saakka nettobudjetoinnissa huomioon asianomaisen yliopiston tuloina. Yliopistot oikeutetaan luovuttamaan hallinnassaan olevia valtiolle kuuluvia immateriaalioikeuksia ja muuta irtainta omaisuutta apporttina perustettaville yliopistoyhtiöille enintään 1 500 000 euron arvosta.

02. (29.50.23) *Kansalliskirjaston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 13 500 000 euroa.

03. (29.50.24) *Harjoittelukoulujen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 75 903 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) oppilasavustuksiin ja

2) maksullisen kouluruokailun tarjoamisesta henkilökunnalle ja opetusharjoittelijoille aiheutuvien menojen maksamiseen.

04. *Yliopistojen palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 000 000 euroa.

20. (29.50.22) *Yliopistolaitoksen yhteiset menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 32 699 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) yliopistoja koskevan tutkimus-, arviointi-, selvitys- ja kehittämistoiminnan, näihin liittyvän kansainvälisen yhteistyön sekä työllistymistä edistävän toiminnan, tuottavuusohjelman mukaisten toimenpiteiden ja opettajien kouluttajien täydennyskoulutuksen menojen maksamiseen sekä opetuksen ja tutkimuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi tarvittavien menojen ja avustusten maksamiseen ja potilasvakuutusmaksujen maksamiseen,

2) yliopistojen yhteisen atk-toiminnan ja tietoliikenneyhteyksien kehittämistoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin,

3) yliopistokeskusten kehittämisestä aiheutuvien kustannusten maksamiseen,

4) yliopistolaitoksen rakenteellisesta kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin ja

5) enintään 206 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	6 410 000
2. Yliopistojen yhteinen atk-toiminta ja tietoliikenneyhteydet	16 289 000
3. Yliopistokeskusten kehittäminen	3 000 000
4. Yliopistolaitoksen rakenteellinen kehittäminen (kerta-meno)	7 000 000
Yhteensä	32 699 000

60. Tiede

Valtuus

Suomen Akatemian momenteilta 29.60.50 ja 29.60.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin saa vuonna 2008 hyväksyä sitoumuksia 245 595 000 euron arvosta.

Tieteellisten seurain valtuuskunnalle voidaan edelleen luovuttaa tilat vastikkeetta.

01. (29.60.21) *Suomen Akatemian toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 079 000 euroa.

02. (29.60.22) *Arkistolaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 449 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) arkistolaitoksen kansainvälisen yhteistyön edellyttämien järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen ja

2) EU:n hyväksymien hankkeiden menojen maksamiseen.

03. (29.60.23) *Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 660 000 euroa.

04. (29.60.24) *Varastokirjaston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 550 000 euroa.

20. (29.60.25) *Eräiden teosten laatiminen ja hankkiminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) historiateossarjojen, elämäkertojen ja eräiden muiden teosten laadinta- ja hankintamenojen sekä laadintamenoihin myönnettävien avustusten maksamiseen ja

2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen.

50. *Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 137 433 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tutkimusohjelmista, tutkimuksen huippuyksiköistä, tutkijankoulutuksesta, muista tutkimushankkeista, tutkimuksen erityisrahoituksesta, valtionavustuksista ja apurahoista sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen,

2) arvioinneista, tieteellisestä julkaisutoiminnasta ja tieteen tunnetuksi tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen,

3) kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen,

4) EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutus-hankkeiden menojen maksamiseen,

5) Suomen Akatemian rahoittamiin tutkimushankkeisiin ja ohjelmiin liittyviin palkkaus-, eläkemaksu- ja muihin kulutusmenoihin, laite- ja ohjelmistohankintojen menoihin ja yleiskustannuksiin,

6) Itämeri-tutkimusohjelman (Bonus + ja myöhemmin Bonus 169) tieteellisen ja hallinnollisen koordinaation kuluihin sekä

7) enintään 1 000 000 euroa maksullisena toimintana Suomessa järjestettävien kansainvälisten tieteellisten konferenssien ja kansallisten tieteellisten seminaarien kuluihin.

53. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovararat tieteen edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 77 148 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tutkimusohjelmista, tutkimuksen huippuyksiköistä, tutkijankoulutuksesta, muista tutkimushankkeista, tutkimuksen erityisrahoituksesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen,

2) arvioinneista, tieteellisestä julkaisutoiminnasta ja tieteen tunnetuksi tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen,

3) kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen,

4) EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutus-hankkeiden menojen maksamiseen,

5) Suomen Akatemian rahoittamiin tutkimushankkeisiin ja ohjelmiin liittyviin palkkaus-, eläkemaksu- ja muihin kulutusmenoihin, laite- ja ohjelmistohankintojen menoihin ja yleiskustannuksiin,

6) Itämeri-tutkimusohjelman (Bonus + ja myöhemmin Bonus 169) tieteellisen ja hallinnollisen koordinaation kuluihin,

7) yksityisten arkistojen valtionavusta annetun lain mukaisten menojen maksamiseen,

8) 50 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen Kotimaisten kielten tutkimuskeskukseen tutkimus-, keruu- ja sanakirjahankkeisiin sekä muiden kulutusmenojen ja apurahojen maksamiseen,

9) päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekeville yhteisöille ja tutkimuslaitoksille myönnettävien valtionavustusten maksamiseen,

10) kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen,

11) tieteen edistämiseksi ja tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseksi myönnettävien valtionavustusten, -palkintojen ja apurahojen, tieteellisen kirjallisuuden kääntämis- ja painattamismenojen, tiedonjulkistamisen edistämismenojen ja tutkimuksen tietohuollon menojen sekä tieteen tukemiseen liittyvistä tutkimuksista, selvityksistä ja julkaisuista aiheutuvien menojen maksamiseen,

12) tutkimusaineistojen käytön saatavuuden parantamiseksi myönnettäviin valtionavustuksiin ja valtion laitosten vastaavien hankkeiden menojen maksamiseen sekä

13) tiedeyhteisöjen käytössä olevien valtion toimitilojen vuokriin.

Kohdassa 8 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

66. *Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 320 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen maksusuuksien maksamiseen Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskukselle (CERN), Euroopan eteläiselle observatoriolle (ESO), Euroopan molekyylibiologian laboratoriolle (EMBL), Euroopan molekyylibiologian konferenssille (EMBC) ja Euroopan Yliopistoinstituutille (EUI) sekä vastaaville kansainvälisille tieteellisille järjestöille.

70. Opintotuki

01. (29.70.22) *Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 665 000 euroa.

52. *Opintolainojen valtioneuvoston ja korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opintotukilain (28/1972) mukaisten opintolainojen korkotukeen ja

2) opintotukilain (65/1994) mukaisista valtiontakauksista aiheutuviin menoihin.

55. *Opintoraha ja asumislisä* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 750 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisten opintorahojen ja opintotuen asumislisän maksamiseen.

57. *Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksen maksamiseen opiskelijaravintoloille alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa, ammattikorkeakoulututkintoa tai ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien korkeakouluopiskelijoiden sekä opintotukeen oikeuttaviin ammatillisiin tai erikoistumiskoulutusohjelmiin taikka poikkeuskoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden aterioiden hinnan alentamiseksi 1,67 eurolla ateriala kohti ja

2) ylimääräisen avustuksen maksamiseen muualla kuin korkeakoulun tiloissa sijaitsevan opiskelijaravintolan pitäjälle enintään 0,84 euroa, kuitenkin enintään opiskelijaruokailusta aiheutuvien tila- ja laitekustannusten määrä, sellaista ateriala kohden, josta maksetaan ateriatukea.

58. *Avustus vuokratilustensa korvaamiseen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 294 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksen maksamiseen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle korkeakouluopiskelijoiden terveydenhoitoa varten tarvittavien tilojen vuokratilustensa korvaamiseen ja

2) avustuksen maksamiseen opiskelija-asuntotarkoitukseen luovutettujen valtion maa-alueiden vuokratilustensa korvaamiseen silloin, kun kiinteistöä käytetään lähinnä opintotuen asumislisään tai asumistukeen oikeutettujen opiskelijoiden asumiseen edellyttäen, että asianomainen kunta tukee opiskelija-asumista vastaavalla määrällä.

Käyttösuunnitelma	euroa
Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö	2 996 000
Opiskelija-asuntoyhteisöt	1 298 000
Yhteensä	4 294 000

59. *Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 34 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkasta annetun lain (48/1997) mukaisen tuen maksamiseen.

80. Taide ja kulttuuri

01. (29.80.21) *Taiteen keskus- ja taidekeskusten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 082 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) taiteilijaprofessoreiden viroista aiheutuviin palkkausmenoihin,

2) taiteen edistämiseksi myönnettävien apurahojen ja avustusten maksamiseen,

3) taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus- ja tiedotustoimintaan,

4) alueellisten taidetoimikuntien hallintohenkilöstön toimintamenoihin ja

5) enintään 10 000 euroa maksullisen palvelutoiminnan tukemiseen.

Määrärahasta myönnettävät apurahat ja avustukset budjetoidaan maksuperusteisina.

02. (29.80.22) *Valtion taidemuseon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 298 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) siviilipalvelusmiehistä aiheutuvien menojen maksamiseen ja

2) enintään 3 163 000 euroa näyttelytoiminnan ja muun maksullisen palvelutoiminnan tukemiseen.

03. (29.80.23) *Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 398 000 euroa.

04. (29.80.24) *Museoviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 198 000 euroa.

Momentille voidaan nettouttaa Museoviraston hallussa olevien maa-alueiden puunmyynnistä mahdollisesti saatavat tulot.

Käyttösuunnitelma	euroa
Kansallismuseon toimintamenot	6 827 000
Museoviraston muut toimintamenot	11 371 000
Yhteensä	18 198 000

05. (29.80.25) *Näkövammaisten kirjaston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 134 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen enintään 4 000 euroa.

06. (29.80.26) *Kansallisen audiovisuaalisen arkiston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 553 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää esitystoiminnan ja muun maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen enintään 123 000 euroa.

07. (29.80.27) *Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 583 000 euroa.

08. (29.80.28) *Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 843 000 euroa.

30. *Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 90 478 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten kirjastojen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen,

2) kuntien valtionosuuslain (1147/1996) mukaisten verotuloihin perustuvien tasausten ja valtionosuusuudistuksen siirtymäkauden tasausten maksamiseen kunnille ja

3) avustuksina enintään 336 000 euroa kirjastojen sisältötuotannon kehittämiseen, henkilöstön täydennyskoulutukseen sekä keskitetysti tuotettuihin palveluihin.

31. *Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 444 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten teattereiden ja orkestereiden valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on teattereilla enintään 2 469 ja orkestereilla enintään 1 033.

32. *Valtionosuudet ja -avustukset museoille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 785 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten museoiden valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen,

2) enintään 252 000 euroa avustusten maksamiseen museoiden kokoelmatietojen siirtämiseksi elektroniseen muotoon ja

3) enintään 50 000 euroa Pohjois-Suomen arkeologisen esittelykeskuksen kehittämiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötöyvuosien määrä on enintään 1 158.

33. *Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuri-toimintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 563 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen kuntien kulttuuritoimintaan ja

2) enintään 106 000 euroa lain 42 §:n mukaisen valtionavustuksen maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä yksikköhinta on 3,50 euroa asukasta kohden.

34. *Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten kirjastojen perustamishankkeiden valtionosuuksien maksamiseen.

Valtuus

1) Vuonna 2008 saa tehdä mainitun lain mukaisia valtionosuuden myöntämispäätöksiä perustamishankkeille enintään 4 500 000 eurolla.

2) Vuonna 2008 saa lisäksi vahvistaa mainitun lain 36 §:n tarkoittamia laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 2009 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtion-

osuuksista vuoden 2008 hintatasossa on yhteensä enintään 4 000 000 euroa.

40. *Korvaus Suomenlinnan Liikenne Oy:lle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 252 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvauksen maksamiseen Suomenlinnan Liikenne Oy:lle tavaraliikenteen käyttötappioon ja lainanhoitomenoihin.

50. *Eräät avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 325 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kulttuuri-instituuteille,

2) ystävyysseuroille,

3) rakennussuojelulain (60/1985) nojalla kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja alusten entistämiseen ja parantamiseen,

4) kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alusten entistämiseen ja korjaamiseen,

5) maailmanperintökohteiden entistämiseen ja siihen liittyvään tutkimus- ja valistustyöhön,

6) seuratalojen korjaamiseen ja siihen liittyvään selvitys-, neuvonta- ja tarkastustyöhön,

7) rauhantyön edistämiseen,

8) kulttuurilehtien tukemiseen,

9) Suomen Islamilainen Neuvosto (SINE) ry:n menoihin,

10) saamenkielisen kulttuurin edistämiseen ja saamelaisjärjestöjen toimintaan ja

11) kulttuurin alan avustusten, apurahojen ja palkintojen maksamiseen sekä julkaisujen tukemiseen.

51. *Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 088 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) taiteilijaprofessoreiden viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetun lain (734/1969) mukaisten 495 apurahavuotta vastaavien taiteilija-apurahojen maksamiseen,

2) aikaisemmin myönnettyjen pitkäaikaisten taiteilija-apurahojen maksamiseen ja

3) eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain

(1080/1983) mukaisiin apurahoihin ja avustuksiin.

Vuonna 2008 saadaan myöntää kohdeapurahoina 50 taiteilija-apurahaa vastaava määrä.

Momentin määrärahat budjetoidaan maksuperusteisina.

52. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 189 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) taiteen ja kulttuurin edistämistä tarkoittavien toimenpiteiden rahoittamiseen, taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus-, selvitys- ja tiedotustoiminnan palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen, yliopistojen ja muiden valtion laitosten kulttuuria koskeviin kokeilu- ja tutkimushankkeisiin sekä taideteosten hankkimiseen valtion julkisiin rakennuksiin,

2) taiteen edistämisestä annetun lain (328/1967) mukaisiin taiteen keskustoimikunnan ja valtion taidetoimikuntien apurahoihin ja avustuksiin sekä alueellisten taidetoimikuntien myöntämiin taiteilija- ja kohdeapurahoihin ja muihin avustuksiin sekä enintään 841 000 euroa eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaisiin apurahoihin,

3) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen museoilta sekä muuhun museo- ja kulttuuriperintöalan tukemiseen,

4) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen valtionosuuden ja -avustuksen maksamiseen kirjastoille enintään 1 515 000 euroa lain 42 §:n mukaisen avustuksen maksamiseen kirjastoille ja enintään 1 950 000 euroa kirjastojen muihin avustuksiin sekä lääninhallituksille kirjastotoimen alueelliseen ja muuhun kehittämiseen,

5) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen teattereille ja orkestereille sekä enintään 3 434 000 euroa teatteri- ja orkesterilain (730/1992) 6 a §:n mukaisen valtionavustuksen maksamiseen,

6) EU:n kulttuuriohjelmien hankkeiden kansalliseen tukemiseen ja ohjelmien yhteyspisteiden toimintamenoihin, Euroopan kulttuuripääkaupunkihankkeeseen sekä valtionhallinnon kulttuurialan kansainvälisen yhteistyön menoihin,

7) valtionavustuksen maksamiseen Suomen Kansallisoopperan säätiölle ja Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiön käyttökustannuksiin,

8) tekijänoikeuslain (404/1961) 55 §:ssä säädetyn tekijänoikeusneuvoston toimintamenoihin ja

9) enintään 49 määräaikaisen henkilön palkkaamiseen määräaikaisiin taiteen edistämisen tehtäviin.

Kohdassa 2 tarkoitettut avustukset ja apurahat budjetoidaan maksuperusteisina.

Kohdassa 9 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

53. *Valtionavustus tilakustannuksiin* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 17 542 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen eräiden kulttuurilaitosten sekä -yhteisöjen tilakustannuksiin.

54. *Valtionavustus Suomen Kansallisteatterin peruskorjauksen lainanhoitokuluihin* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 816 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Suomen Kansallisteatterin peruskorjauksen lainan lyhennykseen sekä koron maksuun.

55. *Kulttuuriperinnön digitoinnin tukeminen* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansallisen digitointistrategian ja toimintasuunnitelman laatimiseen,

2) museo- ja kulttuuriperintöaineistojen suunnitelmallisesta digitoinnista sekä tietokantojen, osaamisen ja menetelmien kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin,

3) pitkäaikaissäilytyksen ja saatavuuden järjestämiseen sekä aineistojen liittämiseen osaksi kansallista ja eurooppalaista digitaalista kirjastoa,

4) museoiden sisältötuotannon tukemiseen sekä kulttuuri- ja eri taiteenalojen tietokanta- ja tietoverkkohankkeisiin ja

5) valtion laitoksille kulttuuriperintöaineistojen digitoinnista aiheutuviin kustannuksiin.

56. *Kulttuuriviennin edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen kulttuuriviennin kehittämissuunnitelman 2007—2011 mukaisten toimenpiteiden tarkoituksiin toimeenpanomateriaaliin.

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 145 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Valtion taidemuseo	190 000
2. Museovirasto	1 860 000
3. Kansallinen audiovisuaalinen arkisto	70 000
4. Näkövammaisten kirjasto	25 000
Yhteensä	2 145 000

Valtuus

Vuonna 2008 saa tehdä Museoviraston uusin toimitilojen kalustamis- ja varustamishankintoja koskevia sopimuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja vuoden 2008 jälkeen enintään 2 900 000 euroa.

72. *Valtion taidemuseon kokoelmien kartuttaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 739 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Valtion taidemuseon taidehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

75. *Toimitilojen ja kiinteistöjen perusparannukset, käyttö ja kunnossapito* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 4 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää toimitilojen perusparannuksista, käytöstä ja kunnossapidosta sekä pienehköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Museovirasto	2 500 000
2. Suomenlinnan hoitokunta	1 900 000
Yhteensä	4 400 000

Valtuus

1) Käyttösuunnitelman kohdan 1. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2008 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 1 000 000 euroa.

2) Käyttösuunnitelman kohdan 2. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2008 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 14 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaan tehtäviin.

95. *Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muinaismuistolain (295/1963) toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja lain nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen.

90. Liikuntatoimi

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 104 065 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (635/1998), liikuntalakiin

(1054/1998) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998) perustuvien valtionavustusten sekä muiden urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen tarkoitettujen avustusten ja apurahojen maksamiseen, mistä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 14 §:n mukaisiin avustuksiin enintään 600 000 euroa, liikuntapaikkarakentamisen tukemiseen, liikunta- ja vapaa-ajanrakentamisen tutkimukseen, lajiliitoille jaettavaksi toiminta-avustuksina 16 840 000 euroa ja muille valtakunnallisille liikuntajärjestöille 17 560 000 euroa,

2) kokeilu-, kehittämis- ja ohjelmatoiminnan menoihin sekä urheilijoiden ja valmentajien avustusten ja apurahojen maksamiseen,

3) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisen liikunta-alan yhteistyön, liikuntatieteellisen toiminnan, dopinginvastaisen toiminnan, testaustoiminnan ja dopingin vastaisen kasvatuksen tehostamisen menoihin, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tutkijoiden liikuntatieteellisten tutkimushankkeiden sekä näiden kanssa yhteistyössä toteutettavien tietojärjestelmä- ja muiden hankkeiden rahoittamiseen, enintään 235 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 42 §:n mukaisen avustuksen maksamiseen Suomen Urheilumuseosäätiölle,

4) valtion liikuntaneuvoston ja sen jaostojen menoihin,

5) liikunnan ja urheilun tunnustus- ja tuloksellisuuspalkintojen maksamiseen,

6) läänien liikuntatoimen menoihin ja

7) enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Kunnan liikuntatoimen valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 10,90 euroa asukasta kohden.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena olevien opiskelijavuorokausien enimmäismäärä on 269 900 ja alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien enimmäismäärä on 51 000. Mainittujen määrien estämättä määrärahaa saa käyttää valtionosuuksien oikaisupäätöksistä aiheutuviin menoihin.

Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten yksikköhinta on 16,60 euroa opiskelijapäivää kohden.

Kohdassa 1 ja 2 tarkoitettujen apurahat budjetoidaan maksuperusteisina.

52. *Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 753 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisten valtionosuuksien maksamiseen.

91. Nuorisotyö

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 37 483 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) ja nuorisolain (72/2006) perusteella kuntien nuorisotoimen valtionosuuksiin,

2) nuorisolakiin (72/2006) perustuviin valtionavustuksiin valtakunnallisille nuorisojärjestöille, nuorisotyön valtakunnallisille palvelujärjestöille ja nuorisotyötä tekeville järjestöille,

3) nuorisolakiin (72/2006) perustuviin avustuksiin valtakunnallisten nuorisokeskusten toimintaan ja rakentamiseen sekä nuorisotilojen rakentamis-, peruskorjaus- ja varustamisavustuksiin,

4) nuorisotutkimuksen avustamiseen ja apurahojen maksamiseen, nuorisotyöhön ja -politiikkaan liittyvien selvitysten laatimiseen ja nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen sekä nuorten verkkomedioiden ja niiden kehittämistoiminnan menoihin,

5) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisen nuorisotalan yhteistyön ja nuorison kansainvälisten toimintaohjelmien tukemiseen,

6) koululaisten iltapäiväkerhotoiminnan, Avartti-toimintaohjelman, liikunnallisen, kulttuurisen ja monikulttuurisen nuorisotyön ja -toiminnan tukemiseen,

7) nuorten työpajatoiminnan valtakunnalliseen tukeen, ehkäisevään päihde- ja huumetyöhön sekä muuhun nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen,

8) valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan ja sen jaostojen, valtakunnallisten nuorisjärjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestöjen arviointi- ja avustustoimikunnan, lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmityön sekä läänien nuorisotoimen menoihin ja nuorisotyön alueelliseen kehittämiseen,

9) nuorisotyön valtakunnallisten palvelurakenteiden tukemiseen,

10) toimialan aluehallinnon tai valtion virastojen määräaikaisten hankkeiden toteuttamiseen ja

11) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Kuntien nuorisotoimen valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä yksikköhinta on 13,50 euroa alle 29-vuotiasta asukasta kohden.

Kohdassa 11 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

51. *Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä huumetyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 9 623 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) nuorten työpajatoiminnan tukemiseen, vakiinistamiseen ja palvelun laajentamiseen kokonaan kattavaksi ja

2) ehkäisevän päihde- ja huumetyön tukemiseen.

Päälukka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (30.90 ja 91) Hallinto

01. (30.90.21) *Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 692 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös eräiden Suomen tekemien kalastusta koskevien sopimusten valvonnasta aiheutuvien menojen sekä kalastuslain (286/1982) 14 §:n mukaisten korvausten ja kasvilajikelautakunnan sekä eläinlajikelautakunnan menojen maksamiseen.

Määrärahasta saa maksaa myös maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettava menettelystä annetussa laissa (1336/1992) tarkoitettuja korvauksia Ahvenanmaan maakunnalle.

02. (30.90.23) *Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 13 360 000 euroa.

03. (30.90.25) *Maaseutuviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 292 000 euroa.

04. (30.91.21) *Lautakuntien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 819 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan ja eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnan menoihin.

20. (30.90.22) *Tietojärjestelmien kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 652 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön tietojärjestelmien kehittämisestä ja ministeriön hallinnonalan yhteisistä tietohallinnon kehittämishankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen. Momentin määrärahaa saa käyttää enintään 15 henkilötyövuotta vastaava määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen.

21. (30.90.26) *Kansainvälinen yhteistyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 729 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää niiden kulutusmenojen maksamiseen, jotka aiheutuvat yhteistyöstä kansainvälisten järjestöjen puitteissa, solmituista kansainvälisistä ja valtioiden välisistä sopimuksista ja muusta alan kansainvälisestä yhteistyöstä. Lisäksi määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön toimialan lähialueyhteistyöhankkeisiin ja niiden valmistelusta ja hallinnoinnista aiheutuviin kustannuksiin sekä kansainvälisen taloudellis-teknologisen yhteistyön edistämiseen tähtäävien soveltuvuustutkimusten yms. selvitysten hankkimiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kansainväliseen toimintaan liittyviin valtionapuihin. Määrärahaa saa käyttää enintään kahta henkilötyövuotta vastaava määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen. Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta myöntöpäätösperusteisena.

22. (30.90.27) *Yhteistutkimukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 613 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lähinnä eri virastojen, laitosten tai muiden organisaatioiden yhteistyönä suoritettavasta, maa- ja metsätalousministeriön toimialan strategista ohjaamista ja kehittämistä tukevasta tutkimuksesta sekä organisaatioiden arvioinnista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa lisäksi käyttää tut-

kimushankkeiden asiantuntija-arvioinneista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahasta saa maksaa valtionapuja ja menoja, jotka aiheutuvat määräaikaisen enintään 100 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta. Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

29. (30.90.29) *Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvontalisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 200 000 euroa.

40. *Bioenergiatuotannon avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää bioenergiaa tuottavien laitosten perustamista edistäviin soveltaviin tutkimus-, selvitys-, koulutus- ja tiedotushankkeisiin ja uutta tutkimustietoa ja teknologiaa soveltaviin pilottihankkeisiin. Lisäksi määrärahaa saa käyttää maatilakokoluokkaa suurempien keskitettyjen biomassasta, lannasta, elintarviketeollisuuden eloperäisistä jätteistä ja sivutuotteista sekä haja-asutuksen ja yhdyskuntien lietteistä bioenergiaa tuottavien laitosten investointien tukemiseen sekä EU:n energiapalveludirektiivin toteuttamiseen maatilasektorilla. Avustusta voidaan myöntää yrityksille, kunnille ja muille yhteisöille.

66. (30.90.66) *Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 714 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvien jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusosuuksien maksamiseen muissa maissa ja Suomessa toimiville kansainvälisille organisaatioille sekä muihin kansainvälisistä sitoumuksista aiheutuviin maksuihin.

10. Maaseudun kehittäminen

50. *Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 590 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maaseudun neuvontajärjestöjen valtionavustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (244/2002) mukaisesti yleisavustuksena neuvontaan ja tutkimukseen myönnettävien valtionapujen maksamiseen lähinnä valtakunnallista, koko maan kattavaa neuvontaa harjoittaville rekisteröidyille yhdistyksille ja muille yhteisöille. Erikseen haettaessa määrärahaa saadaan myöntää myös erityisavustuksena.

Määrärahaa saa käyttää myös vuonna 2004 Loimaalle perustetun maatalousmuseon vuokraja muihin toimintamenoihin enintään 852 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

54. *Hevostalouden edistäminen totopelistä valtion osuutena kertyvillä varoilla* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 832 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää arpajaislain (1047/2001) 18 §:ssä tarkoitetusta valtion osuudesta suoritettavien avustusten maksamiseen, totopelien tuottojen käyttämisestä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen annetun lain (1055/2001) mukaisesti ja hevostalousneuvottelukunnan sekä hevostalouslain (796/1993) mukaisten menojen maksamiseen.

55. *Valtionapu 4H-toimintaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 4 870 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maaseudun neuvontajärjestöjen valtionavustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (244/2002) mukaisesti 4H-toiminnan tukemiseen.

61. *EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 53 000 000 euroa.

Vuonna 2008 saa tehdä ohjelmakauteen 2007—2013 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 63 300 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

Määrärahaa saa käyttää EU:n ohjelmakauden 2000—2006 tavoite 1 -ohjelmia ja Leader+-yhteisöaloiteohjelmaa toteuttavien hankkeiden sekä ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta (EMOTR-O) maksettavan EU-rahoitusosuuden maksamiseen. Määrärahaa saa myös käyttää EU:n ohjelmakauden 2007—2013 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien hankkeiden ja sen toteutukseen liittyvän teknisen avun Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU-rahoitusosuuden maksamiseen.

Määrärahaa saa yhdessä vastinrahoitusmomentin 30.10.62 määrärahojen kanssa käyttää EMOTR-O:n ja maaseuturahaston osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 170 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin myöntämisvaltuudesta 1 750 000 euroa ja määrärahasta 2 600 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

62. *Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 41 600 000 euroa.

Vuonna 2008 saa tehdä ohjelmakauteen 2007—2013 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 69 400 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

Määrärahaa saa käyttää EU:n ohjelmakauden 2000—2006 Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta (EMOTR-O) ja Eu-

roopan aluekehitysrahastosta (EAKR) rahoitettavien tavoite 1- ja tavoite 2 -ohjelmia sekä Leader+- ja Interreg III -yhteisöaloiteohjelmia toteuttavien hankkeiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen. Määrärahaa saa myös käyttää EU:n ohjelmakauden 2007—2013 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien hankkeiden ja sen toteutukseen liittyvän teknisen avun valtion rahoitusosuuden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös tekniseen apuun yhteisön tukiedellytysten mukaisesti yhdessä momentilla 30.10.61 olevan EU-osuuden kanssa sekä alueellisen maaseudun kehittämisohjelman, Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelman ja Leader+-yhteisöaloiteohjelman osalta kokonaan kansallisesti rahoitettavana osuutena sisältäen myös maaseudun kehittämistoimenpiteiden arviointiin tarvittavat varat ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää kansallisena teknisenä apuna enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen ohjelmakauteen 2000—2006 liittyviin tehtäviin. Määrärahaa saa käyttää myös neuvoston asetuksen (EY/1290/2005) artiklan 31 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) ja 33 (maaseuturahastoa koskevat erityiset säännökset), neuvoston asetuksen (EY 1260/1999) artiklan 30 (tukikelpoisuus) ja artiklan 39 (varainhoitoa koskevat oikaisut) ja neuvoston asetuksen (ETY 2082/1993) artiklan 24 (tuen vähentäminen, pidättäminen ja peruuttaminen) mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin myöntämisvaltuudesta 2 000 000 euroa ja määrärahasta 1 600 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

63. *Maaseudun kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 603 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999), maaseudun kehittämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (609/2000), maaseudun kehittämishankkeisiin myönnettävän tuen kohdentamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1289/2002) ja maaseudun kehittämistoimenpiteitä tuettaessa noudatettavasta menettelystä annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (129/2002) mukaisessa laajuudessa valtakunnallisten maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen mukaan lukien hankkeisiin sisältyvät kulutusmenot. Määrärahaa voidaan myöntää em. lainsäädännön edellyttämässä laajuudessa myös julkisyhteisöjen toteuttamiin hankkeisiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

20. Maatalous

01. (30.20.21 ja 22) *Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 665 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa tuloina otetaan huomioon tulot, jotka kertyvät Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen suoritteista perittävistä maksuista annetun asetuksen (1141/2004) perusteella. Maksullisen toiminnan tuloista saa käyttää maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen valiotaimituotannon osalta enintään 80 000 euroa. Määrärahaa saa käyttää myös Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toiminnasta aiheutuviin sijoitusmenoiksi luettaviin talonrakennus- ja maa- ja vesirakennustöihin sekä torjunta-aineiden tarkastus- ja testaustoiminnasta aiheutuvien Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös ennen vuotta 2008 myönnettyjen EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omavastuuosuutta koskevien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös perustettavan Kannuksen tutki-

mustila Oy:n osakkeiden merkintään enintään 40 000 euroa.

40. *Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 566 165 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) ja tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (557/2005, sellaisena kuin se on laissa 618/2006) 18 b §:n mukaiseen tukeen. Määrärahaa saa käyttää vuonna 2008 ja sitä aikaisempina vuosina myönnettyjen tukien maksamiseen. Vuonna 2008 tehtävistä uusista luonnonhaittakorvauksen kansallisen lisäosan sitoumuksista saa aiheutua menoja vuosina 2009—2012 yhteensä enintään 8 000 000 euroa. Vuonna 2008 tehdyistä muista tukipäätöksistä saa aiheutua vuonna 2009 ja sitä seuraavina vuosina maksettavia menoja enintään 84 094 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

41. *EU-tulotuki ja EU-markkinatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 607 138 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionin kokonaan rahoittamien suorien tukien ja niihin verrattavien muiden Euroopan unionin kokonaan rahoittamien menojen maksamiseen. EU:n tulotuet maksetaan neuvoston asetusten (EY) N:o 1673/2000, 1782/2003 ja 1786/2003 perusteella.

Määrärahaa saa käyttää myös maatalouden interventiorahastosta annetun lain mukaisten maataloustuotteiden vientituen, yksityisen varastoinnin tuen ja eräistä muista maataloustuotteiden markkinoihin vaikuttavista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

42. *Satovahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää satovahinkojen korvaamisesta annetun lain (1214/2000) mukaisten

korvausten maksamiseen. Määrärahaa saa maksaa myös edellisiin vuosiin kohdistuvia korvauksia.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

43. *Maatalouden ympäristötuki, tuotantoeläinten hyvinvointituki ja ei-tuotannolliset investoinnit* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 344 647 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission vuosille 1995—1999 hyväksymän maatalouden ympäristöohjelman, vuosille 2000—2006 hyväksymän horisontaalisen maaseudun kehittämissuunnitelman mukaisten maatalouden ympäristötukien sekä vuosille 2007—2013 hyväksymän Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman mukaisten maatalouden ympäristötukien, tuotantoeläinten hyvinvointitukien ja ei-tuotannollisten investointitukien maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kokonaan kansallisesti rahoitettavaan useiden tilojen yhteisten vesitaloudellisten toimenpiteiden hankekohtaiseen suunnitteluun enintään 84 000 euroa, luonnon monimuotoisuutta ja kosteikkoja koskevien yleissuunnitelmien laatimiseen enintään 260 000 euroa sekä yhteisön vesipolitiikan puitteiden toteuttamiseen liittyen maa- ja metsätalouden kuormituksen ja sen vaikutusten seurannan järjestämiseen ja hoitamiseen enintään 550 000 euroa. Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin. Kokonaan kansallista määrärahaa saa käyttää enintään yhdeksää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Vuonna 2008 saa tehdä EU:n komission vuosille 2007—2013 hyväksymän maatalouden ympäristötukijärjestelmän ja tuotantoeläinten hyvinvointitukijärjestelmän mukaisia sitoumuksia ja sopimuksia sekä ei-tuotannollisten investointien tukijärjestelmän tukia siten, että niistä aiheutuu vuosina 2009—2017 menoja yhteensä enintään 90 000 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

44. *Luonnonhaittakorvaus* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 422 673 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission vuosille 2000—2006 hyväksymän horisontaalisen maaseudun kehittämissuunnitelman ja vuosille 2007—2013 hyväksymän Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman mukaisten luonnonhaittakorvausten maksamiseen.

Vuonna 2008 saa tehdä EU:n komission vuosille 2007—2013 hyväksymän luonnonhaittakorvausjärjestelmän mukaisia sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu vuosina 2009—2012 menoja yhteensä enintään 25 000 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

45. *Luopumistuet ja -korvaukset ja pellonmetsitystuki* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 144 480 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää luopumiseläkelain (16/1974) ja luopumiskorvauslain (1330/1992) mukaisten korvausten maksamiseen ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) sekä maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) mukaisten luopumistukien ja hoitokustannusten sekä vuosina 1995—1999 toteutetun maatalouden metsätoimenpideohjelman mukaisista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

46. *Markkinoinnin ja tuotannon kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 171 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävien perusteiden rekisteröidyille yhdistyksille myönnettäviin avustuksiin maa- ja puutarhataloustuotteiden markkinoinnin ja tuotannon kehittämiseen sekä hunajan tuotannon ja markkinoinnin edistämiseen. Määrärahaa saa lisäksi käyttää neuvoston asetuksen (EY 1221/1997) mukaisesti hunajan tuotannon ja markkinoinnin kehittämiseksi laaditusta ohjelmasta aiheutuviin menoihin sekä neuvoston asetusten (EY 2826/2000 ja 2702/1999) mukaiseen maataloustuotteiden tiedotukseen ja

menekinedistämiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

47. *Laatujärjestelmien kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 913 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää elintarviketalouden laatustrategian toteuttamiseen liittyvien avustusten, ostopalvelujen ja kulutusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahasta voidaan myöntää hankeavustuksia yhdistyksille, järjestöille, tutkimuslaitoksille, valtion viranomaisille ja yksityisille yrityksille. Määrärahaa voidaan käyttää myös julkisyhteisöjen toteuttamiin hankkeisiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

48. *Puutarhatalouden ja sokerintuotannon erityistoimenpiteet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 902 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n rahoitusosuuksien maksamiseen neuvoston asetuksen (EY 2200/1996) mukaisesti hedelmä- ja vihanneustuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmien osalta sekä tuotteiden poistamiseen markkinoilta. Määrärahaa saa lisäksi käyttää neuvoston asetuksen (EY 320/2006) mukaisesti EU:n soke-riiudistukseen liittyvän rakenneuudistuksen toimenpiteiden menoihin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

49. *Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 53 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden rakennetuista annetun lain, maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000), maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain (1303/1994), maaseutuelinkeinonlain (1295/1990) ja maatilalain (188/1977)

mukaisista korkotukilainoista, eräiden maatalouden luottojen vakauttamisesta annetun lain (511/1985) mukaisista lainoista sekä maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämistä annetun lain (1031/1986) mukaisista korkotukilainoista luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen.

Vuonna 2008 korkotukea saa hyväksyä enintään 285 000 000 euron lainapäömälle. Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämisspäätöksiä vuonna 2008.

60. *Siirto interventiorahastoon* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Maatalouden interventiorahastoon tarkoitetun siirron maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää Maatalouden interventiorahaston lainojen korkojen sekä muiden Maatalouden interventiorahastosta annetussa laissa tarkoitettujen menojen maksamiseen, joita ei rahoiteta EU:n maataloustukirahastosta.

61. *Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 23 110 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 2 §:ssä tarkoitetun siirron maksamiseen.

30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu

01. *(30.30.21) Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 253 000 euroa.

Maksullisen toiminnan tulot kertyvät Elintarviketurvallisuusviraston suoritteista perittävistä maksuista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (296/2006) perusteella.

Määrärahaa saa käyttää myös tiloilla kuolleiden muiden kuin TSE-valvontaohjelmaan kuuluvien tuotantoeläinten hävittämisestä aiheutuvien valtionapujen maksamiseen kuitenkin enintään 1 000 000 euroa.

20. (30.30.25) *Eläinlääkintähuolto* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 650 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää eläntautien vastustamisesta ja ennalta ehkäisemisestä, eläinsuojelusta ja muusta eläinlääkintähuollosta, korvauksista, eräistä valtionavusta, koulutuksesta, eläinlääkäreiden erikoistumisesta ja toimituspalkkioista sekä tutkimusapurahojen myöntämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös eläinlääkäreiden erikoistumiseen enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahasta saadaan käyttää enintään 100 000 euroa valtakunnallisille eläinsuojelujärjestöille myönnettäviin valtionapuihin.

Tutkimusapurahoja saa myöntää eläinkokeille vaihtoehtoisia menetelmiä selvittävään ja kotieläinten terveydenhuoltoon ja niiden elintarviketuotantoon liittyviin tutkimuksiin.

41. *Eräät korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 568 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) mukaisten korvausten maksamiseen sekä enintään 66 000 euroa hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) mukaisesti korvauksiin. Määrärahaa saa käyttää myös hukkakauran torjuntasuunnitelmien laatimiseen sekä avustusten maksamiseen kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain (896/1977) mukaisesti kasvinjalostajille jalostukseen ja kotimaisen kasvinjalostustoiminnan edistämiseen. Määrärahasta saa maksaa myös edellisiin vuosiin kohdistuvia menoja ja korvauksia.

40. Kala-, riista- ja porotalous

01. (30.40.21) *Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 16 636 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalanviljelylaitosten ja tutkimusasemien sijoitusmenoiksi luet-

tavien perusparannuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

20. (30.40.25) *Kalakannan hoitovelvoitteet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vesilain (264/1961) 2 luvun 22 ja 22 b §:n sekä ympäristönsuojelulain (86/2000) 44 §:n nojalla annettujen lupapäätösten lupaehtojen edellyttämien kalakannan hoitotoimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

41. *Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 6 §:ssä tarkoitettujen menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen ja enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

42. *Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 550 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää metsästyslain 87 §:ssä mainittujen maasuorpetojen aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta sekä näiden ja merihylkeiden aiheuttamien vahinkojen estämisestä, kysymyksessä olevien eläinkantojen seurannasta ja suojelemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Momentin määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen ja enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

43. *Porotalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 867 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää porotalouden edistämiseen myönnettävien valtionapujen ja valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroesteaitojen valtion vastuulla olevista tehtävistä aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää porotalouden kannattavuuden edistämiseen tähtäävän neuvontatyön tukemiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

50. *Metsästyksen ja riistanhoidon edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 456 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 3 §:ssä tarkoitettujen menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

51. *Kalatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 636 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kalastuslain (286/1982) 91 ja 91 a §:n perusteella vesialueiden omistajille kalavesien käytöstä maksettaviin korvauksiin, kalastusalue toiminnasta, kalastusalan järjestöjen toiminnasta, kalatalouden edistämisestä sekä valtiolle maksun kannosta ja kalastuksenhoitomaksurekisterin pidosta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen ja enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahasta osoitetaan avustuksena 100 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

52. *Tenojoen kalastuslupamaksut ja viehekalastusmaksut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 760 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Tenojoen kalastuslupatuloista vesialueen omistajille palautetta-

van osuuden maksamiseen sekä kalastuslain (286/1982) 89 a §:n mukaisesti viehekalastusmaksujen palautuksina vesialueiden omistajille ja vuonna 2008 kerättävien viehekalastusmaksujen kannosta aiheutuvien kulutus- ja muiden menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

62. *Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 635 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kansallisesti rahoitettavista elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteistä aiheutuvien menojen sekä Euroopan kalatalousrahaston (EKTR) varoista rahoitettavien elinkeinokalataloutta koskevien toimenpiteiden EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen. Määrärahasta on varattu 6 723 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten. Momentin määrärahaa saa käyttää myös hylkeiden aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta sekä kulutusmenojen ja enintään 40 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain (343/2003) mukaisesti momentin määrärahasta kohdistuu Kainuun maakuntaan 165 000 euroa, mistä 70 000 euroa on EU:n rahoitusosuutta ja 95 000 euroa kansallista rahoitusosuutta.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

77. *Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 757 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää luonnonravintolamikoiden kunnostus- ja entistämishankkeiden, vaelluskalakantojen turvaamiseen ja elvyttämiseen tähtäävien kalataloudellisten kunnostushankkeiden sekä muiden kalataloutta edistävien rakennushankkeiden suunnittelu- ja toteuttamismenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös hankkeita koskevissa lupapäätöksissä määrättyjen velvoitteiden toteuttamiseen.

Momentin määrärahaa saa käyttää myös kulumenomenojen ja enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

50. Vesitalous

20. (30.50.22) *Vesivarojen käytön ja hoidon menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vesivarojen käytön ja hoidon kulutus- ja sijoitusmenoihin, jotka liittyvät tulvariskien hallintaan, patoturvallisuuteen, vesistöjen säännöstelyyn, vesistön käytön ja hoidon kehittämiseen, vesihuollon kehittämiseen, valtion kompensatio-, tarkkailu- ja muihin velvoitteisiin, Inarijärven säännöstelystä aiheutuviin hoitotoimenpiteisiin sekä valtion sopimuksiin perustuvaan rajavesistöyhteistyöhön. Määrärahaa saa käyttää myös enintään 105 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

30. *Vesihuoltolaitteiden rakentamisen korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/1977) mukaisten vesihuoltolaitteiden rakentamiseen myönnettyjen lainojen korkohyvitysten maksamiseen.

31. *Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 763 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vesihuollon tukemisesta annetun lain (686/2004) mukaisten avustusten maksamiseen yhdyskuntien vedenhankintaa ja viemäröintiä edistäviin toimenpiteisiin.

43. *Eräät valtion maksettavaksi määrätyt korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 420 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ympäristölupavirastojen ja tuomioistuinten vesiasioista antamien päätösten ja lain tai valtioden välisten sopimus-

ten perusteella valtion maksettavaksi määrättyjen tai sovittujen korvausten sekä päätösmaksujen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

48. *Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 841 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetun lain (284/1983) 2 §:n mukaisten vahinkojen ja kustannusten korvaamiseen sekä metsäkeskusten asiantuntija-avusta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös edellisiin vuosiin kohdistuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

77. *Vesistö- ja vesihuoltotyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 158 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vesistötoimenpiteiden tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (651/2001) mukaisista vesistötoimenpiteistä ja vesihuollon tukemisesta annetun lain (686/2004) mukaisista valtion työnä toteutettavista vesihuoltohankkeista sekä vesistöarakenteiden peruskorjauksista ja velvoitetöistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

60. Metsätalous

01. (30.60.21) *Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 41 436 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös rakennusten peruskorjauksista ja perusparannuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

41. *Metsäpuiden siemenhuolto* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 169 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää metsäpuiden siemenviljelysten perustamista ja nuoruusvaiheen hoi-

toa varten myönnettävien valtionavustusten maksamiseen.

42. *Valtionapu metsätalouden edistämisen- ja valvontaorganisaatioille* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 42 909 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää metsäkeskuksille ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiolle metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta annetun lain (1474/1995) perusteella aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös metsäkeskusten ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion valtionavustustoiminnan liiketaloudellisiin perustein hinnoitelluista suoritteista perittävien maksujen alentamiseen sekä muuna julkisena rahoitusosuutena EU-hankkeissa, joiden rahoituspäätökset on tehty ennen vuotta 2008 siltä osin kuin näihin menoihin ei voida käyttää EU:n rahoitusta tai vastaavaa valtion rahoitusosuutta.

Metsäkeskusten osuus määrärahasta määräytyy metsäkeskuskohtaisesti alueellista työmäärää sekä toiminnan laajuutta kuvaavien tekijöiden perusteella, joita ovat muun muassa metsäkeskuksen varsinaisten yksityismetsien pinta-ala, hakkuumäärä ja metsälöiden lukumäärä, valtion ja teollisuuden metsien pinta-ala, viranomaistoiminnan ilmoitusten ja päätösten määrä, alueellisen metsävaratiedon keruun pinta-ala sekä neuvottujen metsänomistajien määrä. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion osuus määrärahasta määräytyy metsäkeskuksille toteutettavan kehittämissuunnitelman sekä maa- ja metsätalousministeriölle tuotettavien palvelujen laajuuden perusteella.

43. *Eräät korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain (263/1991) perusteella aiheutuvien korvausten ja muiden menojen sekä laajuudeltaan ja taloudelliselta merkitykseltään huomattavien äkillisten metsätuhojen kartoituksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää metsälaiissa tarkoitetuista uhkasakkolain

(1113/1990) mukaisista ja niihin verrattavista suorituksista aiheutuvien sellaisten menojen maksamiseen, jotka maksetaan etukäteen valtion varoista.

44. *Tuki puuntuotannon kestävyys- ja turvaamiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 63 780 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) ja kestävä metsätalouden rahoituslain (544/2007) mukaisen valtiontuen maksamiseen sekä kokeilu- ja selvitystoiminnan kulutusmenoihin. Vuonna 2008 saa tehdä edellä mainitun lain mukaisia tukipäätöksiä enintään 68 900 000 eurolla.

45. *Metsäluonnon hoidon edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 965 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) 19 §:ssä tarkoitetun ympäristötuen maksamiseen, 19 a §:ssä tarkoitetuista kokeiluhankkeista ja 20 §:ssä tarkoitetuista metsäluonnon hoitohankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen, Etelä-Suomen metsien monimuotoisuutta edistävien menojen maksamiseen sekä metsien ympäristönhoitoa ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä tukevista valtakunnallisista ja maa- ja metsätalousministeriön erikseen määrittelemistä hankkeista ja toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää metsätalouden rahoituslain (544/2007) 4 luvussa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös menojen maksamiseen, jotka aiheutuvat enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta määräaikaisiin tehtäviin. Määräraha budjetoidaan suoriteperustetta vastaavalla perusteella.

50. *Eräät metsätalouden valtionavut* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 796 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhdistyksille ja säätiöille sekä osakeyhtiölle.

Käyttösuunnitelma	euroa
Föreningen för Skogskultur rf	50 000
Työtehoseura ry	471 000
Metsämuseosäätiö	690 000
Mustilan Kotikunns -säätiö	51 000
Suomen Metsäyhdistys ry	434 000
Puuinfo Oy	100 000
Yhteensä	1 796 000

83. *Lainat puuntuotannon kestävyden turvaamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisten lainojen maksamiseen.

63. Metsähallitus

1. Peruspääoman muutokset

Metsähallituksen peruspääomaa voidaan korottaa 78,9 milj. eurolla. Summa muodostuu Metsähallituksen maankäytön muutoksista, julkisten hallintotehtävien ja liiketoiminnan omaisuuden välisistä kiinteistövarallisuuden muutoksista sekä kiinteistövarallisuuden hallinnansiirroista valtion laitoksilta samoin kuin valtionpeirinnöistä ja rekisterivirheiden korjauksista. Valtioneuvosto valtuutetaan päättämään tarkemmin omaisuuden siirrosta.

2. Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet, kuten luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön sekä porotalouden ja saamelaiskulttuurin vaatimukset.

Metsähallitus voi avustaa Suomen Metsäsäätiötä vuonna 2008 enintään 0,2 milj. eurolla.

3. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Metsähallituksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2008 enintään 30 milj. euroa. Lisäksi Metsähallitus saa tehdä vuonna 2008 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 34 milj. euroa.

4. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan liiketoimintaansa varten valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 50 milj. euroa.

5. Liiketoiminnan takausvaltuudet

Metsähallitus saa myöntää takauksia samaan liikelaitoskonserniin kuuluvien osakeyhtiömuotoisten tytäryritysten lainojen vakuudeksi enintään 12,3 milj. euron arvosta.

6. Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä

Metsähallitus saa antaa toimintaansa varten tarvittavia vakuuksia ulkopuolisille enintään 0,5 milj. euron arvosta.

50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät

(siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 766 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Metsähallitusta koskevan lain 6 §:n mukaisten Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä maa- ja metsätalousministeriön toimialalla aiheutuvien menojen maksamiseen.

70. Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastruktuuri

01. (30.70.21) Maanmittauslaitoksen toimintamenot

(siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 50 645 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös jäsenmaksujen maksamiseen.

02. (30.70.22) Geodeettisen laitoksen toimintamenot

(siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 579 000 euroa.

40. *Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää uusjakotoiminnan tukemisesta annetun lain (24/1981) ja vuokra-alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kauppa-loissa annetun lain (218/1962) mukaisten menojen, kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 102 §:n mukaisten lainojen ja korkotuen rahoituksesta ja eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain (31/1980) 19 §:n mukaisista lunastuksista

aiheutuvien menojen maksamiseen, vesistö-hankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 21 ja 22 §:n mukaisten menojen maksamiseen sekä kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 207 §:n 2 momentissa tarkoitettujen toimitusmenojen maksamiseen uusjakojen ja vesitilusjärjestelyjen osalta. Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin ja enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Pääluokka 31**LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Liikenne- ja viestintäministeriö**

01. (31.01.21) *Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 115 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon valtion televisio- ja radiorahastosta saatava rahoitus.

20. Ajoneuvohallintokeskus

01. (31.20.21) *Ajoneuvohallintokeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 756 000 euroa.

24. Tiehallinto

01. (31.24.21, osa) *Tiehallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 82 445 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös lähialueyhteistyöhankkeisiin sekä palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisin perustein määräytyvien vuokrien alentamiseen.

21. (31.24.21, osa) *Perustienpito* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 524 536 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maanteiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta, liikenteen hallinnasta ja liikennekeskustoiminnasta, kiinteistönpidosta ja muista tienpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien tienpidon menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon tulot ulkopuolisista rahoitusosuuksista.

Määrärahaa saa käyttää enintään 50 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

76. *Tielain mukaiset maa-alueiden hankinnat ja korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 27 820 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maantielain (503/2005) mukaisten maa-alueiden ja korvausten lisäksi myös näihin liittyvien välttämättömien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää tietä varten tarvittavien alueiden hankkimiseen ja korvaamiseen ennen tiesuunnitelman hyväksymistä.

78. *Eräät tiehankkeet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 170 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Tiehallinto oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin niitä valtuuksia ei ole käytetty.

Tiehallinto oikeutetaan solmimaan hankkeen Vt 6 Lappeenranta—Imatra vuoden 2007 talousarviossa myönnetyn enintään 131,0 milj. euron sopimusvaltuuden sijasta enintään 177,0 milj. euron sopimusvaltuus.

Tiehallinto oikeutetaan solmimaan hankkeen Vt 4 Kemin kohta ja sillat vuoden 2007 talousarviossa myönnetyn enintään 58,0 milj. euron sopimusvaltuuden sijasta enintään 74,0 milj. euron sopimusvaltuus.

Tiehallinto oikeutetaan solmimaan hankkeen Mt 101 Kehä I, Turunväylä—Vallikallio vuo-

den 2007 talousarviossa myönnetyn enintään 86,3 milj. euron sopimusvaltuuden sijasta enintään 164,7 milj. euron sopimusvaltuuden sisältäen arvonlisäveron. Hankkeen toteuttamiseksi Espoon kaupungin kanssa saadaan tehdä sopimus, jonka mukaan Espoon kaupunki vastaa valtiolle kuuluvista kustannuksista arvonlisäveroineen, jotka suoritetaan kaupungille korottomana takaisin vuosina 2012 ja 2013.

Määrärahaa saa käyttää myös hankkeesta E18 Vaalimaan rekkaparkkialue aiheutuviin menoihin. Tiehallinto oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen E18 Vaalimaan rekkaparkkialue toteuttamiseksi enintään 24,0 milj. euron määrästä.

79. Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaari-rahointihankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 25 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Tiehallinto oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin niitä valtuuksia ei ole käytetty. Määrärahasta saa maksaa palkkausmenoja enintään yhden henkilövuoden verran.

25. Tienpidon valtionavut

50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapittoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 18 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) ja asetuksen (1267/2000) mukaisten valtionapujen maksamiseen, yksityisten teiden kunnossapittoon ja parantamiseen.

30. Merenkululaitos

01. (31.30.21, osa) Merenkululaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 33 952 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös rakennusten, rakenteiden ja kiinteistöjen perusparannuksesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen silloin, kun hankkeen hankintameno tai kustannusarvio on alle 1 000 000 euroa.

21. (31.30.21, osa) Vesiväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 61 409 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vesiväylien ja kanavien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta, talvimerenkulun avustamisesta, merikartoituksesta ja muista vesiväylänpidon tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n TEN-hankkeiden tutkimus- ja selvitysmenoihin sekä rakennusten, rakenteiden ja kiinteistöjen perusparannuksesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen silloin, kun hankkeen hankintameno tai kustannusarvio on alle 1 000 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon vesiväylänpittoon kohdistuvat maksullisen palvelutoiminnan ja kiinteistöjen vuokrauksen tulot sekä Saimaan kanavan lupamaksutulot.

Määrärahaa saa käyttää enintään 308 henkilövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

76. Maa- ja vesialueiden hankinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää väylien ja muiden maa- ja vesirakennuskohteiden rakentamista varten tarpeellisten maa- ja vesialueiden hankintamenojen sekä vesilain (246/1961) mukaisten korvausten maksamiseen.

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Merenkululaitos oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen Naantalin väylän 6,5 milj. euron sopimusvaltuuden mukaisia sopimuksia siltä osin kuin sopimusvaltuutta ei ole käytetty.

78. *Eräät vesiväylähankkeet* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 19 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Merenkululaitos oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin näitä valtuuksia ei ole käytetty asianomaisena myöntämisvuonna.

32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen

41. *Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkittyjen lastialusten ja kolmansien maiden välillä liikennöivien matkustaja-alusten kilpailuedellytysten turvaaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (1707/1991) mukaisen tuen maksamiseen ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkityille lastialuksille ja kolmansien maiden välillä liikennöiville matkustaja-aluksille.

42. *Ulkomaanliikenteen matkustaja-alusten ja -autolautojen kilpailuedellytysten turvaaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (1707/1991) mukaisen tuen maksamiseen ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkityille säännöllisesti suomalaisesta satamasta liikennöiville matkustaja-aluksille ja matkustaja-autolautoille.

43. *Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain mukaisen tuen maksamiseen kauppa-alusluetteloon merkityille aluksille.

50. *Lästimaksuista suoritettavat avustukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 953 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lästimaksuista annetun lain (189/1936) mukaisten avustusten maksamiseen ammatissaan toimivien merimiesten hyväksi tapahtuvaan huoltotoimintaan ja meripelastustoiminnan edistämiseen. Avustukset myönnetään Merenkululaitoksen määrittämistä toiminnoista aiheutuviin menoihin.

51. *Luotsauksen hintatuki* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Luotsausliikelaitokselle Saimaan alueen luotsaukseen Luotsausliikelaitoksesta annetun lain 4 §:n mukaisen hintatuen maksamiseen.

33. Varustamoliikelaitos

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Varustamoliikelaitoksen tavoitteena on huolehtia toimialaansa kuuluvien palvelujen tarjonasta ja kehittämisestä liiketoiminnan edellytysten mukaisesti.

Varustamoliikelaitos tarjoutuu öljyntorjunta-tehtäviin ja jäänmurtopalvelujen tuottamiseen koko maassa. Liikelaitos varautuu hoitamaan tehtäviä myös poikkeusoloissa sen mukaan kuin liikenne- ja viestintäministeriö määrää.

2. Investointien enimmäismäärä ja investointivaltuudet tuleville vuosille

Varustamoliikelaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2008 enintään 10 milj. euroa. Lisäksi liikelaitos saa tehdä vuonna 2008 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 10 milj. euroa.

3. Lainanotto

Varustamoliikelaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua pitkäaikaista lainaa enintään 10 milj. euroa. Lisäksi liikelaitos on oikeutettu ottamaan lyhytaikaista lainaa enintään 10 milj. euroa.

34. Luotsausliikelaitos

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Luotsausliikelaitoksen tavoitteena on huolehtia toimialaansa kuuluvien palvelujen tarjonnasta ja kehittämisestä liiketoiminnan edellytysten mukaisesti.

Luotsausliikelaitoksen tehtävänä on huolehtia luotsauslain mukaisten luotsauspalvelujen tarjonnasta sekä muista luotsauslaissa säädetyistä luotsaukseen liittyvistä tehtävistä ja velvollisuuksista koko maassa luotsauslaissa määritellyillä vesialueilla. Liikelaitos varautuu hoitamaan tehtäviä myös poikkeusoloissa sen mukaan kuin liikenne- ja viestintäministeriö määrää.

2. Hinnoitteluun liittyvä velvoite

Luotsauslain (940/2003) mukaisten luotsauspalvelujen hinnat määrätään Luotsausliikelaitoksesta annetun lain (938/2003) 4 §:n mukaisesti valtioneuvoston asetuksella. Luotsausliikelaitokselle myönnetään Saimaan luotsaukseen hintatukea momentin 31.32.51 määrärahasta.

3. Investointien enimmäismäärä ja investointivaltuus

Luotsausliikelaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2008 enintään 6,0 milj. euroa. Lisäksi Luotsausliikelaitos saa tehdä vuonna 2008 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 8,0 milj. euroa.

4. Lainanotto

Luotsausliikelaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 4,0 milj. euroa.

40. Ratahallintokeskus

01. (31.40.21, osa) Ratahallintokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 28 048 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös hallinnon, hallinnon, tutkimus- ja kehittämistoiminnan ja liikennejärjestelmäsuunnittelun menoihin sekä

kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen.

21. (31.40.21, osa) Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 327 820 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rataverkon suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta, liikenteen hallinnasta, kiinteistönpidosta ja muista radanpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien radanpidon menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon rata-maksu, maksullisen palvelutoiminnan tulot ja omaisuuden myyntituotot lukuun ottamatta kiinteän omaisuuden myyntituottoja.

Määrärahaa saa käyttää enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

76. Rataverkon maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rautatielain (198/2003) mukaista toimintaa varten hankittavien maa-alueiden kauppahintojen ja korvausten sekä kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen.

78. Eräät ratahankkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 146 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

41. Rautatievirasto

01. (31.41.21) Rautatieviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 198 000 euroa.

50. Ilmailulaitos

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Ilmailulaitoksen liiketoiminnan perustehtävänä on luoda turvallisilla, laadukkailla ja kustannustehokkailla lentoliikenteen palveluilla ja infrastruktuurilla keskeinen edellytys suomalaisen ja suomalaisen yhteiskunnan ja alueiden kilpailukyvyille, liikkumiselle ja kansainvälisyydelle.

Ilmailulaitoksen strategiana on vastata voimakkaaseen Suomen kautta kulkevan kansainvälisen lentomatkustuksen kasvuun, elinkeinöelämän globalisoitumiseen sekä kasvavaan ihmisten ja tavaroiden liikkumiseen. Kustannustehokkuuden vaatimukset tulevat entisestään lisääntymään myös Ilmailulaitoksen palveluiden osalta. Lentoasemapalveluiden tarkoituksenmukainen saatavuus maan eri osissa ja lentoasemaverkoston ylläpito myös vähäisen lentoliikenteen olosuhteissa on keskeinen haaste Ilmailulaitoksen toiminnalle.

Ilmailulaitoksen toiminnan tavoitteena on

— pitää Ilmailulaitoksen turvallisuus- ja laadunhallintajärjestelmä eurooppalaisen regulatiorin mukaisena;

— pitää Ilmailulaitoksen lennonvarmistuksesta johtuvat viiveet alle eurooppalaisen keskitason;

— pitää Helsinki—Vantaan lentoasema Euroopan täsmällisimpien lentoasemien joukossa;

— ylläpitää Helsinki—Vantaan lentoaseman palvelutaso viiden parhaan lentoaseman joukossa Euroopassa;

— pitää lentoliikenteen palveluhinnat tasolla, joka ei huononna suhteellista kilpailukykyämme lentoasemien joukossa;

— ylläpitää Ilmailulaitoksen lentoasemien palvelutaso hyvänä (5,7 asteikolla 1—7);

— tehdä turvatarkastukset niin, että lentoasemien toiminnan sujuvuudelle asetetut vaatimukset täyttyvät siten, että keskimääräinen turvatarkastuksen läpimenoaika on enintään 5 minuuttia ja ruuhka-aikoina läpimenoaika on enintään 15 minuuttia.

2. Investointien enimmäismäärä sekä investointisitoumusten enimmäismäärä

Ilmailulaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2008 enintään 120 milj. euroa. Lisäksi Ilmailulaitos saa tehdä vuonna 2008 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 300 milj. euroa.

3. Lainanoton enimmäismäärä

Ilmailulaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 100 milj. euroa.

4. Takausvaltuudet

Valtioneuvosto saa oikeuttaa Ilmailulaitoksen antamaan vastavakuutta vaatimatta omavelkaisia takauksia lentokenttä- ja lennonvarmistuspalveluja tuottavien tytäryhtiöidensä ja kiinteistöyhtiöidensä ottamien yhteensä enintään 30 milj. euroa lainojen vakuudeksi.

51. Ilmailuhallinto

01. (31.51.21) Ilmailuhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 600 000 euroa.

52. Ilmailuliikenteen korvaukset ja valtionavut

41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Seinäjoen (Rengonharjun) säännöllisen reittiliikenteen piirissä olevan sekä Mikkelin lentokenttien rakenteiden ja laitteiden investointeihin sekä ylläpitomenoihin. Investointiavustus saa olla enintään 90 % investointimenoista. Muiden avustusten yhteismäärä saa olla enintään 70 % käyttömenoista. Avustukset myönnetään kustannuksiin ilman arvonlisäveroa.

Seinäjoen (Rengonharjun) lentokentän vuonna 2006 aloitetun laajennushankkeen kustannusten avustamiseen voidaan sitoutua siten, että valtionavustuksen määrä on vuoden 2007 jälkeen enintään 3 947 000 euroa, kuitenkin siten,

että valtionavustusten kokonaismäärä on enintään 70 % kustannuksista pl. alv-menot. Vuoden 2008 osuus avustuksesta on enintään 1 974 000 euroa.

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

34. *Valtionavustus länsimetron suunnitteluun* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Helsingin ja Espoon kaupungeille länsimetron suunnitteluun kuitenkin siten, että valtion osuus on enintään 30 % suunnittelukustannuksista pl. alv-menot. Hankkeen suunnittelukustannusten avustamiseen vuoden 2007 jälkeen voidaan sitoutua siten, että avustusten määrä on vuodelle 2008 myönnetty määräraha mukaan lukien yhteensä enintään 15 milj. euroa ja lisäksi enintään 30 % kustannuksista pl. alv-menot.

42. *Valtionavustus koulutuksesta* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 841 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen rautatieliikenteen ammattikoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

63. *Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 58 175 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää luvanvaraisesta henkilöliikenteestä annetun lain (343/1991) 23 ja 23 a §:n mukaisesti. Määrärahasta saa myöntää myös joukkoliikenteen valtionavustuksista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (64/2002) mukaisesti kunnille ja muille yhteisöille valtionapua. Määrärahaa saa käyttää myös matkojen yhdistelystä aiheutuviin kustannuksiin.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitukseen.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää valtion osuutena Merenkurkun laivaliikenteen ostomenoihin.

64. *Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 067 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää saariston yhteysalusliikennepalvelujen ja niihin liittyvien polttoaineiden ostoon. Määrärahasta saa myöntää myös avustuksia saariston kulkuyhteyksiä hoitaville liikenteenharjoittajille valtioneuvoston asetuksen (371/2001) mukaisin perustein. Määrärahaa saa käyttää myös saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen.

Momentin määräraha budjetoidaan avustusten osalta maksupäätösperusteella.

65. *Junien kaukoliikenteen osto* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 31 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää luvanvaraisesta henkilöliikenteestä annetun lain (343/1991) 23 §:n 1 kohdan mukaisesti junien kaukoliikenteen palvelujen ostamisesta tehdyistä vuotta pidemmän ajan sopimuksista aiheutuvien korvausten maksamiseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö on oikeutettu solmimaan VR Osakeyhtiön kanssa sopimuksen junien kaukoliikenteen palvelujen ostamisesta vuosina 2006—2011 enintään 156 100 000 euron määräisenä.

70. Viestintävirasto

01. *(31.70.21) Viestintäviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 090 000 euroa.

Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut budjetoidaan maksuperusteisesti.

72. Viestinnän korvaukset ja avustukset

42. *Sanomalehdistön tuki* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 18 500 000 euroa.

Määrärahan tarkoituksena on edistää kotimaisen lehdistön ja tiedonvälityksen moniarvoisuutta ja monipuolisuutta.

Määrärahasta saa käyttää 18 000 000 euroa valtioneuvoston erikseen määräämin ehdoin puolueille lehdistön ja sitä vastaavan sähköisen julkaisutoiminnan tukemiseen sekä Ahvenanmaan maakunnalle tiedotustoiminnan tukemiseen samojen jakoperusteiden mukaan kuin puoluelain (10/1969) 9 §:ssä tarkoitettu avustus.

Määrärahasta saa käyttää 500 000 euroa valtioneuvoston erikseen määräämin ehdoin valtakunnallisilla vähemmistökielillä julkaistavien sanomalehtien ja niitä vastaavien sähköisten julkaisujen tukemiseen sekä ruotsinkielisten uutispalvelujen tuottamisen tukemiseen.

44. *Valtionavustus suomalaisten televisio- ja radio-ohjelmien lähettämiseen ulkomaille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Yleisradio Oy:n julkiseen palveluun kuuluvien Suomesta ulkomaille suuntautuvien radiopalvelujen (YLE Radio Finland) ja televisiopalvelujen (YLE TV Finland) kustannuksiin.

80. Ilmatieteen laitos

01. (31.80.21) *Ilmatieteen laitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 31 422 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisiin perusteisiin määräytyvien vuokrien alentamiseen.

81. Merentutkimuslaitos

01. (31.80.21) *Merentutkimuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 795 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Etelämanner-toiminnasta aiheutuviin menoihin.

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot

29. *Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 302 313 000 euroa.

40. *Eräät valtionavut* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 942 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen liikenne- ja viestintäalan yhteisöjen ja museotoiminnan tukemiseksi.

62. *EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 873 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2000—2006 Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien, yhteisöaloitteiden ja innovatiivisten toimien hankkeiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen ja

2) teknisen avun ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen yhdessä momentilla 32.70.61 olevan EU-osuuden kanssa.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

78. *Vuosaaren sataman liikenneväylien rakentaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 45 400 000 euroa.

Tiehallinto oikeutetaan solmimaan sopimuksia aikaisempina vuosina myönnetyn enintään 289,0 milj. euron sijasta enintään 296,5 milj. euron määrästä. Määrärahasta saa maksaa palkkausmenoja enintään yhden henkilötyövuoden verran.

Pääloukka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

Kauppa- ja teollisuusministeriön, työministeriön sekä sisäasiainministeriön pääloukkiin aiemmissa talousarvioissa sisältyneiden momenttien, jotka siirtyvät 1.1.2008 työ- ja elinkeinoministeriön pääloukkaan, käyttämätön osuus voidaan siirtää vuoden 2007 tilinpäätöksessä uuden ministeriön vastaavien momenttien käyttöön vuoden 2008 alusta. Tämä koskee siirtomäärärahoja ja niitä myöntämisvaltuusmomentteja, joiden valtuuksien käyttämättömän osuuden siirto seuraavalle vuodelle on nykysäädösten mukaan mahdollista.

01. (32.10, 34.01, osa ja 26.01, osa) Hallinto

01. (32.10.21, 34.01.21, osa ja 26.01.21, osa) Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 50 545 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) enintään 17 000 euroa kuluttajatiedon julkistamispalkintoa varten,
- 2) ministeriön tutkimus- ja selvitystoimintaan sekä kansainvälisen yhteistyön hankkeisiin,
- 3) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien hankkeiden menoihin ja muihin yksittäisiin yhteishankkeisiin,
- 4) työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelman palkkaus-, matka-, kokous- ja koulutus- ja tiedotus- sekä muihin vastaaviin toimintamenoihin sekä
- 5) julkisten hankintojen neuvontayksikön toimintaan liittyviin avustuksiin.

02. (32.10.22) Työvoima- ja elinkeinokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 83 007 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) 1 682 000 euroa pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluihin,
- 2) euroneuvontakeskuksista sekä Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskusten projektituontoisista tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen mukaan lukien henkilöstön osaamisen kehittäminen,
- 3) työvoima- ja elinkeinokeskusten järjestämistä pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluista, pk-yrityksille suunnatuista neuvonta- ja informaatiopalveluista sekä näiden palvelujen kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen,
- 4) yritysneuvonnan asiantuntijapalvelujen ostamiseen ja yritysneuvontaa suorittaville henkilöille tarkoitettujen koulutuspalvelujen ostamiseen sekä
- 5) porotilalain, luontaiselinkeinolain, kolttalain ja maatilalakia edeltävän lainsäädännön mukaisesti valtion hallinnassa olevien kiinteistöjen hoitomenojen maksamiseen.

5) yritysneuvonnan asiantuntijapalvelujen ostamiseen ja yritysneuvontaa suorittaville henkilöille tarkoitettujen koulutuspalvelujen ostamiseen sekä

5) porotilalain, luontaiselinkeinolain, kolttalain ja maatilalakia edeltävän lainsäädännön mukaisesti valtion hallinnassa olevien kiinteistöjen hoitomenojen maksamiseen.

Pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluista annetun lain (971/2004) perusteella vuonna 2008 osaamisen kehittämispalveluihin osallistuvilta peritään rahoitusosuus, joka on noin kuudesosa niistä erilliskustannuksista, joita palvelujen tuottamisesta aiheutuu.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon maksullisen toiminnan tulot, yhteisrahoitteisten hankkeiden tulot sekä Euroopan sosiaalirahaston artiklan 6 mukaiset innovatiiviset toimet eli niin sanottuihin pilottihankkeisiin liittyvät tulot.

03. (34.01.22) Työvoimaopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 090 000 euroa.

20. (34.01.23) *Työelämäohjelmat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 380 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Työelämän tuottavuuden ja laadun kehittämissuunnitelman (Tykes):

1) eri kokeilu-, kehittämis- ja tutkimushankkeiden käynnistämistä, toteuttamisesta ja arvioinnista aiheutuvien menojen maksamiseen,

2) julkaisuista ja niihin liittyvästä tiedottamisesta, erillisselvityksistä, asiantuntijapalkkioista ja seminaarien järjestämisestä, koti- ja ulkoisten yhteistyöverkostojen luomisesta,

3) enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkauksesta ja ohjelmien hallinnointiin osallistuvan väliaikaisen henkilöstön palkkauksesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä

4) EU:n hyväksymiin ja muihin yksittäisiin yhteishankkeisiin osallistumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

21. (32.10.25) *Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 737 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ministeriön hallinnonalan tuottavuuden edistämiseen tähtävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen.

29. (32.10.29 ja 34.01.29, osa) *Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 61 240 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös momentin 32.80.51 menoihin liittyvien arvonlisäverosuukausien maksamiseen ja momentilta 32.80.64 rahoitettavien valtion investointihankkeisiin liittyvien sekä momentilta 32.50.63 hankittavaan työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen ja työllisyysperusteisiin valtion investointihankkeisiin

liittyvien arvonlisävero-osuuksien maksamiseen.

63. (34.01.63) *Valtionavustus työelämäohjelmahankkeisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Työelämän tuottavuuden ja laadun kehittämissuunnitelman (Tykes):

1) valtionavustuslain (688/2001) soveltamisen piiriin kuuluvien kokeilu- ja kehittämissuunnitelmien avustusten maksamiseen ja

2) hankkeista valtion virastoille ja laitoksille aiheutuvien menojen maksamiseen mukaan lukien arvonlisäveromenot.

66. (32.10.66 ja 34.01.67) *Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 295 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen, rahoitusosuuksien ja veloitteiden suorittamiseen,

2) erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä

3) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen.

92. (32.10.92) *Korvaus valtion ydinjätehuoltorahastolle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 909 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ydinenergialain (990/1987) 52 §:n mukaisen korvauksen maksamiseen valtion ydinjätehuoltorahastolle.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

95. (32.10.95) *Maanomistajien osuus vanhoista kaivospiirimaksuista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kaivoslain (503/1965) perusteella maanomistajille suoritettavien puolustusmaksujen osuuksien maksamiseen.

20. Teknologia- ja innovaatiopolitiikka

01. (32.20.21) *Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 891 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) kansainvälisten jäsenmaksujen maksamiseen sekä

2) Geologian tutkimuskeskuksen kemian laboratorioista muodostettavaan yhtiöön siirtyvälle henkilöstölle maksettavaan kertakorvaukseen palvelusuhteen etujen kompensoimiseksi.

02. (32.20.22) *Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 80 440 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) niiden tutkimushankkeiden menojen maksamiseen, jotka jokin muu valtion virasto hankkeen toimeksiantajana rahoittaa,

2) enintään 1 000 000 euroa kehitysyrityöiden, teknologian hyödyntämiseen tähtävien osakeyrityöiden tai muiden rajoitetun vastuun yhteisöjen sekä toimintojen ulkoistamisissa vastaanottavan yrityksen osake- tai osuuspääomien merkitsemiseen. VTT saa käyttää tähän tarkoitukseen lisäksi omistamiaan immateriaalioikeuksia kuten keksintöjä, patenteja ja oikeuksia tietokoneohjelmiin sekä tutkimuslaitteistoja ja muuta käyttöomaisuutta sekä luopua käypää vastiketta vastaan omistuksesta näissä yrityksissä tarkoituksen mukaisella tavalla sekä

3) ydinenergialain (990/1987) ja valtion ydinjätehuoltorahastosta annetun asetuksen (161/2004) nojalla ydinjätehuoltomaksun maksamiseen Valtion ydinjätehuoltorahastossa olevaan varautumisrahastoon siten, että tutkimuskeskuksen rahasto-osuus varautumisrahastossa vastaa edellisen kalenterivuoden vahvistetun vastuumäärän mukaista rahastotavoitetta.

03. (32.20.23) *Turvatekniikan keskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 287 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon yhteishankkeista muilta osapuolilta saatava rahoitus.

04. (32.20.24) *Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 986 000 euroa.

05. (32.20.25) *Mittatekniikan keskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 284 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoitukseen sekä

2) mittayksiköistä ja mittanormaalijärjestelmästä annetun lain (1156/1993) mukaisesti kansallisen mittanormaalijärjestelmän yleisestä toteuttamisesta, kansallisten mittanormaalilaboratorioiden toiminnan ohjauksesta, kehittämisestä ja hallinnoinnista, kansallisen kalibrointipalvelun järjestämisestä sekä mittatekniikan ja akkreditoinnin edistämisestä aiheutuviin menoihin.

06. (32.20.26) *Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 30 490 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon EU:lta saatavat muut kuin momentilta 28.60.20 maksettavat matkakustannusten korvaukset ja muut tulot sekä Tekesin vastuulla toteutettavista kansainvälisistä ja muista yhteishankkeista tuloina saatavat muiden hankeosapuolten maksusuodet.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien hankkeiden menoihin sekä

2) ulkomaan rahaliikenteestä johtuviin kurssi- vaihteluihin.

20. (32.20.27) *Julkinen tutkimus- ja kehittämis-toiminta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 180 696 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2008 uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 185 580 000 eurolla.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää:

1) sellaiseen valtion budjettitalouden piiriin kuuluvassa organisaatiossa harjoitettavaan tutkimukseen ja kehitykseen, joka edistää teknologisen, liiketoiminnallisen sekä muun elinkeinon elämän ja yhteiskunnan kehittymisen kannalta merkittävään osaamisen syntymistä, kehittymistä ja laaja-alaista hyödyntämistä,

2) valtion budjettitalouden piiriin kuuluvien organisaatioiden kansallisiin ja kansainvälisiin ohjelmiin ja hankkeisiin, hankkeiden valmisteluun sekä osaamisen ja strategisten toimintaedellytysten kehittämiseen,

3) valtion budjettitalouden piiriin kuuluvien organisaatioiden sellaisten innovatiivisten hankintojen suunnitteluun ja toteuttamiseen, joilla tilaaja tavoittelee toimintansa tai palveluidensa laadun ja tehokkuuden merkittävää parantamista ja jotka edellyttävät tarjoajilta uuden tuotteen, tuotantomenetelmän, palvelun tai muun innovatiivisen ratkaisun kehittämistä,

4) EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden maksamiseen sekä

5) kansainvälisen yhteistyön ja ohjelmien sekä hankkeiden osallistumismaksuihin, laite-toimituksiin ja Tekesin puolesta tehtävistä matkoista muille kuin Tekesin henkilöstölle aiheutuviin matkakustannuksiin.

21. (32.20.28) *Hanke- ja ohjelmatoiminnan selvitys- ja kehittämismenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 12 622 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hanke- ja ohjelmatoiminnan sekä aktivoiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantamiseen.

40. *Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 171 157 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2008 uusia avustuspäätöksiä saa tehdä enintään 213 103 000 eurolla.

Avustuksilla kannustetaan yrityksiä ja muita yhteisöjä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan sekä yhteisiin teknologia-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-ohjelmiin, joiden avulla

pyritään nopeuttamaan kehitystä sekä kasvattamaan jalostusarvoa ja tuottavuutta. Avustuksia myönnettäessä otetaan huomioon hankkeella tavoiteltavat suorat ja välilliset hyödyt, hankkeiden haastavuus ja innovatiivisuus, käytettävien resurssit, kehitettävä ja hyödynnettävä yhteistyö, edistettävät yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvointitekijät sekä Tekesin rahoituksen ja asiantuntijatyön lisävaikutus hankkeen toteutukseen ja tulosodotuksiin.

Avustuksia saa myöntää:

1) valtioneuvoston asetuksilla tarkemmin säädettyihin perusteisiin ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1998/2006) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä

2) EU:n hyväksymiin tutkimushankkeisiin.

Määräraha budjetoidaan maksuspäätösperusteisena.

41. *Valtionavustus eräille yhteisöille keksintö-, laatu- ja standardisointitoimintojen edistämiseksi* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 605 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan liittyvien keksintö-, laatu- ja standardisointitoimintojen edistämiseen ja niistä aiheutuviin hallintomeneihin.

Keksintötoiminnan tukemiseen ja edistämiseen sekä sen hallintomeneistä aiheutuviin kustannuksiin voidaan palvelun julkishyödykkeeseen verrattavan luonteen vuoksi myöntää valtionavustusta lähes täyttä kustannusmäärää vastaavasti. Valtionavustuksen käytön kannalta on perusteltua maksaa säätöille avustusta ennakkona.

Avustuksen käytöstä ja käytön valvonnasta määrätään ministeriön päätöksellä.

42. (32.20.20) *Osaamiskeskusohjelman klustereiden koordinointi* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen osaamiskeskusohjelmaan nimettyjen klustereiden kansallisille koordinaattoreille sekä ohjelmassa käynnistettävien yhteishankkeiden siemenrahoitukseen. Määrärahaa saa käyttää myös ohjelman kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä tukevien kehittämishankkeiden rahoittamiseen. Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulusmenojen osalta suoriteperusteisena.

50. *Avustus kansainvälisen teknologiapalkinnon maksamiseen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena kansainvälisen teknologiapalkinnon maksamiseen.

83. *Lainat teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 74 891 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2008 uusia lainoja saa myöntää enintään 84 503 000 eurolla.

Lainoilla kannustetaan sekä suuria että pk-yrityksiä ja muita yhteisöjä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan sekä yhteisiin teknologia-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-ohjelmiin, joiden avulla pyritään nopeuttamaan kehitystä sekä kasvattamaan jalostusarvoa ja tuotavuutta. Lainoja myönnettäessä otetaan huomioon tavoiteltavat suorat ja välilliset hyödyt, hankkeiden haastavuus ja edistysellisyys, käytettävät resurssit, kehitettävä ja hyödynnettävä yhteistyö, edistettävät yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvointitekijät sekä Tekesin rahoituksen ja asiantuntijatyön vaikutukset.

Määrärahaa saa käyttää valtion lainanannosta sekä valtion takauksesta ja valtion takuusta annetun lain (449/1988), Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1998/2006) ja valtioneuvoston asetuksen (435/2004) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muu-

hun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan.

Lainoja voidaan myöntää riskiehtoisena. Mikäli kehitystyö epäonnistuu teknisesti tai ei johda taloudellisesti hyödynnettävään tulokseen, Tekesillä on lainansaajan hakemuksesta oikeus antaa lainansaajalle valtioneuvoston asetuksen (435/2004) määrittelemien ehtojen puitteissa lisää takaisinmaksuaikaa, muuttaa takautuvasti alun perin vieraan pääoman ehtoisena myönnetty laina tai osa siitä pääomalainaksi tai poikkeustapauksessa jättää lainan maksamaton pääoma ja korot osittain tai kokonaan takaisin perimättä. Muiden kuin pk-yritysten kohdalla näin voidaan menetellä vain erityisen painavista syistä. Suurille yrityksille lainaa voidaan myöntää vain erittäin painavista syistä erityisesti silloin, kun lainan riskiehto on oleellinen hankkeen toteuttamiselle ja se voidaan etukäteen määritellä.

Maksuvapautuksen piiriin tulevien lainojen enimmäismäärä on 20 000 000 euroa.

Lainat voidaan myöntää vakuutta vaatimatta. Osa rahoituksesta voidaan maksaa ennakkona.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

30. Yrityspolitiikka

Työ- ja elinkeinoministeriö tai sen valtuuttamat laitokset saavat tehdä vuonna 2008 Suomen ja Venäjän välillä 15.8.2006 solmitun velkakonversiosopimuksen mukaisia tavara- tai palveluhankintoja koskevia sopimuksia sillä määrällä, joka vuoden 2006 toisessa lisätalousarviossa myönnetystä 30 000 000 Yhdysvaltain dollarin (25 000 000 euroa) velkakonversiovaltuudesta on jäänyt käyttämättä.

Luottolaitosten varoista myönnettävien eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/1977) 4 §:n mukainen turvavarastointilainojen korkohyvityksen enimmäismäärä on 5 prosenttia. Uusia turvavarastolainoja saa hyväksyä vuonna 2008 enintään 8 409 000 euroa.

Turvavarastolain (970/1982) 7 §:n mukaisia varastoavustuksia saa myöntää vuonna 2008 enintään 34 000 euroa.

01. (32.30.21) *Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 469 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) teknisen ja taloudellisen kehityksen edistämiseen,

2) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja kansainväliseen toimintaan liittyviin projekteihin sekä

3) InnoSuomi-toimintaan ja -palkintoihin.

Momentille budjetoidaan hakemus-, ilmoitus- ja käsittelymenettelyistä johtuen tulot pääsääntöisesti maksuperusteella.

02. (32.30.22) *Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 16 257 000 euroa.

40. *Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 638 000 euroa.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta sekä yleisavustuksesta ulkomaankauppaa ja yritysten kansainvälistymistä edistäville järjestöille ja yhteisöille annetun valtioneuvoston asetuksen (1186/2005) mukaisten hankkeiden maksamiseen ja toteuttamiseen.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää yllä mainitun asetuksen mukaisten ulkomailla toteutettujen hankkeiden lisäksi:

1) palvelualojen yhteishankkeisiin, yritys lähtöisten kulttuurivientihankkeiden tukemiseen sekä matkailualan valtakunnallisiin hankkeisiin sekä

2) Shanghain maailmannäyttelyyn osallistumisen valmistelun kustannuksiin.

Avustus pk-yrityksille on enintään 50 %. Avustusta voidaan myöntää korkeammin prosenttiosuusin valtakunnallisiin ja alueellisesti merkittäviin hankkeisiin, joihin ei osallistu yrityksiä tai joiden kulut ovat vaikeasti yrityskehittäisessä tai jos hankkeen hyödyn katsotaan koituvan laajalle yritysjoukolle tai hanke on luonteeltaan poikkeava ja riskialtis.

Valtuus

Uusia avustuksia saa vuonna 2008 myöntää 19 028 000 euroa. Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saadaan käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vielä vuonna 2008. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

42. *Finnvera Oyj:n korkotuet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 073 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yhtiön toiminnan rahoittamiseen myönnettävään korkotukeen valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain (445/1998) ja sitä edeltäneen Kera Oyj:stä annetun lain (65/1971) nojalla annettujen valtioneuvoston sitoumusten mukaisesti.

Valtuus

Alueellisen korkotuen piiriin kuuluvia lainoja erityisrahoitusyhtiö saa myöntää vuonna 2008 enintään 128 330 000 euroa ja elinkeinopoliittisin perustein tuettavien tukiohjelmien mukaisia erityiskorkotuen piirissä olevia lainoja yhteensä enintään 114 314 000 euroa. Valtioneuvosto voi tarvittaessa kysyntätilanteen niin edellyttäessä valtuuksien yhteismäärää ylittämättä muuttaa aluepoliittisten korkotukilainojen ja erityiskorkotukilainojen välistä jakosuhdetta sekä muuttaa korkotuella valtuutta korkotuettomaksi.

43. *Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 140 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Finnvera Oyj:n ja Kera Oyj:n luotonanto- ja takaustoiminnassa syntyneiden tappioiden korvaamiseen valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain (445/1998) ja sitä edeltäneen Kera Oyj:stä annetun lain (65/1971) nojalla annettujen valtioneuvoston sitoumusten mukaisesti.

44. *Alueellinen kuljetustuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain (954/1981) sekä

saaristokuljetusten tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (449/2002) mukaisen kuljetustuen maksamiseen pk-yrityksille.

Määrärahaa saa käyttää myös vuonna 2008 käyttöön otettavan uuden kuljetustukijärjestelmän mukaisen kuljetustuen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 633 000 euroa.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää yritystoiminnan tukemisesta annetun lain (1068/2000) sekä valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (1336/2006) mukaisten avustusten myöntämiseen ja maksamiseen.

Valtuus. Valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain mukaista yritysten kehittämisavustusta sekä yritysten toimintaympäristön kehittämisavustusta saa vuonna 2008 myöntää yhteensä 43 678 000 euroa. Valtuudesta varataan 18 500 000 euroa käytettäväksi valtioneuvoston päätöksellä talouden rakennemuutosten tai muiden äkillisten tapahtumien työllisyydelle ja tuotantotoiminnalle aiheuttamien ennalta arvaamattomien häiriöiden lieventämisen edellyttämiin avustuksiin. Lisäksi valtuudesta enintään 9 700 000 euroa käytetään yksinyrittäjien tukikokeilun toteuttamiseen ja enintään 1 000 000 euroa kyläkaupan investointiavustukseen.

Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saadaan käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vielä vuonna 2008.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää:

1) yritysten kehittämisavustuksiin sekä

2) voittoa tavoittelemattomien julkisten ja yksityisten yhteisöjen sekä säätiöiden toteuttamiin yritysten toimintaympäristöä kehittäviin hankkeisiin myönnettäviin avustuksiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

47. (32.30.47 ja 49) *Avustus elinkeinopolitiikkaa edistävälle järjestöille* (siirtomääräraha 3 v) Momentille myönnetään 29 867 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) työ- ja elinkeinoministeriön toimintaan liittyvien järjestöjen valtionapuun ja lähinnä pk-yritysten kehittämispalvelujen tuottamiseen sekä ulkomaisten investointien edistämiseen,

2) valtionavustusten maksamiseen pk-yritystoiminnan edistämisyhteisöille, pk-yrityksille tarkoitettujen palvelujen kehittämiseen sekä alueellisiin elinkeinojen kehittämishankkeisiin,

3) julkisten yhteisöjen hankkeiden rahoittamiseen,

4) ulkomaankauppaa edistävien järjestöjen ja Finpro ry:n tarjoaman perusneuvonnan, koulutuksen ja asiantuntijapalveluiden tuottamiseen sekä

5) Yritys-Suomi -portaalin ylläpitoon ja kehittämiseen.

Momentin käyttötarkoituksessa mainittuihin ulkomaisten investointien edistämisestä aiheutuviin kustannuksiin voidaan palvelun julkis-työhyödykkeeseen verrattavan luonteen johdosta myöntää valtionavustusta täyttä kustannusmäärää vastaavasti. Myös pk-yrityksille tarkoitettujen palvelujen, ml. verkkopalvelut, kehittämiseen, yritysten eettisen vastuun ja luovien alojen yritystoiminnan edistämiseen sekä alueellisiin elinkeinojen kehittämishankkeisiin voidaan erityisissä tapauksissa niiden yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden perusteella myöntää valtionapua kustannusten täyttä määrää vastaavasti.

Elinkeinopolitiikkaa edistävien järjestöjen avustukset myönnetään valtioneuvoston tarkemmin päättämien perusteiden mukaisesti.

Yleisavustusta myönnetään edellä kohdassa neljä mainituille järjestöille yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta sekä yleisavustuksesta ulkomaankauppaa ja yritysten kansainvälistymistä edistävälle järjestöille ja yhteisöille annetun valtioneuvoston asetuksen (1186/2005) mukaisesti. Yleisavustusta voidaan myöntää yhteensä enintään 75 prosenttia avustukseen hyväksyttävistä kustannuksista.

48. *Korkotuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 36 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta annetun lain (1137/1996) mukaisen korkotuen maksamiseen,

2) julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain (1136/1996) tarkoittamalle yhtiölle, Suomen Vientiluotto Oy:lle, maksettavan hallinnointipalkkion suorittamiseen sekä

3) Valtiokonttorille korontasaussovimuksista aiheutuvien korko- ja valuutariskien suojaukseen tarvittavien toimenpiteiden ja kustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

60. *Siirrot valtiontakuurahastoon* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtiontakuurahastosta annetun lain (444/1998), vientitakuulain (479/1962) ja valtion vientitakuista annetun lain (422/2001) perusteella myönnettyjen takuiden aiheuttamiin korvausmenoihin sekä

2) valtiontakaustoimintaa koskevien lakien (375/1963, 573/1972 ja 609/1973) nojalla valtiontakaustoiminnasta annettujen takaus-sitoumusten ja perusraaka-ainehuollon turvaamiseksi annetun lain (651/1985), valtion vakauttamistakauksista annetun lain (529/1993) perusteella myönnettyjen takuiden ja takausten sekä valtion pääomatakuista annetun lain (594/1992) nojalla ennen vuotta 1999 myönnettyjen takuiden aiheuttamien korvausmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

40. *Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka ja markkinoiden sääntely*

01. (32.40.21) *Kuluttajaviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 924 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Kuluttaja-lehden hinnan alentamiseen enintään 100 000 euroa.

Nettobudjetoitavina tuloina otetaan huomioon myös EU:lta saatavat tulot.

02. (32.40.26) *Kilpailuviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 281 000 euroa.

31. *Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 611 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (713/2000) mukaisen korvauksen maksamiseen talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottajille,

2) projektihenkilöstön palkkaukseen Kuluttajavirastoon sekä

3) talous- ja velkaneuvojien koulutukseen ja materiaalin tuottamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

50. *Valtionavustus kuluttajajärjestöille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 823 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena kuluttajajärjestöjen ja Työtehoseura ry:n kotitalousosaston tukemiseen Kuluttajaviraston määrittelemistä toiminnoista aiheutuviin kuluihin.

95. *Ryhmäkanteen oikeudenkäyntikulut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ryhmäkannelain (444/2007) mukaisesta ryhmäkanteesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen maksamiseen.

50. (26.98, osa) Alueiden kehittäminen

43. (26.98.43) *Maakunnan kehittämiserä* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 33 156 000 euroa.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 20 §:ssä tarkoitettu maakunnan kehittämiserä.

Määrärahaa saa käyttää:

1) alueiden elinkeinotoiminnan omaehtoiseen kehittämiseen,

2) osaamiskeskus-, aluekeskus- ja kaupunkipoliittisiin toimenpiteisiin, maaseudun ja saariston kehittämiseen,

3) seudullisiin yhteistyöhankkeisiin,

4) maakunnan kehittämiserästä rahoitettavien ohjelmien ja hankkeiden toteuttamiseen tarvittavan enintään 22 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä

5) henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen.

63. (26.98.63) *Kainuun kehittämiserä* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 46 010 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Kainuun hallintokokeilusta annetun lain (343/2003) 6 ja 10 §:n mukaisten menojen maksamiseen,

2) aiempina vuosina momenteilla 34.06.51 ja 34.06.64 tehdyistä päätöksistä vuonna 2008 aiheutuvien menojen maksamiseen siltä osin kuin ne ovat kohdistuneet Kainuun hallintokokeilu -alueelle,

3) toimintamenojen maksamiseen. Momentille budjetoidaan toimintamenojen vakiosisällön mukaiset tulot sekä tiehallinnon toimenpiteissä ulkopuolisten rahoittajien maksamat maksuosuudet sekä

4) enintään 35 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan suoriteperusteella siltä osin kuin määrärahasta maksetaan kulutusmenoja. Muilta osin määräraha budjetoidaan maksuperusteella.

Valtuus

Vuonna 2008 saa tehdä päätöksiä siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2009—2011 enintään 2 500 000 euroa.

60. Energiapolitiikka

01. (32.60.21) *Energiamarkkinaviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 711 000 euroa.

20. (32.60.27) *Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen ja energiatiedotus* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) energiansäästöön, energian tehokkaaseen käyttöön sekä uusiutuvan energian käyttöön ja tuotantoon liittyvään informaatiotoimintaan ja selvityksiin,

2) uuden säästöteknologian markkinoiden edistämiseen,

3) muuhun energia-alan tiedottamiseen ja tietohuollon järjestämiseen,

4) kansallisen energia- ja ilmastostrategian toteuttamiseen liittyvään tiedottamiseen,

5) kansainväliseen yhteistyöhön sekä

6) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien hankkeiden osarahoitukseen.

40. *Energiatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 27 600 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2008 tukea saa myöntää enintään 25 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) energiatalouden kehittämiseen ilmasto- ja ympäristömyönteisemmäksi tukemalla energian säästöä ja uusiutuvan energian käyttöä edistäviä investointeja ja selvityksiä,

2) uuden teknologian käyttöönottoon liittyvien investointien ja selvityshankkeiden tukemiseen,

3) energihuollon varmuuden ja monipuolisuuden edistämiseen tukemalla kotimaisten

energiälähteiden tuotantoon ja käyttöön liittyviä investointeja ja selvityksiä tai

4) energiansäästöä, energian tuotannon tai käytön ympäristöhaittoja vähentävien tai energihuollon varmuutta ja monipuolisuutta muutoin edistävien selvitysten tukemiseen.

Etusija annetaan uuden teknologian kauppalistamista edistäville hankkeille. Energiatukea voidaan myöntää yrityksille, kunnille ja muille yhteisöille. Tukea ei myönnetä asunto-osakeyhtiöille, asuinkiinteistöille, valtionosuutta saaville perustamishankkeille eikä maataloille tai niiden yhteyteen toteutettaville hankkeille. Tukea ei myönnetä myöskään Suomessa toteutettaviin ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan (SopS 12—13/2005) 6 artiklassa tarkoitettuihin hankkeisiin (yhteistoteutushankkeet). Jos hanke kuuluu päästökauppalain (683/2004) soveltamisalan piiriin, hanketta voidaan tukea vain sen sisältämän uuden teknologian osalta. Energiatehokkuusso-pimusjärjestelmään kuuluvia päästökauppalain piirissä olevia hankkeita voidaan myös tukea. Tuen enimmäismäärää harkittaessa ei oteta huomioon kunnan tai muun yhteisön rakentamis- ja omistamisessa energiahankkeissa kyseisten tahojen oman rahoituksen osuutta, jos se ei sisällä sellaista taloudellista etuutta, joka olisi katsottava EY:n lainsäädännössä tarkoitetuksi valtiontueksi. Sama koskee kunnan tai muun yhteisön omistamien kiinteistöjen katselmustoiminnan tukemista. Rahoituksella, jonka ei katsota olevan valtiontukea tai muuta julkista tukea, tarkoitetaan esimerkiksi markkinaehdoin myönnettävää rahoitusta tai omarahoitusta. Energiatuella tuetuissa hankkeissa tuensaajan omarahoitusosuuden tulee olla vähintään 25 % hankkeen kokonaisrahoituksesta.

Avustukset myönnetään valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävin perustein. Työ- ja elinkeinoministeriö voi antaa erikseen päätöksen muiden kuin valtioneuvoston asetuksessa mainittujen hankkeiden tai ohjelmien tukemisesta ja myönnettävän tuen enimmäismäärästä saatuaan valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnan lausunnon asiasta. Määrärahaa saa käyttää lisäksi energiatauen myöntämisen yleisistä ehdoista

annettujen valtioneuvoston päätösten (29/1999) ja (625/2002) nojalla aiemmin myönnettyjen tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

43. *Kioton mekanismit* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) päästöyksiköiden hankkimiseen Kioton pöytäkirjan joustomekanismien avulla enintään 10 miljoonaa tonnia sopimuskaudelle 2008—2012,

2) joustomekanismien hallinnoinnin kustannuksiin,

3) päästöyksiköiden hankinnan edellytysten tukemiseen sekä

4) valuuttakurssimuutoksista aiheutuviin menoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2008 saa tehdä sitoumuksia enintään 15 000 000 euron arvosta.

Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saadaan käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

45. *Biopolttoaineiden uusien tuotantoteknologioiden demonstrointi* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) yrityksille ja muille yhteisöille myönnettäviin avustuksiin uusien liikenteen biopolttoaineiden tuotantoon ja käyttöön liittyvän teknologian pilot- ja demonstraatiohankkeisiin,

2) selvityksiin, jotka liittyvät biopolttoaineiden ympäristö- ja kansantaloudellisiin vaikutuksiin sekä

3) osallistumiseen eurooppalaiseen yhteistyöhön kestävä kehityksen kriteeristön aikaansaamiseksi ja uusien polttoainestandardien kehittämiseksi.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätosperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2008 avustuksia saa myöntää enintään 5 000 000 euroa.

50. *Eräät energiataloudelliset avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen järjestöille ja yhteisöille energiapolitiikan tavoitteita tukevaan toimintaan. Tällä tarkoitetaan erityisesti sellaista toimintaa, jolla edistetään energian säästöä ja uusiutuvien energialähteiden hyödyntämistä sekä kotimaisten polttoaineiden tuotantoa. Avustus on tarkoitettu ensisijaisesti pienet taloudelliset resurssit omaaville järjestöille ja muille yhteisöille. Avustusta voidaan myöntää joko yleisavustuksena järjestön sääntömääräisen toiminnan tukemiseen tai erityisavustuksena tiettyyn hankkeeseen.

Avustukset myönnetään valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettyinä perusteina.

70. (32.30, osa, 34.05 ja 26.98, osa) EU:n rakennerrahastojen ohjelmien toteutus

61. *(26.98.61 ja 34.05.61) Euroopan aluekehitysrahaston ja sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerrahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2000—2006* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 191 532 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien EU:n ohjelmakauden 2000—2006 tavoite 1- ja 2 -ohjelmia toteuttavien hankkeiden EU-rahoitusosuuden maksamiseen,

2) Euroopan sosiaalirahastosta rahoitettavien EU:n ohjelmakauden 2000—2006 tavoite 1-, 2- ja 3 -ohjelmien sekä yhteisöaloiteohjelma Equalia toteuttavien hankkeiden EU-rahoitusosuuden maksamiseen sekä

3) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteutta-

misen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin määrärahasta 6 867 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt momenteilla 26.98.61 ja 34.05.61 käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

62. *(26.98.62, 32.30.62 ja 34.05.62) EU:n rakennerrahastojen valtion rahoitusosuus työ- ja elinkeinoministeriön osalta ohjelmakaudella 2000—2006* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 122 678 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n ohjelmakauden 2000—2006 Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta rahoitettavien, tavoite 1-, 2- ja 3 -ohjelmien sekä yhteisöaloitteiden ja innovatiivisten toimien hankkeiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen,

2) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen,

3) neuvoston asetuksen (EY 1260/1999) artiklan 39 (varainhoitoa koskevat oikaisut) ja neuvoston asetuksen (ETY 2082/1993) artiklan 24 (tuen vähentäminen, pidättäminen ja peruuttaminen) mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä

4) EU:n ohjelmakauden 1995—1999 sitoumusten maksamiseen.

Vuonna 2008 osaamisen kehittämispalveluihin osallistuvilta peritään rahoitusosuus, joka on noin kuudesosa niistä erilliskustannuksista, joita palvelujen tuottamisesta aiheutuu.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin määrärahasta 3 738 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt momenteilla 26.98.62, 32.30.62 ja

34.05.62 käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

64. (26.98.64 ja 34.05.64) *EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 112 116 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitetta toteuttavien Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettavien toimenpideohjelmien hankkeiden EU-rahoitusosuuden maksamiseen,

2) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 Manner-Suomen ESR -ohjelmaa toteuttavien hankkeiden EU -rahoitusosuuden maksamiseen,

3) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen,

4) yhdessä momentin 32.70.65 kanssa Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 122 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta teknisen avun osuus on 59 htv. Palkattava enimmäishenkilötyövuosimäärä on sekä ohjelmakauden 2007—2013 että momenteilta 32.70.61, 32.70.62 ja muiden hallinnonalojen valtion rahoitusosuosmomenteilta rahoitettavan ohjelmakauden 2000—2006 yhteismäärä sekä

5) yhdessä momentin 32.70.65 kanssa Euroopan sosiaalirahaston osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 403 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta teknisen avun osuus on 136 htv. Palkattava enimmäishenkilötyövuosimäärä on sekä ohjelmakauden 2007—2013 että momenteilta 32.70.61, 32.70.62 ja opetusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön vastaavilta valtion rahoitusosuosmomenteilta rahoitettavan ohjelmakauden 2000—2006 yhteismäärä.

Momentin myöntämisvaltuudesta 425 000 euroa varataan teknisenä apuna valtiovarainministeriölle EU:n rakennerahastojen tarkastustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen

sekä yhdessä momentilla 32.70.65 olevan valtion rahoitusosuuden kanssa yhteensä enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin myöntämisvaltuudesta 12 352 000 euroa ja määrärahasta 6 938 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2008 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 240 456 000 eurolla. Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt momenteilla 26.98.64 ja 34.05.64 käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

65. (26.98.65 ja 34.05.65) *Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 89 043 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitetta toteuttavien toimenpideohjelmien Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden sekä Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen (tavoite 3) ja Euroopan naapuruus- ja kumppanuusinstrumentin rajayhteistyöosion (ENPI CBC) valtion rahoitusosuuden maksamiseen,

2) Euroopan sosiaalirahastosta ohjelmakauden 2007—2013 alueellinen kilpailukyky ja työllisyys tavoitetta toteuttavan Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelman valtion rahoitusosuuden maksamiseen sekä

3) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen.

Momentin myöntämisvaltuudesta 425 000 euroa varataan teknisenä apuna valtiovarainministeriölle EU:n rakennerahastojen tarkastustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin myöntämisvaltuudesta 8 230 000 euroa ja määrärahasta 4 172 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2008 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 209 794 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2007 myöntämisvaltuutta on jäänyt momenteilla 26.98.65 ja 34.05.65 käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2008.

80. (34.06, osa) Työvoimapolitiikka

01. (34.06.21) *Työvoima-asiain paikallishallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 150 997 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) julkisen työvoimapolitiikan kokeilu- ja kehittämishankkeiden menojen maksamiseen, lukuun ottamatta työvoimapolitiikan aikuiskoulutuksen hankkeita, jotka rahoitetaan momentilta 32.80.51, sekä

2) lähialueiden työhallintojen kehittämiseen.

Palvelukeskusten toimintaan tarkoitettua määrärahaa käytetään edellyttäen, että kunnat sijoittavat yhteisiin toimipisteisiin suunnitellun saman määrän virkailijoita kuin työvoimatoimisto. Työ- ja elinkeinohallinto sekä kunta vastaavat yhdessä toiminnasta aiheutuvista kustannuksista työ- ja elinkeinoministeriön tarkemmin määrittelemällä tavalla.

51. (34.06.51) *Työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimet* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 554 422 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) julkisesta työvoimapolitiikasta annetun lain (1295/2002) 6 luvun 1 §:n mukaisen työvoimapolitiikan aikuiskoulutuksen hankintaan ja julkiseen työvoimapolitiikkaan kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1346/2002) 1 luvun 3 §:n ja 2 luvun 7 §:n mukaisten ennen koulutuksen alkua myönnettävien ylläpitokustannusten korvausten maksamiseen,

2) työvoimapolitiikan opiskelijavalinnasta, tiedottamisesta, tarjouspyyntö- ja hankintail-

moittelusta aiheutuvien menojen maksamiseen, työvoimapolitiikan suunnittelua ja hankinta-toimintaa tukevasta kehittämis-, kokeilu- ja selvitystyöstä ja koulutus- ja konsulttipalvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen työvoimapolitiikkaan liittyviin tehtäviin,

3) koulutuksen ja majoituksen hankkimiseen Pohjoiskalotin koulutussäätiöltä,

4) julkisesta työvoimapolitiikasta annetun lain 7 luvun 4 §:n mukaiseen työttömien työllistämiseen valtion virastoille ja laitoksille enintään 1 200 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen enintään 2 200 euron suuruisen kuukausipalkan mukaisesti sekä työn järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin,

5) palkkatuen perustukien maksamiseen työnantajalle sen työllistäessä työttömyyspäivärahalta olevan henkilön tai muun työmarkkinatukeen oikeutetun henkilön kuin julkisesta työvoimapolitiikasta annetun lain 1 luvun 7 §:n mukaisen vaikeasti työllistyvän tai vähintään 130 päivää työmarkkinatukea saaneen työttömän, joka täyttää mainitun lain 7 luvun 12 a §:n edellytykset, tai yhdenjaksoisesti vähintään 65 päivää työmarkkinatukea saaneen nuoren työttömän,

6) työllistämistuen perustuen maksamiseen toimeentulon turvaamiseksi julkisesta työvoimapolitiikasta annetun lain 7 luvun 5 §:n mukaisesti starttirahana muulle kuin työmarkkinatukeen oikeutetulle henkilölle sekä 8 luvun 1 §:n mukaiseen työelämävalmennukseen osallistuvalla työttömällä työnhakijalla, joka ei ole oikeutettu työmarkkinatukeen,

7) työllistämistuen lisäosien maksamiseen julkisesta työvoimapolitiikasta annetun lain 7 luvun 9 §:n mukaisesti,

8) lisätukien maksamiseen kunnille julkisesta työvoimapolitiikasta annetun lain 7 luvun 12 §:n mukaisesti,

9) eräiden työllisyysmäärärahojen käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (1345/2002) mukaisesti työllisyyspolitiikkaan avustuksiin kunnalle, kuntayhtymälle ja muulle yhteisölle, säätiölle sekä sosiaaliselle yritykselle,

10) starttirahan hakijoiden yritystoiminnan edellytysten selvittämisestä aiheutuviin menoihin,

11) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 11 §:n 2 momentin ja 13 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohdan mukaisista ammatinvalinnan, urasuunnittelun ja ammatillisen koulutuksen toimenpiteistä aiheutuvien palvelujen tuottajan palvelumaksujen maksamiseen, julkiseen työvoimapalveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 luvun mukaisen työolosuhteiden järjestelytuen maksamiseen, julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 2 §:n 2 ja 3 momenttien ja julkiseen työvoimapalveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 luvun mukaisen ylläpitokustannusten korvausten ja toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettujen päivärahain maksamiseen sekä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 6 §:n 2 ja 3 momenttien mukaisen ylläpitokorvauksen maksamiseen,

12) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 3 luvun 1 §:n mukaisten täydentävien palvelujen hankintaan ja lain 10 luvun 6 §:n mukaisen harkinnanvaraisen ylläpitokorvauksen maksamiseen työnhakuvalmennukseen osallistuvalla,

13) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 6 luvun 14 §:n mukaisen vakuutusturvan kustannuksiin sekä vakuutusturvan järjestämiseen henkilöille, jotka osallistuvat julkiseen työvoimapalveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun työhönvalmennukseen muussa palveluksessa,

14) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 10 luvun 1 §:n mukaisen liikkuvuusavustuksen maksamiseen,

15) enintään 437 000 euroa Venäjän lähi-alueiden työvoiman ammatillisesta kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen työ- ja elinkeinoministeriön tarkemmin päättämällä tavalla sekä

16) ennen työllisyyslain (275/1987) voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin.

Kainuun hallintokokeilualueella määrärahaa saa käyttää vain kohdan 1 mukaisten ennen koulutuksen alkua myönnettävien ylläpitokustannusten korvausten maksamiseen sekä kohtien 2 ja 10—15 menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Siirtomenot budjetoidaan suoriteperusteisena lukuun ottamatta Valtiokonttorin tapaturmavakuutusmaksuja, jotka budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

1) Vuonna 2008 saa julkisten työvoimapalvelujen ja niitä täydentävien palvelujen hankinnasta aiheutua valtiolle Kainuun hallintokokeilun piiriin kuuluvia työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintoja lukuun ottamatta menoja vuoden 2008 jälkeen enintään 110 200 000 euroa.

2) Vuonna 2008 saa tehdä Venäjän lähialueiden työvoiman ammatillista kehittämistä koskevia hankintasopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2008 jälkeen enintään 100 000 euroa.

Määrärahasta varataan 15 000 000 euroa käytettäväksi täydennysrahoituksena nuorten syrjäytymisen ehkäisyä ja työllisyyttä edistäviin toimenpiteisiin.

64. (34.06.64) *Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 29 755 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain perusteella eräiden työllisyysmäärärahojen käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 1 luvun mukaisiin investointiavustuksiin ja 2 luvun mukaiseen työllisyystyöohjelmaan lukuun ottamatta Kainuun hallintokokeilua sekä

2) investoinneiksi katsottavista valtion hankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen lukuun ottamatta Kainuun hallintokokeilua.

Momentilta saa maksaa myös sijoitusmenoja, jotka budjetoidaan maksatuspäätösperusteisina.

Valtuus

Vuonna 2008 saa Kainuun hallintokokeilua lukuun ottamatta tehdä enintään 18 250 000

euron arvosta uusia sitoumuksia työllisyysperusteisiin investointeihin. Vuoden 2007 valtuuden käyttämättä jäävästä osasta saa tehdä sitoumuksia vuonna 2008.

90. (34.99) Hallinnonalan muut menot

20. (34.99.23) *Siviilipalvelus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 243 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) siviilipalveluksen toimeenpanosta siviilipalveluslain (1723/1991) nojalla aiheutuviin kustannuksiin sekä

2) työ- ja elinkeinohallinnossa palvelevien siviilipalvelusvelvollisten päiväraha- ja ylläpito-kustannuksiin.

50. (34.99.50) *Palkkaturva* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) mukaisten menojen maksamiseen sekä

2) enintään 673 000 euroa palkkaturvamenetelyyn liittyviin viranomaismaksuihin ja oikeudenkäyntikuluihin sekä konkurssikustannusten maksamiseen.

Momentin määrärahaa saa käyttää myös kulumenoihin.

51. (34.99.51) *Eräät merimiespalvelut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) merimiespalvelulain (447/2007) nojalla merimiesten hyvinvoinnin edistämiseen tarkoitettujen palvelujen valtion osuuden maksamiseen,

2) merimieslaissa tarkoitettun työsopimuksen tekemisestä annetun asetuksen (783/1995) mukaisiin palveluihin,

3) merimieslain (423/1978) ja merimiesten vuosilomalain (433/1984) nojalla merimiesten vuosiloma- ja vanhempainvapaamatkakustannuksiin ja

4) merimiesten työsuhteen alkamiseen ja päättymiseen liittyviin matkakustannuksiin suoritettavan valtion osuuden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Valtion osuus merimiespalvelutoimiston menoista sekä valtion osuus työnantajille eräisiin merimiesten matkakustannuksiin budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti.

Päälukko 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (33.01, osa, 03, 04, 12 ja 14) Hallinto

01. (33.01.21) *Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 38 763 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) Kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan järjestämiseen,

2) lääkinnällisen pelastustoimen ja poikkeusolojen valmiudesta sekä näihin liittyvien laitteiden ja kalusteiden hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen,

3) sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen sekä

4) terveyden edistämisen politiikkaohjelman palkkaus-, matka-, kokous-, koulutus- ja tiedotus- sekä muihin vastaaviin toimintamenoihin.

Määrärahasta saa käyttää enintään 350 000 euroa työterveydenhuollon koulutuksesta ja työterveyshenkilöstön kehittämiseen liittyvien hankkeiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

02. (33.03.21) *Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 020 000 euroa.

03. (33.04.21) *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 060 000 euroa.

04. (33.14.21) *Valtion mielisairaaloiden toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 718 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tieteellisestä tutkimustyöstä ja yliopistopetuksesta aiheutuneiden menojen sekä muiden toimintamenojen maksamiseen,

2) vaarallisten ja vaikeahoitoisten lasten ja nuorten psykiatrisen hoitoyksikön palvelujen kysynnän vaihtelusta aiheutuvien menojen maksamiseen,

3) maatalousavustuksia vastaavien menojen maksamiseen ja

4) sairaaloiden yleishallinnosta ja ohjauksesta Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukselle aiheutuviin kustannuksiin.

05. (33.12.21) *Valtion koulukotien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 603 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) koulukotien sisällölliseen kehittämiseen, toiminnan tukemiseen ja kysynnän vuosittaisen vaihtelun tasaamiseen sekä koulukotitoimintaan erikoistuvaan nuorisopsykiatriaan,

2) alueelliseen lastensuojelutyöhön,

3) perhetoiminnasta aiheutuvien palkkioiden ja muiden menojen maksamiseen,

4) koulukotien maatalous- ja metsätaloudesta aiheutuvien menojen maksamiseen,

5) kansainväliseen ja lähialueyhteistyöhön,

6) maatalousavustuksia vastaavien menojen maksamiseen ja

7) koulukotien yleishallinnosta ja ohjauksesta Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukselle aiheutuviin kustannuksiin.

Määrärahasta saa käyttää koulukotien maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen enintään 300 000 euroa.

29. *Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 000 000 euroa.

66. (33.01.67) *Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 210 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisten järjestöjen ja laitosten jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

**02. (33.05, 06, osa, 09, 10, 11, osa ja 33, osa)
Valvonta**

01. (33.06.21) *Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 025 000 euroa.

02. (33.09.21) *Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 281 000 euroa.

03. (33.10.21) *Säteilyturvakeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 165 000 euroa.

04. (33.11.21) *Lääkelaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 363 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Lääkelaitoksen hyväksymien, laitoksen ulkopuolella toteutettavien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

20. (33.33.23) *Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain (459/1973) 12 §:n mukaisen oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menojen maksamiseen ja

2) oikeuslääkeopillisista tutkimuksista suoritettavista korvauksista annetun asetuksen (862/2004) mukaisten palkkioiden ja korvausten maksamiseen.

**03. (33.01, osa, 02, 07, osa, 08, osa ja 11, osa)
Tutkimus- ja kehittämistoiminta**

01. (33.02.21) *Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskusten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 294 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) jäsenmaksujen maksamiseen,
2) sosiaali- ja terveydenhuollon tilastotietokannan käytöstä aiheutuvien menojen maksamiseen,

3) Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskusten ulkopuolella toimeksiannosta tai yhteishankkeena toteutettavasta tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen,

4) Alkoholitutkimussäätiölle suoritettavan valtionavustuksen maksamiseen,

5) Alkoholitutkimussäätiön toiminnasta Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuselle aiheutuvien menojen maksamiseen,

6) täydennyskoulutuksen avustuksen ja ulkoilla toteutettavien projektien menojen maksamiseen,

7) koulutusneuvolatoiminnasta kunnille maksettavien korvausten sekä äitiysavustuksen opaskirjojen toimittamisesta Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuselle aiheutuvien menojen maksamiseen ja

8) TerveSos-palkinnon maksamiseen.

02. (33.08.21) *Kansanterveyslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 994 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoitukseen ja

2) nettobudjetoidun yhteisrahoitteisen toiminnan tuloihin välittömästi liittyvien apurahojen maksamiseen.

03. (33.11.22) *Lääkehoidon kehittämiskeskusten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 370 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Lääkehoidon kehittämiskeskuksen hyväksymien, sen ulkopuolella toteutettavien koulutus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

50. (33.07.50) *Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 38 240 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 3 §:n nojalla Työterveyslaitoksen toiminnasta aiheutuviin menoihin suoritettavan valtionavun maksamiseen ja

2) EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

62. (33.01.62) *EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2000—2006 Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta rahoitettavien tavoite 1-, 2- ja 3 -ohjelmien sekä yhteisöaloitteiden Equal, Interreg ja Urban sekä innovatiivisten toimien hankkeiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen,

2) teknisen avun ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen yhdessä momentilla 32.70.61 olevien EU-osuuksien kanssa,

3) neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/1999 30 artiklasta (tukikelpoisuus) ja 39 artiklasta (varainhoitoa koskevat oikaistut) johtuvien velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

63. (33.01.28 ja 63) *Eräät erityishankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 690 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittämiseen tietoteknologian avulla ja tietoteknologian hyödyntämisen edellyttämän infrastruktuurin rakentamiseen,

2) hankkeen läpiviemisen edellyttämään koulutus- ja kehittämistoimintaan sosiaali- ja terveysministeriön erikseen määäämin perustein,

3) rahoitusavustusten maksamiseen,

4) terveydenhuollon kansallisen sähköisen arkiston tietojärjestelmäarkkitehtuurin määritteelyyn ja perustamiseen liittyviin menoihin ja sähköisen arkistopalvelun valtakunnallisen toimijan toiminnasta aiheutuviin menoihin,

5) sosiaali- ja terveysministeriön strategista suunnittelua ja päätöksentekoa tukevien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen,

6) ministeriön toimialaan liittyvien ohjelmien ja kokeilujen toimeenpanosta aiheutuvien toimintamenojen ja rahoitusavustusten maksamiseen ja

7) EU:n hyväksymien puite- ja aihealueittaisen ohjelmien mukaisten hankkeiden rahoittamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

10. (33.15, 28, osa ja 35.30, osa) Perhe- ja asu- miskustannusten tasaus

27. *Valtion korvaus Kansaneläkelaitokselle elatus-
tuen siirron toimeenpanokustannuksista*
(siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 861 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvauksena elatus-
tuen siirrosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuvi-
ta kustannuksista, jotka syntyvät tietojärjestel-
män rakentamisesta sekä asiakkaiden tietojen
siirrosta kunnilta Kansaneläkelaitokselle.

50. (33.15.51) *Äitiysavustus ja valtion tuki kansainväliseen lapseksiottamiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) äitiysavustuslain (477/1993) mukaisten äitiysavustusten suorittamiseen, äitiyspakkauksiin liittyvien arvonlisäverojen ja yleiskulujen maksamiseen ja

2) tuen maksamiseen kansainvälisestä lapseksiottamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

51. (33.15.52) *Lapsilisät* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 414 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lapsilisälain (796/1992) mukaisten lapsilisien maksamiseen.

52. (33.15.53) *Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 9 §:n,

2) elatusturvalain (671/1998) 4 a §:n mukaisen valtion korvausten maksamiseen ja

3) EU:n kemikaaliviraston henkilöstön lasten päivähoidon järjestämiseen Suomessa samoin edellytyksin kuin henkilöiden omilla kotikunnissa.

53. (33.28.50) *Sotilasavustus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sotilasavustuslain (781/1993) mukaisten sotilasavustusten maksamiseen.

54. (35.30.54) *Asumistuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 441 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää asumistukilain (408/1975) mukaisten asumistukien maksamiseen.

20. (33.17 ja 34.06, osa) Työttömyysturva

31. (34.06.31) *Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) mukaisten valtion korvausten maksamiseen kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä. Määräraha budjetoidaan suoriteperusteisena.

50. (33.17.50) *Valtionosuus työttömyyskassoil-
le* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 452 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää työttömyysturvalain (1290/2002) mukaisten ansiosidonnaisten etuuksien rahoittamiseen siten kuin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) ja työttömyyskassalaissa (603/1984) on säädetty valtion osuudesta.

51. (33.17.51) *Työttömyysturvalain mukainen perusturva* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 62 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan ja siihen liittyvän lapsikorotuksen maksamiseen.

52. (34.06.52) *Työmarkkinatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 699 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) työttömyysturvalain (1290/2002) sekä maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapai-
kanhakijoiden vastaanotosta annetun lain (493/1999) perusteella maksettavan työmarkkinatuen ja ylläpitokorvausten maksamiseen,

2) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) perusteella työnantajalle maksettavan palkkatuen perustukiosuuden maksamiseen niiden työmarkkinatukeen oikeutettujen osalta, jotka ovat vaikeasti työllistyviä tai jotka ovat työttömyyden perusteella saaneet työmarkkinatukea vähintään 65 päivältä ja täyttävät lain 7 luvun 12 a §:n edellytykset,

3) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain perusteella työmarkkinatukeen oikeutetulle myönnetyn starttirahan perustukea vastaavan osuuden maksamiseen ja

4) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaisessa työelämävalmennuksessa ja työharjoittelussa olevien henkilöiden ylläpitokorvausten maksamiseen ja vakuutusturvan kustannuksiin.

Palkkatuen ja starttirahan perustuki sekä vakuutukset budjetoidaan suoriteperusteisina lukuun ottamatta Valtiokonttorin tapaturmavakuutusmaksuja, jotka budjetoidaan maksuperusteisina.

Nettobudjetoinnissa otetaan valtion talousarviosta annetun lain 3 a §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla huomioon Kansaneläkelaitokselle maksettavat maksuvalmiussuoritukset vähennettynä Kansaneläkelaitoksen suorittamilla palauksilla.

53. (33.17.53) *Valtionosuus koulutuspäivärahasta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) työttömyysturvalain mukaisen koulutuspäivärahana maksettavan peruspäivärahan, työmarkkinatuen ja näihin liittyvien lapsikorotusten maksamiseen ja

2) työttömyysturvalain mukaisen koulutuspäivärahana maksettavan ansiopäivärahan rahoitukseen siten kuin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa ja työttömyyskassalaisa on säädetty valtion osuudesta.

54. (34.06.50) *Työvoimapolitiiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintosiaaliset edut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 141 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisten koulutustukien ja ylläpitokorvausten maksamiseen niille työvoimapolitiisessa aikuiskoulutuksessa opiskeleville, joiden koulutus rahoitetaan momenteilta 32.80.51 (ennen 34.06.51), 32.50.63 (ennen 26.98.63), 32.70.64 (ennen 34.05.64) ja 32.70.65 (ennen 34.05.65) ja työttö-

myyskassojen hallintokuluosuuden maksamiseen.

55. (33.17.54) *Valtionosuus aikuiskoulutustuesta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 21 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaisen valtionosuuden maksamiseen.

56. (33.17.55) *Valtionosuus vuorottelukorvauksesta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 39 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

30. (33.18) Sairausvakuutus

60. (33.18.60) *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 175 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) sairausvakuutuslain (1224/2004) sekä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaisten valtion osuuksien maksamiseen ja

2) maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain (859/1984) mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

Kansaneläkelaitos saa käyttää Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaiseen harkinnanvaraiseen yksilökohtaiseen kuntoutukseen enintään 88 700 000 euroa ja saman lain mukaisen yksilökohtaisen kuntoutuksen kehittämishankkeisiin, kuntoutuslaitosten perusparannuksiin ja käyttöavustuksiin, sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskeviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin enintään 13 000 000 euroa.

Määrärahan mitoitus perustuu harkinnanvaraisen kuntoutuksen yksilökohtaisen kuntoutuksen osalta suoriteperusteeseen.

40. (33.16, 19, 20 ja 28, osa) Eläkkeet

50. (33.19.50) *Valtion osuus merimieseläkekassan menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 44 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää merimieseläkelain (1290/2006) 152 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

51. (33.19.51) *Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 471 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 135 §:n ja sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) 41 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

52. (33.19.52) *Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 79 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yrittäjän eläkelain (1272/2006) 140 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

53. (33.19.53) *Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmi vuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) 8 §:n mukaiseen valtion korvaukseen.

54. (33.20.53) *Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 15 §:n ja 16 §:n ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 10 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

55. (33.16.60) *Yleinen perhe-eläke* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 37 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kansaneläkelain (568/2007) 101 §:n sekä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaisten eläkkeiden maksamiseen.

56. (33.28.60) *Pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää eräiden pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005) mukaisen tuen maksamiseen.

57. (33.28.51) *Maahanmuuttajan erityistuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain (1192/2002) mukaisen tuen maksamiseen.

60. (33.19.60) *Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 267 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansaneläkelain (568/2007) 101—103 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen,

2) vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 53 §:n mukaisten etuuksien maksamiseen,

3) eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 57 §:n mukaisten etuuksien maksamiseen ja

4) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 16 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

50. (33.21, 22, 23 ja 92, osa) Veteraanien tukeminen

30. (33.23.30) *Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sotasiirtolaisten yhteiskunnallisesta huollosta annetun lain (423/1940) 6 §:n nojalla kunnille suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

50. (33.21.52) *Rintamalisät* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 70 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) rintamasotilaseläkelain (119/1977) ja
- 2) ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) mukaisen rintamalisän maksamiseen.

51. (33.22.50) *Sotilasvammakorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 233 873 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilasvammalain (404/1948) ja muiden siihen liittyvien lakien nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen,
- 2) sotainvalidien laitoshoittoon sekä sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten käyttökustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen ja
- 3) kuntoutushoitokustannusten ja sairaanhoitokulujen asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

52. (33.92.55) *Valtion korvaus sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 65 207 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) arpajaislain (1047/2001) 22 §:n 2 momentin ja sotilasvammalain (404/1948) 6 d §:n nojalla sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten käyttökustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen,
- 2) neuvontapalvelutoimintaan suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen sekä
- 3) 25 prosentin sotainvalideille muissa yksityisissä hoitolaitoksissa järjestetystä laitoshoidosta suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

53. (33.22.56) *Valtionapu sotainvalidien puolisoitten kuntoutustoimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotainvalidien puolisoitten ja vaikeavammaista sotainvalidia hoitaneiden leskien sekä sotaleskien kuntoutustoimintamenojen maksamiseen valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan ja
- 2) kuntoutuskustannuksiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

54. (33.22.57) *Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 96 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan rintama-avustuksen maksamiseen eräille vaikeissa olosuhteissa Virossa ja muualla entisen Neuvostoliiton alueella eläville, Suomen puolustusvoimissa vuosien 1939—1945 sotiin osallistuneille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille ja
- 2) rintama-avustusta voidaan myöntää myös Suomessa pysyvästi asuville vapaaehtoisille rintamasotilaille.

55. (33.92.58) *Eräät kuntoutustoiminnan menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) arpajaislain (1047/2001) 22 §:n 2 momentin ja eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) nojalla kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja
- 2) kuntoutuskustannuksiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

56. (33.92.59) *Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 40 288 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) arpajaislain (1047/2001) 22 §:n 2 momentin ja rintamaveteraanien kuntoutuk-

sesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen,

2) rintamaveteraanikuntoutuksen tutkimus- ja matkakulumenojen maksamiseen ja

3) kuntoutushoitokustannusten asiantuntija-palkkioiden maksamiseen.

57. (33.22.59) *Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 808 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen,

2) rintamaveteraanikuntoutuksen tutkimus- ja kehittämismenojen maksamiseen ja

3) kuntoutushoitokustannusten asiantuntija-palkkioiden maksamiseen.

60. (33.06, osa, 32 ja 33, osa) Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. (33.32.30) *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 075 497 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionsouudesta annetun lain (733/1992) ja sen nojalla annetussa asetuksessa hyväksytyjen käyttökustannusten valtionosuuksien maksamiseen ja

2) kuntien valtionosuuslain (1147/1996) mukaisten verotuloihin perustuvien tasausten ja siirtymätasauksen maksamiseen.

31. (33.32.36) *Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 24 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionsouudesta

annetun lain (733/1992) ja sen nojalla annettujen asetusten mukaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon perustamis- ja kehittämishankkeisiin suoritettavan valtionavustuksen maksamiseen.

32. (33.32.32) *Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 48 747 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää erikoissairaanhoidon lain (1062/1989) 47 ja 47 b §:n mukaisen tutkimustoiminnan valtion korvauksen maksamiseen.

33. (33.32.33) *Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 94 170 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää erikoissairaanhoidon lain (1062/1989) 47—47 b §:n mukaisen valtion korvauksen maksamiseen lääkäri- ja hammaslääkärikoulutukseen.

34. (33.06.26 ja 32.34) *Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille mielentilatutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 570 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää mielenterveyslain (1116/1990) 32 §:n mukaisten valtion korvausten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös Suomen ja Ruotsin välillä solmitun sopimuksen mukaisista potilassiirroista kunnille ja kuntayhtymille sekä Ruotsin valtiolle aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen mukaisten potilassiirtojen tukemiseen kertaluonteisena 20 000 euroa siirrettyä potilasta kohden maksettavana korvauksena kunnille ja kuntayhtymille.

35. (33.32.38) *Valtionosuus kunnille perustoitulotuen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 211 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen valtionosuus-

den maksamiseen perustoimeentulotuen kustannuksiin.

36. (33.33.31) *Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)*

Momentille myönnetään 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseksi saamelaiskäräjien kautta saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi.

38. (33.32.37) *Valtionavustus sairaanhoitopiirien kuntayhtymille rikosten esitutkintaan liittyvien lasten ja nuorten oikeuspsykiatrisista tutkimuksista aiheutuviin kustannuksiin (kiinteä määräraha)*

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rikosten esitutkintaan liittyvien lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen tutkimusten kustannuksiin.

63. (33.32.39) *Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)*

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain (1230/2001) mukaisen valtionavustuksen maksamiseen sosiaalialan osaamiskeskuksille.

64. (33.33.32) *Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (kiinteä määräraha)*

Momentille myönnetään 6 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain (1015/2005) mukaisen valtion korvauksen maksamiseen sovittelun järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

70. (33.07, osa, 08, osa, 13 ja 53) **Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen**

01. (33.13.21) *Työsuojelupiirien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 846 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös ulkomailla olevien suomalaisten alusten tarkastustoiminnan ja työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 15 ja 20 §:n mukaisista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

20. (33.08.26) *Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 10 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tartuntatautilain (583/1986) 25 §:n perusteella maksutta toimitettavien rokotustilaisuuksissa tarvittavien rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta ja käytön ohjeistamisesta molemmilla kotimaisilla kielillä, velvoitevarastoinnista, rokotejakelujärjestelmästä sekä muiden yleisen rokotusohjelman toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen,

2) Suomen lääkevahinkokorvausosuuskunnan jäsenmaksuun ja

3) rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta välitystoimintaan aiheutuvien menojen maksamiseen.

21. (33.53.23) *Terveysvalvonta (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 930 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää terveydensuojelulain (763/1994), elintarvikelain (361/1995), geenitekniikkalain (377/1995), kemikaalilain (744/1989) ja säteilylain (592/1991) edellyttämästä terveysvalvonnasta, terveysvalvontatutkimuksesta ja henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

22. (33.53.24) *Tartuntatautien valvonta* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 360 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tartuntatautilain (583/1986) edellyttämän ehkäisy- ja valistustoiminnan, yllättävien epidemioiden selvittämisen ja seurannan sekä näiden edellyttämän kansainvälisen yhteistyön aiheuttamien menojen maksamiseen ja

2) edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnettävien harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja sosiaali- ja terveysministeriölle aiheutuvien muiden toimintamenojen maksamiseen.

50. (33.53.50) *Terveyden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 9 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain (693/1976) 27 §:n ja raittiustyölain (828/1982) 10 §:n 1 kohdan mukaisten menojen maksamiseen ja

2) alkoholitiedotuksesta ja -valituksesta, huumausaineiden käytön ehkäisystä sekä terveyden edistämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen sekä sosiaali- ja terveysministeriölle aiheutuvien muiden toimintamenojen maksamiseen.

51. (33.07.51) *Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 3 a §:n mukaiseen työterveyshuollon erikoislääkärin koulutuksesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

80. (33.57) Maatalousyrittäjien lomitustointiminta

40. (33.57.40) *Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 197 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 35 §:ssä tarkoitettuihin lomituspalvelujen käyttökustannuksiin lain 37 §:n nojalla kunnille suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 182 000 euroa maatalouslomitajien oppisopimuskoulutuksesta paikallisyksiköille aiheutuneiden nettokustannusten korvaamiseen.

50. (33.57.50) *Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen hallintomeneihin* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 15 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 31 ja 32 §:n nojalla Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ja kunnille lomituspalvelujen hallinnon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 94 000 euroa maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 12 §:n 3 momentin mukaisen harkinnanvaraisen lisäkorvauksen maksamiseen paikallisyksiköille.

90. (33.92, osa) Raha-automaattiyhdistyksen avustukset

50. (33.92.50) *Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 312 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää arpajaislain (1047/2001) 17 §:n 2 momentissa ja 22 §:n 1 ja 3 momentissa mainittuihin tarkoituksiin.

Pääluokka 35
YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (35.01, 40, 50, 60 ja 99, osa) Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. (35.01.21 ja 99.26) *Ympäristöministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 256 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) ympäristöhallinnon tehtävien strategista valmistelua ja kehittämistä palvelevasta kehittämis-, tutkimus-, seuranta- ja arviointitoiminnasta, kansainvälisestä yhteistyöstä sekä hallinnon ja elinkeinoelämän yhteistyöhankkeista aiheutuvia muita kulutusmenoja vastaaviin menoihin,

sekä korvauksiin, joita suoritetaan:

2) sähkö- ja elektroniikkalaitteissa käytettävien vaarallisten aineiden käytön rajoittamisen markkinavalvonnasta Turvatekniikan keskukselle aiheutuviin menoihin,

3) otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan yhteisöjen asetuksen edellyttämästä laitteiden huoltajien pätevyyden markkinavalvonnasta Turvatekniikan keskukselle aiheutuviin menoihin,

4) Euroopan unionin ympäristömerkin myöntämisympäristöjärjestelmän mukaisten tehtävien hoitamisesta Suomen Standardisoimisliitto SFS ry:lle aiheutuviin menoihin ja

5) CE-merkittyjen rakennustuotteiden markkinavalvonnasta Turvatekniikan keskukselle aiheutuviin menoihin.

02. (35.40.21) *Alueellisten ympäristökeskusten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 67 408 000 euroa.

03. (35.50.21) *Ympäristölupavirastojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 979 000 euroa.

04. (35.60.21) *Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 385 000 euroa.

29. (35.99.29) *Ympäristöministeriön hallinnon arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 000 000 euroa.

65. (35.99.65) *Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille,

2) valistus- ja neuvontatoiminnan tukemiseen valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille,

3) saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain (494/1981) 12 §:n mukaisesti avustuksiin saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin,

4) saaristoalueiden ja tunturialueiden jätehuoltoa edistävän toiminnan tukemiseen ja

5) kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen sekä luonnontieteellisille seuroille luonnon monimuotoisuuden valtakunnallista seurantajärjestelmää tukevien selvitysten ja raporttien laatimiseksi.

10. (35.10, 20, osa ja 99, osa) Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. (35.10.27) *Ympäristövahinkojen torjunta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) öljy- ja muiden ympäristövahinkojen torjunnan järjestämisestä, torjuntakaluston hankinnoista ja torjuntatoimenpiteistä sekä ympäristövahingon torjuntaan välittömästi liittyvistä tutkimuksista aiheutuviin menoihin,

2) ympäristövahinkojen kansainvälisestä yhteistyöstä ja koulutus- ja kehittämistoiminnasta sekä oikeudenkäynneistä aiheutuviin menoihin ja sivutoimisten varastonhoitajien ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioihin ja

3) menoihin, jotka aiheutuvat toimivaltaiselle viranomaiselle siitä, että laittomasti tehtyjä kansainvälisiä jätesiirotta joudutaan palauttamaan, eikä kaikkia kustannuksia aina saada heti perityksi aiheuttajalta.

Torjuntakaluston hankintamenot budjetoidaan sitoumusperusteisina.

21. (35.20.22) *Eräät luonnonsuojelun menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 570 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) yksityismaiden luonnonsuojelualueiden inventointiin, merkintään ja hoitomenoihin,

2) suurten petolintujen pesäpuiden merkitsemiseen,

3) uhanalaisten eliölajien hoitoon,

4) vahingoittuneiden luonnonvaraisten eläinten sekä EU:n CITES-asetuksen edellyttämän eläinten hoidon järjestämiseen,

5) luonnonsuojelusuunnitteluun ja maa-aineslain soveltamiseen liittyvään suunnitteluun ja

6) ennen maa-aineslain voimaantuloa syntyneiden ainestenottoaikkojen kunnostamiseen.

22. *Maatalouden vesiensuojelu* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden vesiensuojelua tehostavan pilottihankkeen menoihin.

52. (35.20.52) *Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 24 059 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ympäristöministeriön ohjauksessa toteutettaviin Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin seuraavasti:

1) Metsähallituksen hallinnassa olevien kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden sekä erämaa-alueiden hoidon ja opastustoiminnan menoihin,

2) luonnonsuojelualueilla niiden suojelutarcoitusta palvelemaan rakentamiseen sekä olemassa olevien rakennusten, rakennelmien, teiden ja tieosuuksien perusparantamis-, korjaus-, kunnossapito- ja purkumenoihin samoin kuin luonnonsuojelualueilla sijaitsevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen ja

3) sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen, joiden hankintahinta on yli 10 000 euroa ja taloudellinen käyttöaika yli kolme vuotta.

Toiminnan tavoitteet ympäristöministeriön toimialan osalta ovat:

— Metsähallitus jatkaa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) toteuttamista.

— Metsähallitus huolehtii hallinnassaan olevien Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden suojelutavoitteiden toteuttamisesta hoidon, ennallistamisen ja käytön suunnittelussa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

— Metsähallitus edistää sen vastuulle osoitettujen uhanalaisten eläin- ja kasvilajien valtakunnallista suojelua ja seurantaa.

— Metsähallitus osallistuu Itämeren suoje- luohjelman mukaiseen vedenalaisen meriluonnon inventointiohjelmaan.

— Metsähallitus parantaa luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeiden luonnonsuojelualueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä.

60. *Siirto öljysuojarahastoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää öljyjättemaksusta annetun lain (894/1986) 7 §:n nojalla öljysuoja-rahastoon tehtävän siirron maksamiseen.

61. (35.10.63) *Ympäristönsuojelun edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesihuollon tukilain (686/2004) mukaisten avustusten maksamiseen yhdyskuntien ja haja-asutuksen vesiensuojelua edistäviin investointeihin,

2) luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/1977) mukaisiin yhdyskuntien vesiensuojeluinvestointeihin ennen vuotta 1995 myönnettujen lainojen korkohyvitysten maksamiseen ja

3) pohjaveden pilaantumisriskin johdosta siirtymään joutuvien turkistarhojen pilaantuneen maanperän kunnostuksen tukemiseen, mikäli kunnostaminen on välttämätöntä ja kustannukset muodostuisivat elinkeinonharjoittajalle kohtuuttomiksi.

Yhdyskuntien vesiensuojelulainoille maksettavan korkohyvityksen määrä on kahdeksan ensimmäisen lainavuoden aikana neljä prosenttiyksikköä ja lainavuosina 9—16 kaksi prosenttiyksikköä. Kuudennentoista lainavuoden jälkeen korkohyvitystä ei makseta. Korkohyvytys on kaikissa lainoissa aina enintään luottolaitoksen perimän koron suuruinen.

62. (35.99.62) *EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 484 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n ohjelmakauden 2000—2006 Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien tavoite 1- ja 2 -ohjelmien sekä yhteisöaloitteiden ja innovatiivisten toimien hankkeiden valtion rahoitusosuuden maksamiseen ja

2) teknisen avun ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmeno-

jen maksamiseen yhdessä momentilla 32.70.61 olevien EU-osuuksien kanssa.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

63. (35.20.63 ja 76) *Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 35 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maa- ja vesialueiden sekä rakennusten ostamiseen ja lunastamiseen luonnonsuojelutarkoituksia varten sekä erämaa-alueisiin liitettävien alueiden ostamiseen,

2) korvausten maksamiseen maanomistajille tai erityisen oikeuden haltijoille luonnonsuojelulain 24, 25, 29 ja 47 §:n mukaisten päätösten tai sopimusten aiheuttamista taloudellisista menetyksistä,

3) Natura 2000 -verkoston toteuttamisesta aiheutuviin luonnonsuojelulain 53 §:n, maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n sekä yksityistielain 7 a §:n mukaan valtiolle määrättyihin korvauksiin,

4) maa-aineslain 8 ja 26 §:n mukaisesti suojelusta aiheutuviin korvauksiin,

5) luonnonsuojelulain 55 §:n 2 momentin mukaisiin haitankorvauksiin,

6) valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittavien alueiden arvioinnista, maanmittaustöimiuksistä ja hankintatehtävistä aiheutuviin menoihin sekä ympäristöministeriön hallinnassa olevien alueiden kiinteistönhoidon menoihin ja mahdollisiin korvaustoitusten kuluihin,

7) koron maksamiseen jaksotetuille kauppahinnan ja korvausten maksuerille, jolloin koron suuruus on kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 95 §:n 1 momentin mukainen,

8) alueellisten ympäristökeskusten maksamiin korvauksiin rauhoitettujen harvinaisten eläinten aiheuttamista vahingoista ja

9) vahinkojen estämisestä ja rauhoitettujen harvinaisten eläinkantojen suojelemiseksi tarvittavista toimenpiteistä aiheutuviin menoihin.

Valtuus

Valtioneuvoston vahvistamien luonnonsuojeluhjelmien toteuttamiseksi saa tehdä vuonna

2008 sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2008 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 12 000 000 euroa. Valtuudesta saa aiheutua menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 7 000 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 10 000 000 euroa ja vuoden 2011 loppuun mennessä yhteensä enintään 12 000 000 euroa.

64. (35.99.63) *EU:n ympäristörahas-ton osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission hyväksymien LIFE-ympäristörahas-ton ja rahoituskauden 2007—2013 LIFE+-ohjelmasta osarahoitettavien hankkeiden sekä muiden pilotti-hankkeiden EU-rahoitusosuuksien maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää noin 50 henkilötyövuotta vastaavan henkilömäärän palkkaamiseen projektitehtäviin. Momentille nettoutetaan työnantajalle maksettavat sairaus- ja äitiyspäivärahat.

65. *Öljyjättemaksulla rahoitettava öljyjätehuolto* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää öljyjättemaksusta annetun lain 7 §:n nojalla öljyjätteistä ja niiden keräilystä, kuljetuksesta, varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvien menojen maksamiseen öljyjättemaksuina kertyvien varojen käytöstä öljyjätehuoltoon annetussa valtioneuvoston päätöksessä (1191/1997) tarkemmin säädettyin perustein.

66. (35.99.66) *Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ympäristöministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen ja sopimusten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen sekä muihin kansainvälisten sitoumusten aiheuttamiin maksuihin ulkomaille.

70. *Ympäristövahinkojen torjunta-alueksen hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaan varustetun monitoimialuksen hankinnan aiheuttamiin menoihin.

77. *Ympäristötyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ympäristötöiden suunnittelusta ja rakentamisesta, peruskorjauksista ja rakentamisvelvoitteista aiheutuviin menoihin,

2) vesihuollon tukemisesta annetun lain (686/2004) mukaisten valtion vesihuoltotöiden menoihin ja

3) jätelaissa (1072/1993) säädettyjen valtion jätehuoltotöiden toteuttamisesta aiheutuviin menoihin.

Valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnan tai muun yhteistyökumppanin omistukseen. Samalla on sovittava niistä ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava.

Valtuus

Uusia hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2008 jälkeen aiheutuva määrärahan tarve on enintään 5 000 000 euroa.

20. (35.20, osa, 30, osa ja 70) Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. (35.70.21) *Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 935 000 euroa.

37. *Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) aluearkkitehtitoiminnan menoihin,

2) kaupunkiseutujen kestävästä yhdyskuntakehitystä edistävään yleiskaavalliseen yhteistyön menoihin,

3) luonnonsuojelun, maiseman, rakennetun kulttuuriympäristön ja virkistyskäytön kannalta valtakunnallisesti merkittävien alueiden yleiskaavojen laatimiseen ja

4) kunnille ja kuntien virkistysalueiden hankintaa varten perustamille yhteisöille seudullisten virkistysalueiden hankintaan.

55. (35.30.55) *Avustukset korjaustoimintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 60 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annetun lain (1184/2005) mukaisiin avustuksiin. Avustuksia suunnitelmallisen korjaustoiminnan edistämiseksi ei vuonna 2008 myönnetä huoltokirjan laatimiseen.

Ennen vuotta 2006 korjaus- ja energia-avustuksista annetun lain (1021/2002) nojalla myönnetyt avustukset maksetaan valtion asuntorahaston varoista.

60. (35.30.60) *Siirto valtion asuntorahastoon*

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Korkotukilainat ja valtioneuvokset

Vuonna 2008 saa valtion asuntorahaston varoista hyväksyä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisia lainoja, omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain (1204/1993) mukaisia omakotikorkotukilainoja ja asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain (205/1996) mukaisia perusparannuslainoja korkotukilainoiksi yhteensä enintään 670 000 000 euroa.

Vuonna 2008 saa asumisoikeus- ja vuokratuotannon valtion ja kuntien takauslainoista annetun lain (126/2003) mukaisia lainoja hyväksyä takauslainoiksi siten, että niistä valtiolle aiheutuvien takausvastuiden määrä on yhteensä enintään 15 000 000 euroa.

Omistusasuntolainojen valtioneuvoksista annetun lain (204/1996) mukaisten valtioneuvosten kokonaismäärä saa vapaarahoitteisissa ja asp-lainoissa olla yhteensä enintään 2 500 000 000 euroa vuoden 2008 lopussa. Lisäksi vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeusta-

lolinainojen korkotuesta annetun lain sekä omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain mukaisiin lainoihin tulee lainojen hyväksymisvaltuuden mukainen valtionvastuu.

Valtion asuntorahaston varoista maksetaan vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain, vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain (867/1980), asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (1205/1993), omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain, asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain ja oman asunnon hankintaan myönnettävien lainojen korkotuesta annetun lain (639/1982) mukaiset korkotuet, korkohyvitykset ja luottovarauskorvaukset. Lisäksi asuntorahaston varoista katetaan vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain 9 ja 9 a §:ssä, asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain 10 §:ssä, vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetussa laissa, asumisoikeus- ja vuokratuotannon valtion ja kuntien takauslainoista annetussa laissa sekä omistusasuntolainojen valtioneuvoksista annetussa laissa tarkoitetut valtioneuvokset. Asuntorahaston varoista maksetaan myös asuntosäästöpalkkiolain (862/1980) mukaiset asuntosäästöpalkkiot.

Lykkäykset, velkajärjestelyt ja akordit

Henkilökohtaisen aravalainan saajasta itseltään riippumattomista syistä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi voidaan vuonna 2008 aravalain 46 §:n ja arava-asetuksen (1587/1993) 28 §:n nojalla myöntää yhteensä enintään 200 000 euroa lykkäystä lainan korkojen, lyhennysten tai molempien maksamisesta.

Valtiokonttorilla on oikeus yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 78 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen velkajärjestelyn yhteydessä luopua osasta Valtion asuntorahaston varoista myönnetyn asuntorahastoon takaisin maksettavan henkilökohtaisen asuntolainan pääomaa ja korkoa.

Purettaessa pysyvästi tyhjilleen jääneitä aravavuokratuloja väestöltään vähenevillä alueilla saadaan vuonna 2008 valtion vastuulle aravarajoituslain (1190/1993) 17 a §:n mukaisesti jättää enintään 3 500 000 euroa. Lisäksi saadaan,

jos se on välttämätöntä suurempien luottotappioiden estämiseksi asuntotarpeeltaan supistuvilla alueilla, valtion vastuulle aravarajoituslain 16 a §:n nojalla jättää aravalainapääomia yhteensä enintään 3 000 000 euroa vuonna 2008.

Avustukset

Vuonna 2008 saa valtion asuntorahaston varoista myöntää avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 85 000 000 euroa.

Vuonna 2008 saa valtion asuntorahaston varoista myöntää vuokratulojen ja asumisoikeustulojen tervehdyttämisavustuksista annetun lain (657/2000) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 2 600 000 euroa, josta Valtiokonttori saa käyttää enintään 105 000 euroa taloudellisissa vaikeuksissa olevien asuntoyhteisöjen talouden tervehdyttämistä ja kunnossapidon suunnittelua edistävästä selvityksistä ja toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin.

Vuonna 2008 saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla (688/2001) myöntää asuntojen purkuavustuksia yhteensä enintään 2 000 000 euroa siten kuin aravavuokratulojen purkamiskustannuksiin myönnettävistä avustuksista annetulla valtioneuvoston asetuksella (79/2006) on tarkemmin säädetty.

Vuonna 2008 saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määrärahoja hankekohtaisia avustuksia yhteensä enintään 10 000 000 euroa siten kuin uusien asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentamiseen vuosina 2005—2009 myönnettävistä valtionavustuksista annetulla valtioneuvoston asetuksella (1279/2004) on tarkemmin säädetty.

Vuonna 2008 saa myöntää enintään 2 000 000 euroa avustuksia Helsingin, Espoon tai Vantaan kunnalle vuonna 2006 tehdyn ehdollisen ennakkopäätöksen perusteella siten, että avustuksen määrä on enintään 10 prosenttia kustannuksista. Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen saajalle on myönnetty muuta avustusta samoihin kustannuksiin.

Vuonna 2008 saa valtion asuntorahastosta myöntää valtionavustuslain nojalla yhteensä enintään 600 000 euroa määrärahoja hanke-

kohtaisia avustuksia aravavuokra-asuntojen vähentyneestä kysynnästä kärsivien kerrostalovaikkeitä alueiden kehittämiseksi. Alueiden tulee sijaita valtioneuvoston nimeämällä äkillisillä rakennemuutosalueilla tai kunnissa, joissa on runsaasti ylitarjontaa aravavuokra-asunnoista. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus nimeää hankealueet ja myöntää avustukset. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että alueen kehittämisestä laaditaan kokonaissuunnitelma, joka kytkeytyy kunnan asunto-olojen kehittämiseen. Avustusta voidaan myöntää kunnille kehittämis- ja suunnittelukustannuksiin sekä niihin liittyviin hankekustannuksiin. Avustuksen määrä on enintään 35 prosenttia kustannuksista. Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen saajalle on myönnetty muuta avustusta samoihin kustannuksiin. Lisäksi saadaan tehdä ehdollisia ennakkopäätöksiä vuosina 2009—2010 mainittuun tarkoitukseen myönnettävistä avustuksista siten, että vuodesta 2006 lukien myönnettävien avustusten ja ehdollisten ennakkopäätösten yhteismäärä on enintään 2 000 000 euroa.

Varainhankintavaltuudet

Asuntorahastolla saa olla kerrallaan lyhytaikaista lainaa enintään 3 500 000 000 euroa ja pitkäaikaista lainaa enintään 1 000 000 000 euroa.

64. *Avustukset rakennusperinnön hoitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 350 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) rakennussuojelulain (60/1985) 11 ja 13 §:n nojalla suoritettaviin korvauksiin ja suojelun toteuttamisesta valtiolle aiheutuviin menoihin,

2) maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 57 §:n 3 momentin mukaisesti avustuksiin kunnille,

3) avustuksiin yksityisille omistajille, rakennusperinnön hoitoa edistäville yhteisöille, kunnille ja kuntayhtymille kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja niiden välittömän ympäristön kunnossapitoon, suojeluun ja parantamiseen sekä säilyttämisen edellyttämiin selvityksiin ja tietopalveluun ja

4) merkittäviin maisema-alueisiin ja kansallisiin kaupunkipuistoihin kuuluvan rakennetun ympäristön hoidon ja kunnostuksen avustuksiin.

Kunnille ja kuntayhtymille voidaan myöntää avustusta myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kohteen hankkimiseksi, jos hankinnasta aiheutuvat kustannukset muodostuvat kunnan tai kuntayhtymän taloudelliseen asemaan nähden kohtuuttomiksi.

Avustusta rakennusperinnön hoitoon saa myöntää enintään 50 prosenttia toimenpiteiden kustannuksista. Erittäin arvokkaaseen, rakennustavaltaan tyypilliseen tai ainutlaatuiseen kohteeseen, johon uusi käyttötapa on vaikeasti sovitettavissa tai jolla on valtakunnallista merkitystä, voidaan avustusta myöntää tätä enemmän, kuitenkin enintään 80 prosenttia toimenpiteiden kustannuksista.

Päälukka 36
VALTIONVELAN KOROT

01. Valtionvelan korko

90. (36.01.90 ja 36.03.90) *Valtionvelan korko* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 343 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionvelan korkojen, vanhentuneiden korkojen ja myös lyhytaikaisesta tilapäisrahoituksesta aiheutuvien korkojen sekä velkasalkun riskiaseman säätelyksi tehtyjen johdannaissopimusten menojen maksamiseen.

09. Muut menot valtionvelasta

20. (36.09.21) *Palkkiot ja muut menot valtionvelasta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 21 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion lainanoton ja velanhallinnan valmistelusta, lainojen ottamisesta ja liikkeeseenlaskusta, lainojen takaisinmaksusta ja johdannaissopimuksista aiheutuvien menojen, asiantuntija- ym. palkkioiden sekä muiden lainanoton ja velanhallinnan toteuttamiseen liittyvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös selvitys- ja maksujärjestelmien käyttökustannuksiin sekä lyhytaikaisen tilapäisrahoituksen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Päälukka 37
VALTIONVELAN VÄHENTÄMINEN

01. Valtionvelan nettokuoletukset ja velanhallinta

94. *Nettokuoletukset ja velanhallinta* (arvio-määräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 848 256 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionvelan kuoletusten ja takaisinostojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös valtion lainanotossa

esiintyvien emissiotappioiden ja velan takaisinostoissa esiintyvien pääomatappioiden sekä valtionlainojen ottamista ja takaisinmaksua suojaavista johdannaisista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon uusien lainojen nimellisarvot, emissiovoitot, pääomavoitot sekä velan riskiaseman säätelemiseksi tehdyistä johdannaisopimuksista saatavat tulot.

Eduskunta on päättänyt, että vuotta 2008 koskevaa talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 2008 alkaen.

5538

N:o 1432

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2007

Eduskunnan puolesta

Sauli Niinistö
puhemies

Seppo Tiitinen
pääsihteeri

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 1432, 18 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2007

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1237-3419